

GÜÇLÜKLERİ YENECEĞİZ

Francisco da Costa Gomes

(Portekiz Cumhurbaşkanı)

Portekiz ekonomisinin güncel durumu hakkında ne düşünüyorsunuz, Sayın Başkan?

● Ekonominin güncel durumunu büyük güçlüklerle dolu olarak değerlendiriyorum. Ancak ilerisi için umutluyuz. Günümüzdeki durumu, ana hatlarıyla şöyle değerlendirebiliriz :

● Devrimimiz, ekonomik buhranın Avrupa'da ve bütün dünyada vahimleştiği bir dönemde gerçekleşmiştir.

● Özgürlüklerine kavuşan çalışan sınıfların mücadelesi, girişken kapitalistler arasında korku ve telâş uyandırarak güçlenmiştir.

● Ülkemizin az gelişmiş sanayii ile geleneksel sömürge pazarlarının, yani hammadde üreticisi ve işlenmiş, mamul madde tüketicisi ülkelerin pazarlarının ilişkileri, gitgide, ciddi ölçüde yıpranmıştır.

● Portekiz'deki, savunmasız çalışanlar çoğunluğunu, ücretlerini kı-

sarak sömürmekte olan, kimi yabancı kuruluşlar eylemlerini durdurmuşlardır.

● Maliye alanında, ise turizmin veriminin dünya ölçüsünde azalması, yabancı ülkelerdeki işçilerin sağladığı dövizlerin ülkeye girişindeki azalma, küçük tasarruf sahiplerinin, anlaşılabilir tedirginliği ile ulusal ve yabancı sermaye yatırımcılarını saran güvensizlik, sermaye birikimi alanında genel buhran doğurmaktan geri kalmamıştır.

Gördüğünüz gibi, bugünkü durumumuz gerçekten oldukça güçtür. Buna karşılık yakın bir gelecekte yararlanabileceğimiz olasılıklar da gözden kaçmamalıdır :

● Altın rezervlerine ve yeterince dövize sahibiz. Gerekirse bu günkü güç koşullarda, üç koca yıl idare edebiliriz.

● Politik olayların gelişmesi bizlere, bütün dünya ülkeleri ile, çıkarlarımıza uygun koşullar altında, karşılıklı ilişki kurmak ve bizim dışımızdaki halklar ile ekonomik dayanışmaya girişmek olasılığını sağlamıştır.

● Portekiz'in diplomatik ilişki kurduğu ülkeler, ticaretlerini sonuna kadar geliştirmeye kararlı olduklarından, sosyalist Devletlerin pazarlarının kapılarını, ürünlerimize geniş çapta açacaklarını ümid ediyoruz.

● Yabancı kredi ve yatırımlar, emekçilerimizi sömürmek amacı gütmediklerinde, ülkemizde çok elverişli politik koşullar bulabileceklerdir. Yarıncının daimî hükümetine güven arttıkça, söz konusu kurumlar, daha büyük rahatlık içinde faaliyet gösterebileceklerdir.

● 3 yıl içinde, Millî Savunma bütçesinde, 1 milyar - 800 milyar arası bir azaltma yapmak kararındayız. Böylece askerî bütçeden, kısıtlama sonucunda sağlanan miktar büyük yatırımlara ayrılacak ve emekçi kitlelerin hayat standardı yükselecektir.

● Proletaryanın satın alma gücündeki artış, iç pazarın büyümesi, gelişmesi ve sermaye dolaşımının hızlanmasına yol açacaktır.

Bu koşullar altında, gelecekte korkmamız için hiç bir neden olmadığı kanısındayız. Bugün, ciddi bir ekonomik buhran atlatmaktayız. Ancak üç yıl sonra bu buhranı Portekiz halkı için yepyeni bir hayat izleyebilir.

Ülkenin karşı karşıya kaldığı diğer önemli sorunlar nelerdir?

Sözünü etmiş olduğum ekonomik sorunların yanı sıra, çok önemli olan, sömürgelerden arınma sorunu da var. Bu sorunun çözülmesi için pek çok güçlüğün üstesinden gelinmesi gerekiyor. Ayrıca, ülkede zihniyetlerde devrimi geliştirip, hızlandırmak da kaçınılmaz bir gerekliliktir. Ülkemiz acilen, halkın özgürlük içinde yepyeni bir yaşantıya kavuşmasını sağlayacak bir yönetim ile donanmak durumundadır. Eğitim sistemini demokratlaştırmak, hayatın kendi akışına uydurmak, vazgeçilmez bir koşuldur. Emekçi sınıfların ve partilerin mücadelelerini, sağcı gericiilere, sözde devrimci gruplara ve diğer halk düşmanlarına göz açtırmayacak bir sosyal disiplin altında geliştirmek gerekmektedir.

Demokratlaştırma süreci ve faşizmin mirasının tasfiyesi hakkında dü- şündüklerinizi öğrenmek isteriz, Sayın Başkan!

Demokratlaştırma süreci, önce, belli başlı iki alanda gayret ve çaba gerektirmektedir. Birincisi yasama alanında : demokratik özgürlükleri kısıtlayan yasaları mümkün olduğunca çabuk değiştirmeli; gerçek kişi özgürlüğünü ve aynı zamanda toplumsal, sosyal özgürlüğü emniyet altına alabilecek ilkeler yaratılmalıdır. İkincisi düşünce alanında, zihinlerde : Bu alanda, başta haberleşme araçları olmak üzere bütün olanakları seferber ederek, tam anlamıyla bir devrim yapmak durumundayız.

Yapılan işin niteliği ve yoğunluğu konusundaki eleştirilerde fikir birliği sağlanmış değildir. Ama günümüzde, ülkeyi yönetenlerin iyi niyet ve yeteneklerinden kimse kuşkulanamamaktadır.

Diktatörlük mirasının tasfiyesi, ek bir görev olup, daha büyük bir hız ile gerçekleştirilememesi, özen ve temkin gerektirdiğindedir. Bu iş daha yoğun bir biçimde uygulanırsa, karar alma durumundaki üst kademe organları bu işe fazla zaman ayırma durumunda kalacaklardır.

Demokratik bir Portekiz'in kurulması, eski rejimin kurum ve yöneticilerinden arınmaksızın, olanak dışıdır. Bu kesin kanının bilincinde olarak, tasfiye mevcut sınırlamaların çerçevesi içinde, mümkün olduğunca hızlı bir şekilde sürdürülmektedir.

Ülkenin güncel politik konumundan, bir seçim hazırlıklarını sürdürmekte olan partilerden söz edebilir misiniz?

Ülkede, son siyasal durumun gelişmesinde en fazla dikkati çeken olgu, politik bilincin yükselişidir. Kişiler uyanıyor; yiyip, içip, dinlenip, okuyup, sohbet edebiliyorlar. Ülkenin politik konumunu özgürce düşünüp tartışabiliyorlar. Seçimlere, şimdikinden daha yüksek seviyeli bir bilinç düzeyi ve açıklığa kavuşmuş, aydınlanmış fikirlerle gidilmesi gerektiğine, istisnasız hepsi inanıyorlar.

Gerçekten ilerici ve demokratik partiler, koalisyon hükümetine katılmamış olanlar da dahil olmak üzere, halkımızın politik eğitimini yönlendirmek açısından, çok önemli bir görev üstlenmiş durumdadırlar. Bu koşullar altında güçlükleri yeneceğimize, seçimlerin özgür olacağına ve halkın tercihlerini gerçekten yansıtacağına inanıyorum.

Sömürgeleşme yolunda önemli adımlar atıldığını biliyoruz : Guinée - Bissao bağımsız bir Devlet oldu; Mozambik'te geçici bir hükümet kuruldu; Angola aynı yolu izlemekte. Bu arada Angola ve Mozambik'te meydana gelen ciddi olaylar, çok sayıda kurban vererek sonuçlandı. Portekiz'in, Afrika ülkeleri seviyesinde sömürgeleşme süreci sizce, güncel koşullarda, nasıl gelişmektedir?

Mozambik ve Angola'da, Afrika kıtasının bu iki geniş alanlı ülkesinde durum, benzerlik göstermemektedir. Irk ayırımı nedeniyle örgütlenen gösteriler, büyük ekonomik güçlükler, değişik etnik grupların varlığı, Mozambik'te, hayli çapraşık bir durum meydana getirmektedir. Bütün bunların yanı sıra, güçlü ve birlikli bir ulusal bağımsızlık hareketinin varlığı, ülkede, politik açıdan dengeli, kararlı bir ortam yaratabilmektedir.

Buna karşılık Angola, daha zengin bir ülke olup, kültürel alanda da daha gelişmiştir. Etnik grup ayrılıkları fazla belirgin değildir. Bütün bu etkenlerden ötürü, Mozambik ile kıyaslandığında, daha elverişli bir konuma sahiptir. Nevar ki, bağımsızlık hareketinin çeşitli bölükleri karşılıklı anlaşma ve dayanışmaya varamamışlar, çabalarını birleştirememişlerdir. Bu nedenden ötürü, geliştirmekte olduğumuz sömürgesizleşme sürecini zedelemekte, uzatmaktadırlar.

Her zaman olduğu gibi, bu kez de sömürgelerden arınma olayı, var olan sınıf çelişkilerini açıklıkla sergilemekte, gerginleşmiş, yeni sosyal durumları ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle beklenmedik, küçük olaylar, özellikle şehirlerde, çatışmalar doğurmakta ve kimi zaman çok önemli, kimi zaman daha az sakıncalı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Dolyısıyla sosyal ve politik açıdan dengeli, kararlı, durmuş oturmuş bir süreklilik sağlanıncaya kadar, söz konusu halkların daha pek çok güçlükten ve deneyden geçeceklerini, gözden uzak tutmamaktayız.

Gene de son tahlilde, dünya üzerinde Portekizce konuşan iki yeni Devletin varolacağından, uluslararası topluluğa, iki büyük halk olarak katılacaklarından kuşumuz yoktur.

Sömürgesizleştirme komisyonu Cap - Vert, Sao - Tome ve Principe adalarına ilişkin çalışmalar da yapmıştır. Bu girişimlerin tümü, söz konusu adalar halklarının kendi kaderlerini, kendi bildiklerince, tayin hakkından yana olduğumuzun ifadesidir.

Bunun dışında, geri kalan bölgelerde durum tamamiyle farklıdır.

Cap - Vert takım adaları çorak ve verimsiz adalardan müteşekkil toprak parçalarıdır. Bu adaların ekonomik bağımsızlığını, hemen düşünmek imkânsızdır. Ada halkının, politik bağımsızlığını öngören kararlarına saygı gösterecek ve karşılıklı anlaşmalarla, kendilerine ekonomik yardım sağlayacağız. Takım adalarda süregelen farklı politik eğilimler bizlere, geçici bir koalisyon hükümeti kurulduğunda, güçlüklerin ortaya çıkacağını düşündürmektedir.

Sao - Tome ve Principe adalarına gelince, her iki ada ekonomik bakımdan hayli güç durumda oldukları halde, gelirleri halkın ihtiyaçlarını karşılayacak ölçüdedir. Buralarda, temsil gücüne sahip tek bir politik eğilim olduğundan bu adalarda, sömürgesizleştirme sürecinin daha sakin gelişeceğini ummaktayız. Her iki adada en kısa zamanda, geçici bir hükümet kurulacaktır.

(Sao - Tome ve Principe adaları Kurtuluş hareketi ile Portekiz delegeleri arasında, söz konusu Afrika sömürgelerine bağımsızlık hakkı tanındığına dair bir anlaşma imzalanmıştır. Takım adaların kesin bağımsızlığı 12 Temmuz 1975'te ilân edilecektir. İktidarı devretmeden önce geçici bir hükümet kurulacak, söz konusu hükümette, Portekiz'den atanmış yetkili bir komiser görev alacaktır.)

Bağımsızlıklarını tanıdıktan sonra, ada halklarına eğitim ve sağlık alanlarında yardımlarımızı eksik etmeyeceğiz. Hükümetler arası saptanacak ilerki anlaşmalarda, belli bir teknik yardımlaşma, dayanışma kurmak amacındayız.

Portekiz'in sömürgesizleşme sürecinin gelişmesinde, silâhlı kuvvetler

ile halk arasındaki ittifakın rolü hakkındaki düşünceleriniz nelerdir, Sayın Başkan?

Halkın ve silâhlı kuvvetlerin ittifakı vazgeçilmezdir. Devrimimizin ilkelere uygun olarak, silâhlı kuvvetler, kaput giymiş halkın tâ kendisidir; halkın emirlerini uygulayan çelik yumruğudur. Silâhlı kuvvetler, halkın yasalara ve demokratik haklara bağlı güçlü elidir.

—oOo—

BÜYÜK BİR İTTİFAK

Silâhlı Kuvvetler Hareketi Koordinasyon Komisyonu

Silâhlı kuvvetler açısından ele alındığında, günümüzde, Portekiz'in demokratlaşma sürecinde, belirgin özellikler nelerdir?

Gerçek bir demokratlaşmanın temel taşı ve garantisi olan sömürge-sizleşmedir. Faşizm ve sömürgecilik, ayrılmaz bir bütündür. Portekiz'de faşizm, geniş ölçüde, sömürge halklarının sömürülmelerine, sömürge topraklarının yağma edilmesine dayanmaktaydı.

Guinée - Bissao Cumhuriyetinin resmen tanınması, topraklarından Portekiz kuvvetlerinin çekilmesi, Lusaka'da iktidarın Mozambik halkının tek legal temsilcisi Frelimo örgütüne geçiş sürecinin temelini saptayıp, onaylayan, önemli bir anlaşmanın imzalanmış olması, sömürge-sizleşme hareketine hız kazandırmış, geliştirmiştir.

28 Eylül 1974 tarihinden sonra, Angola'nın, Cap - Vert, Sao - Tome, Principe ve Timor adalarının bağımsızlıklarına kavuşabilmeleri için, Silâhlı Kuvvetler Hareketinin daha olumlu ölçüde katkıda bulunabilmesini sağlayacak, elverişli koşullar yaratılmıştır.

Özgürük ve bağımsızlık hareketlerinin tanınması, örneğin MPLA ve Sao - Tome, Principe adalarının Kurtuluş hareketleri temsilcilerinin müzakerelere fiilen katılabilmeleri, ülkelerinin kaderini tayin edebilir olmaları, sömürge sorununun kesin çözümüne doğru atılmış bir adım daha sayılabilir.

Faşist rejimin 48 yıllık baskı yönteminden sonra demokratik özgürlüklerin gündeme girmesi, faşizmin ve sömürgeciliğin kesin yengilerinin sonucu olarak değerlendirilmektedir. Gerçekten de faşizm ve sömürgecilik, sömürge halklarının silâhlanıp savaşa girişmeleri, ayrıca Portekiz halkının anti - faşist, anti - emperyalist dünya halklarının desteği ve dayanışmasıyla sürdürdüğü kararlı mücadeleleriyle yıkılmıştır.

Özgürlüğün ve mevcut demokratik rejimin, günümüzde, emperyalizm ve faşizmin bütün tehditlerine karşı, devrilmiş rejimi yeniden diriltmek adına girişilecek her türlü çabaya karşı savunulması, Portekiz halkınca bü-

tünüyle desteklenen Silâhlı Kuvvetler Hareketinin, kendini sonuna kadar adadığı son derece önemli bir görevdir.

Silâhlı Kuvvetler Hareketinin programı nasıl uygulanmaktadır?

Karşı devrimci güçler, programın uygulanmaya girişilmesine uzun süre karşı çıktılar Halâ da, programın gerçekleştirilmesini engellemeyi sürdürmektedirler.

Bir yandan sömürgesizleşme sürecinin sonuna kadar geliştirilmesini engellemeye yeltenirken, yeni - sömürgeci çözümler ve emperyalizm ile uzlaşma önerdiler.

Özgürlüklerin gelişmesine karşı çıkıp, yeni bir diktatörlüğün kurulmasına elverişli durumlar yaratma gayretinden geri kalmadılar. Geniş halk kitlelerine, temel hak ve özgürlüklerin tanınmasına karşı çıkarak, örgütlenmelerini ve bilinçlenmelerini engellemeye kalkıştılar. Eski Cumhurbaşkanı General Spinola'yı destekleme gösterisi adı altında, iktidarı ele geçirmek üzere silâhlı bir askerî darbe hazırlığına kadar götürdüler işi.

Diğer taraftan, ekonomik alanda, söz konusu güçler, programın amaçladığı verileri iğdiş etmek ve tekelciliğe karşı verilmekte olan mücadeleyi engellemek adına, ellerinden geleni ardlarına koymadılar.

28 Eylül olayları ilerici güçlere yeniden saldırıya geçme koşullarını sağlamış olduğu halde, programın elle tutulur biçimde gerçekleştirilmesi, halâ bütün tatsız sonuçlarıyla birlikte büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır. Gerçekten de, ilerici güçlerle her türlü imkânı değerlendirerek, faşizmin yenilgisi sonucunda iktidara gelmiş olan demokratik rejimi yok etmeyi amaçlayan gerici güçler arasında, bitmeyen bir kavga sürmektedir.

28 Eylül olaylarının, gerici güçlerin yenik düşürülmesinde, ülkenin demokratlaşması sürecindeki somut yeri, işlevi nedir?

28 Eylül olayları, Silâhlı Kuvvetler Hareketi ve ilerici öğelerin, 25 Nisan zaferini sağlamlaştırma eylemlerinde yeni bir uyarıcıdır.

Bazı önemli alanların temizlenmesi önündeki engeller nihayet kalkmıştır. Bugünkü yönetime zarar vermek amacını güden karşı devrimci öğeler, iktidardan uzaklaştırılmıştır. Gene de mücadele, Portekiz'de iktidara gelebilmek için yanıp tutuşan ve sömürgesizleştirme sürecinin halkların yararına sonuçlanmasını engelleyen, emperyalizmin sürekli cesaretlendirip, desteklediği demokrasi düşmanları tamamiyle tasfiye edilene kadar sürecektir.

Emperyalizmin manevraları sömürgelerde devam etmektedir. Luanda'da kanlı çarpışmalar, durmak bilmez kargaşalıklar, Lourenço Marques'ta huzursuzluk, Cabindo'da, Cap-Vert, Sao-Tome ve Principe adalarında yeni - sömürgeci grupların eylemleri, emperyalizmin müdahalesine olanak hazırlayan girişimlerdir. Bir kez ülkeye girebilme olanağını bulan emperyalizm, giderek tedirginlik, huzursuzluk ortamından yararlanır; bu ortamı kullanır ve yaygınlaştırır; bölünmeyi kışkırtır, mücadele sürecinde kenetlenmiş halkları birbirine düşürür, halkların ulusal dayanışmasını, birliğini yerle bir eder.

Demokratik güçlerin her yeni zaferinde, mücadele, son bulmak bir yana, çoğunluk daha karmaşık ve belirsiz biçimlere bürünür.

Goşist grupların eylemlerinden ötürü ortaya çıkan sorunlar hakkında söyleyeceğiniz nelerdir?

Bu konuda önemli bir kargaşa sözkonusudur. Demokrasiyi, demokratik özgürlükleri ve sömürgeleşmeyi savunan örgütleri, mensup oldukları eğilimi dikkate almaksızın, demokratlaşma sürecine kesinkes karşı çıkanlardan ayırd etmek gerekmektedir. Yine, çalışanların, bazan, yalan dolanla, gerici ve emperyalistlerin hareketleri olarak gösterilen eylemleriyle bazı grupların kitlelerden açık şekilde kopuk olan eylemleri arasındaki fark da mutlaka görülmelidir.

Gerçekten, eylemleri, özgürlük düşmanlarının oyununa gelerek gerçek bir provokasyona dönüşen gruplar vardır. Bunlardan somut bir örnek verebiliriz : Sosyal - demokrat merkez partisinin gençlik örgütüncü düzenlenmiş bir mitingi boykot eden grupların, polis ve silâhli kuvvetlerle sürütüşmelere sebebiyet veren ve sonuç olarak, ulusal ekonomimiz açısından son derece önemli bir ziyaret öncesinde (A.B.D. büyük elçisi McClosley'in ziyareti) belli bir gerginlik yaratan; hatta söz ve toplanma özgürlüklerinin, günün birinde kısıtlanmasını doğurabilecek olaylara yol açan eylemleri...

Bu somut olaylara kesinlik ve kararlılıkla müdahale etmek, kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu tarz eylemlerin sergilenmesi, maskelerinin düşürülmesi, demagojiye sapsmaksızın etkisiz hale getirilmesi şarttır. Bu arada, sükûnet içinde davranmak, panik ortamı yaratmamak, yalnızca özgürlük düşmanlarının işine yarayacak «büyücü avı» havasına kapılmadan, hareket etmek gerekir.

Silâhli Kuvvetler Hareketinin, ordu ile halk arasındaki ittifak konusunda görüşleri nelerdir?

Silâhli kuvvetler hareketi günümüzde, yürürlükte olan rejimin sürdürülmesinin bir güvencesini ve rejimin temel savunma aracını meydana getirmektedir. Halk, 28 Eylül'deki uyanıklığının gösterdiği gibi uyumamakta, nöbete devam etmektedir. Silâhların şehirlerde boy göstermesini somutta engellemiş olan gene halkın kendisidir. Kargaşa ortamını yaratacak olanları bertaraf etmiş olan, güncel yönetime kuşku kabul etmez bağlılığını kanıtlamış olan, faşizme ve sömürgeciliğe karşı sürdürülmüş 48 yıllık mücadele sonucunda, öncelikle faşizmi ve karşı devrimci güçleri, sonra kazanırken özgürlükleri kısıtlamak ya da geri almak tehdidini savuranları mahkum etmiş olan, gene halkın kendisidir.

Silâhli kuvvetler ile halkın birliği, demokrasi ve özgürlük uğruna sürdürülen 25 Nisan'da başlayan ve 6 Ekim'de «ulusal çalışma günü» ile sona eren mücadele günlerinde sağlanmış olan büyük bir ittifaktır.

Halkın ve de silâhli kuvvetlerin birliği, sürekli gelişme gösteren bugün son derece önemli ilerici bir ittifaktır. Ortak düşmana karşı demokrasinin savunulması için verilen mücadele içinde doğmuştur ve gelişmektedir.

Portekiz Komünist Partisi'nin olağanüstü olarak nitelendirilen, Salazar'ın sonunda iktidara gelmesine yol açan 1926 yılındaki darbeden sonraki ilk legal kongresi, 20 Ekim 1974 Pazar günü toplandı. Olağanüstü Kongreye ülke çapındaki şubeleri temsil eden 2000 delege ve Portekiz ile eski sömürgelerdeki diğer demokratik örgütlerden çağrılan 5000 gözlemci katıldı. (1926'da yapılan ilk gizli kongreye toplam kayıtlı 29 üyeyi temsil eden 14 parti üyesi katılmıştı!)

Olağanüstü Kongre, Portekiz'deki faşist diktatörlüğün 25 Nisan'da alaşağı edilmesinden beri, Parti çapında tartışılan Parti Program ve tüzüğündeki değişikliklerinin kesin olarak onaylanması için toplantıya çağrılmıştı. Temel olarak, programın yalnız «güncel tedbirlerle» ilgili kısmı, değişen politik duruma gözönüne alınarak tadil edilmişti; Bu değişiklikler Parti Programına dahil edilmek üzere bir «Acil siyasi program» şeklini aldı ve hemen kongreyi izleyen günlerde, Portekiz halkına bir bildiri halinde yayınlandı.

Olağanüstü Kongrenin açılışı, aynı zamanda Geçici Hükümette Devlet Bakanlığı görevini de elinde tutan Genel Sekreter Alvaro Cunhal tarafından yapıldı. Aşağıda çevirisi yayınlanan konuşmasında Cunhal, Portekiz'de 25 Nisan'dan beri süregelen politik olayları gözden geçirdi ve ülkede gelişen demokratik devrimin karşılaştığı temel sorunlarda Partinin tavrını ortaya koydu.

PARTİ OLAĞANÜSTÜ KONGRESİNE RAPOR

Alvaro Cunhal

(Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri)

Merkez komitesi beni Olağanüstü kongre için şimdiki politik durumun temel özelliklerini ve Partimizin acil görevlerini gözden geçirmekle görevlendirdi.

KUTLAMALAR

Kongreye katılan bütün delegeleri ve onların şahsında, yüce Partimizin tüm üyelerini Merkez Komitesi adına kutlayarak söze başlamama izin verin.

Bir zamanlar bu salon Partimizin tümünü birçok kez içine alacak kadar büyüktü. Bugün Portekiz'de ne denli büyük olursa olsun, biz komünistleri tümüyle içine sığdıracak salon ya da bina yoktur.

Yoldaşlar sizin şahsınızda, Partimizin bütün üyelerin, kendi bağımsız gençlik örgütlerindeki genç yoldaşları da unutmuyarak selâmlıyoruz. Mücadeleye katkılarında Parti geleneklerine layık olduklarına ve yeni demokratik Portekiz'in kurulmasında sorumluluklarını tam anlamıyla omuzlayabileceklarine güveniyoruz.

Bu arada konuklarımızı, Silâhlı Kuvvetler Hareketinin, Sosyalist ve Halkçı Demok-

ratik Partilerin, Portekiz Demokratik Hareketinin, Sol Sosyalist Hareketin, sendikalararası hareketin, Genç İşçiler Hareketinin, ve Portekizli Kadınlar Demokratik Hareketinin temsilcilerini selâmlamama da izin verin.

Bütün bu grubların bu kongrede beraberce bulunmaları, ülkemizde demokratik ve sosyal gelişme rejimi için uğraşanlar arasındaki işbirliği ve beraberlik bağlarının bir kanıtıdır.

Sonunda özgür ve egemen olan Gine-Bissau Cumhuriyeti'nin kaderini yönlendiren PATGG'yi; Tamamen bağımsız olmasına bir yıl kalan Mozambik Geçici Hükümetindeki Frelimo'yu; karmaşık Angole meselesinde mücadelesini tümüyle tasvib ettiğimiz MPAL'ı, Cabo Verde, S. Tamé, Principe ve Timon'da zaferleri için en derin ümitler beklediğimiz kurtuluş kuvvetlerini selâmlamakla Kongrenin duygularını iletmişime de eminim.

Kongremizde diğer ülkelerin Komünist ve İşçi Partilerinden delegeler yok. Bunun

tek nedeni hazırlanmak için olağanüstü az zaman olmasıydı. Partimizin, ne kardeş partilerle olan ilişkilerinde, ne de uluslararası komünist hareketle ilgili tutumumuzda, hiç bir değişiklik yoktur. Her zaman olduğu gibi, proleter enternasyonalizmi ilkelerinin ön derliğinde ilerliyoruz ve ister Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve diğer sosyalist ülkelerdeki veya Kapitalist Batı ülkelerindeki açıkça çalışan partiler, ister gizli mücadelenin cefalarına katlanmak zorunda kalan partilerle olsun politikamız, kardeş partilerle işbirliği ve yakın dostluk ilişkilerini bölmek değil, güçlendirmek yolundadır. Partimizin 50 yıla yakın bir süre boyunca katlanacağı, kavga arkadaşlığının kardeşçe dayanışmasıyla yaklaşıyoruz.

ALTI AYLIK ÖZGÜRLÜK

Bu kongremiz (48 yıldan bu yana Partimizin ilk legal kongresi), Portekiz'de 25 Nisan 1974'ten bu yana politik durumda görülen radikal değişimin bir göstergesidir.

Altı aydır, Portekiz halkı özgürlüğü tadıyor. Basın sansürlü yayın yapmakta; Partiler, sendikalar, demokratik kuruluşlar, özgürce örgütlenip çalışabiliyorlar. Toplanma hakkı tam anlamıyla uygulanıyor. Grev hakkı tanınmıyor.

Sömürge savaşları bu arada sona erdirildi, sömürgelerin bırakılmasına doğru adımlar atıldı. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle diplomatik ilişkiler kuruldu.

İşçiler birçok önemli isteklerinin çözümü bulunduğuna tanık oldular. Asgari ücretin kabulü, toplu sözleşmelerin sonucu, kamu hizmetindekilerin düzelen yaşama şartları, yeni sosyal hakların kazanılması. Bütün bunlar en düşük ücret verilen kesimlerin hayat standartlarındaki gözle görülür gelişmeyi gösteriyor. Ulusal hayatımızın her kesiminde, düzensiz ve güç bir süreç olmasına rağmen, faşizmin izleri siliniyor ve kurumlarımız, kamu hizmetlerimiz, sivil ve politik yöntemlerimiz geliştiriliyor ve değiştiriliyor.

25 Nisan'dan bu yana geçen oldukça kısa süreyi gözönüne alırsak ve politik, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamda şimdiden oluşan değişikliklere bakarsak, devrimci sürecin gerçekten halk hareketi ile Silâhlar Kuvveti Hareketi ittifakınca canlandırıldığı, sürüklendiği ve yönettildiği sonucuna varmak zorunda kalırız.

Faşist diktatörlüğün yıkılmasını ve demokratik düzenin sağlam savunmasını borçlu olduğumuz ve hâlâ böyle onurlu bir görevi sürdüren ve buhranlı anlarda hayati kararlar verme sorumluluğu omuzlarına yüklenen Silâhlı Kuvvetler Hareketi (SKH) ken di başına bu değişiklikleri gerçekleştiremedi. Elde edilen bu başarılar SKH tarafından demokratik güçler ve halk kitleleri olmadan, demokratik güçler ve halk kitleleri tarafından da SKH olmadan kazanılmadı.

Halkın mücadelesini ve halkın attığı adımları «abartmalar» ve «aşırılıklar» olarak nitelendirenler vardır. Eğer «sözde devrimci» grubların bazı kışkırtıcı eylemlerinden söz ediyorlarsa, o zaman bu eylemlerin kitle hareketlerinin gelişmesine yardım edeceği yerde yanlış anlamalara yol açtığı kabul edilmelidir. Bunların hizmet ettikleri tek şey gericiliktir.

Ne varki, sanayide çalışan sınıfın, işçi kitlelerin, öğrencilerin, aydınların, kadınların, orta sınıfların mücadelesi olmadan, halk kitlelerinin politik mücadeledeki itici gücü olmadan, şimdiye dek kazanılmış özgürlükler kuşkusuz sınırlandırılmış olacaktı. Halk mücadelesi olmadan demokratik bir ülkeye kavuşmamız çok fazla gecikecekti.

Bu devrimci süreç içinde son altı ayın deneyleri, olayların gidişini halk hareketi ve Silâhlı Kuvvetler Hareketi ittifakınca belirlendiğini göstermiştir. Güçlerin bu karşılıklı ilişkisi bize, özgürlüğün pekiştirilmesine, seçimler ve demokratik bir Portekiz'in kurulmasına giden yolun açık olduğuna dair güvence vermektedir.

28 EYLÜL : SKH VE HALK İTTİFAKININ ZAFERİ

Gericiler bu altı ay içinde yeni demokratik ortamı tehlikeye sokarak özgürlüğümüzü yıkmak ve yeni bir diktatörlük kurmak için birçok kez saldırıya kalkıştılar. Prof. Palma Carlos ve suç ortaklarının plâni, Devlet Konseyi'nin General Spinola'ya, Başbakan vasıtasıyla tam bir iktidar verildiği, yasal bir karşı darbe idi: Silâhlı Kuvvetler Hareketinin mandasından kaçınılıp, ulusun mandasına başvurulacağı iddia edilecek, oldukça yasal, yeni bir diktatörlüğün kurulacağı ve sonunda General'in Cumhuri-

başkam olarak seçileceği bir seçim maskaralığı düzenlenmişti.

«Sessiz çoğunluk» olayında ise yasal bir perdeye bile yer yoktu. Sokaklara dökülen «ulus» olacaktı. Ve Silâhlı kışkırtma atmosferi içinde kurtarıcıları General Spinola'yı isteyeceklerdi. Genel hazırlanışlarında iki plân da aynıydı. Her iki durumda da, (nedenen ve haklılıktan yoksun) «grevler», «sokaklarda düzensizlik» ve «kargaşa» havası oluşturan gürültülü provakasyonlar, faşist ve goşist gösteriler, suikastçılara talepleri için uygun nedenler veren suni şekilde yapılmış sosyal bir ajitasyon hazırlanan darbeden önce gelecekti. Örneğin, HAP (Portekiz Hava Yolları)'ndaki maceracıların, uçak seferlerinin «güvenlikten yoksun» olduğu hakkında tam 27 Eylül'de korkutucu demeciler vermesi tesadüf eseri miydi?

Palma Carlos manevrasının yenilgisi yfi zünden gericiler geri çekilmek zorunda kaldılar. Eylül'deki bozgunları onlara daha da pahalıya mal oldu.

Bu yaygın yenilgiye iki etken neden oldu.

HALK HAREKETİ

Birincisi, Partimizin etkin rol oynadığı halk kitlelerinin hareketiydi. Karşı-Devrimci hareket başlatıldığında hareketin amaçlarını açığa çıkaran, tehlikelerini ortaya koyan, sözde «sessiz çoğunluk»un diktatörlüğü yeniden kurmak için düzenlenen oyunun bir parçası olduğunu sezen, sorumlulukları yüklenip, riskleri göze alarak açık direnişi örgütlemede öncü olan bizim partimizdi.

Genel kam hâlâ bu gösteriye izin verileceği şeklindeki herhangi bir tehlikenin söz konusu olduğuna inanmayanlar, tehlikeyi küçümseyenler, bekleyip görmeyi tercih edenler vardı. Ama, taa başından itibaren, Demokratik Portekiz Hareketi, Sendikalar, Genç İşçi Hareketi, Komünist Öğrenci Birliği'nin azimli desteklerini alan Parti, kitleleri direnmek için harekete geçirdi.

Bütün ülkeye yayılan, bazan Silâhlı Kuvvetlerin yardımı ile yollarda ve tren yollarında barikatlar ve kontrol sistemleri kurarak «Lizbon'a Yürüyüşü» kesen ve gericilerin plânlarını bozan büyük halk hareketi, 25 Nisan'dan beri görülen en parlak ve ke-

sin halk hareketidir. Aynı zamanda demokrasinin kurulması ve savunulmasında kitlelerin önemi, örgütlenmesi ve gücünün bir kez daha anlaşılması da önemli bir faktördür. Daha sonra yer alan zafer gösterilerinde binlerce komünist, politik durumun karmaşıklığını anlayarak bayraklarını dürülü tutarken, diğerleri bayrak açmışlar ve şereften kendilerine ait olmayan payeler çıkarmışlardı. Ancak bu küçük yanılgılar önemli değildir. Önemli olan gericiliğin püskürtülmesi ve demokratik halk güçlerinin zaferle daha güçlenmesi, pekişmesi ve birleşmesidir.

SİLÂHLI KUVVETLER HAREKETİ

Zaferimizde ikinci etken, son aşamalarda zafere derinlik ve belirginlik de veren Silâhlı Kuvvetler Hareketidir. Bu hareket, işe tam zamanında ve kesinlikle el koyarak, gizli hücreleri ortaya çıkararak radyo — televizyon ve basını susturmak için yapılan başlangıçta oldukça başarılı girişimi önleyerek gericiliğin bozgununu, halkın yanında yer alarak ve de demokrasiyi savunarak tamamladı. Ulusal Kurtuluş Cuntasındaki üç gerici generali değiştirdi ve sonunda General Spinola'nın azlini sağladı. Objektif olarak demokrasinin yerleşmesi ve sömürgelerden arınma işlemlerinin büyük bir kısmı General Spinola ve üç general tarafından geciktirilmişti. Çevrelerinde bir sürü manevralar ve gerici tertipler dönüyordu. Kendine çok güvenen General Galvao de Melo, oyunu birkaç kez belli etmişti. Tertibin izi üstünde gittiğimiz herkez Belem'e vardık (Cumhurbaşkanı'nın evi).

Gericilerin bütün plânları (özellikle Palma Carlos tarafından girilen yasal darbe ve 28 Eylül'deki büyük karşı-devrimci operasyon) General Spinola'nın iktidarı tümüyle ele geçirmesi, acil durum ilân edilmesi, demokratik güçlerin baskı altına alınması, silâhlı kuvvetler hareketinin dağılması ve bütün özgürlüklerin yok edilmesi içindi.

Böylece General Spinola gerici ve tutucu güçlerin destek noktası haline geldi. 25 Nisan'dan sonraki ilk beş aydaki karmaşık politik mücadelenin hikâyesi, bir yandan silâhlı kuvvetler hareketi ve demokratik hare-

ket, öbür yanda etkili destekçileri o zaman-ki Devlet Başkanı General Spinola olan tutucu güçler arasındaki gelişkinin hikâyesi idi.

Denilebilir ki, demokrasinin gerçekleşmesi ve sömürgelerden arınma yönündeki en önemli tedbirler General'e rağmen alınmıştır. Daha önce söylediğimiz gibi General belirli bir süre olumlu rol oynamıştır. Ama giderek demokratik yöntemleri frenler hale gelmiştir.

TEHLİKE GEÇMEMİŞTİR

28 Eylül, Portekiz Demokratik devriminin tarihinde çok önemli bir gün olarak kalacaktır. Politik iktidar şimdi daha homojen ellerde, daha fazla hareket kapasitesine sahiptir. Devlet mekanizması pekiştirilmiştir. Silâhlı Kuvvetler Hareketi ve demokratik güçler güçlenmiştir. Halk hareketi ve Silâhlı Kuvvetler Hareketi ittifakı, ülkedeki demokratik değişikliklerde politik bir eksen olarak kendini belli etmektedir. Ancak karşı - devrimin Eylül sonundaki yenilgisinin etkilerini ölçmek için vakit henüz çok erkendir.

Eğer ilerici güçler, zaferlerini pekiştire bilmek için doğru adımlar atabilirlerse, ancak o zaman Portekiz'de demokrasiyi yerleşirme sürecinin değiştirilemeyeceği söylenebilir.

Tehlikenin geçtiği ya da gerici güçlerin kendilerine gelme şanslarının olmadığı ve bundan böyle herşeyin kolaylaşacağı samimamadır.

Durum böyle değildir. Güçlü ve etkin bir gericilik devam etmektedir. Hâlâ devlet te iktidar mevkilerini tutmaktadır. Ekonomik gücü eimde tutup demokratik sürece ve sömürgelerden arınmaya karşı kullanmaktadır.

Gericilik ancak kısmen yıldıgında, özgür lüğün savunulması demokratik devletin güçlendirilmesi ve ekonomik ve malî sorunların çözülmesi için kesinlikle acil tedbirler alınmalıdır.

KAÇINILMAZ BİR TERCİH

Özgürlük, yalnız suikastçilerin karşı devrimci hareketleriyle tehdit edilmiyor. Öz

gürlüğü tehdit eden asıl tehlike ülke gelişmesini engelleyen ve karşı devrimin politik ve ticarî desteğinin temeli olan ekonomik iktidardan gelmektedir.

Tekelciler ve latifundiacılar (büyük toprak sahipleri. Çevirenin notu) yeni demokratik durumu kabul etmeye yanaşmıyorlar. İşçilere daha iyi ücret ödemelerini gerektiren, ve böylece sermayelerini çok az bir zamanda birkaç misline yükseltme şansından alıkoyan bu durumu kabul etmeyi reddediyorlar. Bağımsız ekonomik gelişmeye, çalışan sınıfların ve kır kesimindeki işçi kitlelerinin hayat standartlarının yükseltilmesine ve küçük sanayicilerin, tüccarların ve çiftçilerin ferahlamasına asıl engeli teşkil eden kendileridir.

Portekiz halkının sınırsız sömürüsünün zorla korunması için bir diktatörlük kurulmasında mutabık kaldıkları gibi, ekonomiyi sabote ediyorlar, krediyi kesiyorlar, yatırımları ve siparişleri azaltıyorlar, sermayenin çalışmalarını felce uğrattıyorlar, durduruyorlar, tarlaları sürülmeden ve ekinleri biçilmeden bırakıyorlar. İşçileri sebepsiz yere kovuyorlar, ve bütün bunlarla, üretimin düzensizliğinin ve diğer güçlüklerin huzursuzluk yarattığı, halkı hükümete karşı kıskırtan ve böylece karşı devrimin yolunu açan vahim bir ekonomik durumu yaratmak için uğraşıyorlar.

Olaylar göstermiştir ve gösterecektir ki, demokrasinin yerleşmesine ve sömürgelerden arınmaya asıl karşı koyanlar, tekelciler ve latifundiacılardır.

Özgürlüğün yarım düzine aile tarafından tehdit edilmesine, ve boğulmasına izin vermemeliyiz. Böyle yarım düzine ailenin çıkarlarının bütün halka kabul ettirilmesine izin verilemez.

Ekonominin nesnel gelişmesi kaçınılmaz bir tercihi ortaya koymaktadır: Eğer ekonomik güç eskiden olduğu gibi aynı ellerde kalmaya devam ederse, gelişmenin temelinde işçilerin açlıktan ölmeyecek kadar az ücret almaları ve orta sınıfın yokolması olacaktır. ve bu tür gelişme ancak şiddete dayanan bir diktatörlükle gerçekleşebilir.

Bir özgürlük ve demokrasi rejimi, eğer yaşayacaksa ve geliyecekse, tekelci ve latifundiacıların ekonomik güçlerini sınırlandırmalı ve sonunda tasfiye etmeli, eko-

nomiye müdahale etmeli (tekelci olmayan özel teşebbüse bir önyargı beslemeden), anahtar sektörleri kamulaştırmalı ve büyük toprakları köylülere vermelidir.

EKONOMİK VE POLİTİK GÜÇ

25 Nisan'dan sonra ekonomik ve politik güçler aynı elde değildi artık. Politik güç, şimdi halkın ve memleketin çıkarlarını korumak üzere belirlenmiş olan politikayı izleyen demokratik güçlerin elindedir. Fakat ekonomik güç tekelci ve latifundiacıların elindedir. Bu durumda uzun süre kalmaz. Tekelci ve latifundiacıların yeni bir diktatörlük kurarak politik gücü geri almaları için, halk hareketi, tekelci ve latifundiacıların ekonomik gücüne son vererek yeni bir demokratik Portekiz kurulmalıdır.

Bu çelişkinin yukardaki yolla çözümlenmesi için herşeyi yapacağız. Gerçekten böyle çözümleneceğine de inanıyoruz.

Bugün, muhtemelen, radikal sosyal reform için koşullar yaratılmamıştır. Fakat demokrasinin, sosyal ve ekonomik dengenin sürekliliği yeterli anti monopolist ve anti latifundacı tedbirler gerektirir.

Silahlı Kuvvetler Hareketinin programı «Portekiz halkının, özellikle en kötü durumdaki gurupların hizmetindeki yeni bir ekonomik politikanın» temel itici gücü olarak «anti tekelci stratejiyi» gösterir. Şu andaki durum, bu stratejinin acil ve pratik olarak uygulanmasını gerektirir.

En güç sorunlarımızın çoğunun çözümü için zorunlu olarak düşünülen bu ilkeye bağlı olarak, Portekiz Komünist Partisi (P.K.P.) bu kongrede Portekiz halkına bir siyasi acil durum programı sunuyor. Bu program acil görevlerin tanımlaması olarak Parti Programı için konmuştur.

Portekiz politikası için demokratik gelişmiş güven altına almak, seçimlere dek ülkeyi yönetmek, demokratik bir rejimin kurulması yolunda zorunlu temeli yaratmak için ülkemiz politikası üç temel doğrultuya yöneltilmelidir: Özgürlüğün savunulması ve demokratik Devletin güçlendirilmesi; sömür gelerden arınma sürecinin toplanması ve

gelişme göz önüne alınarak ekonomik ve ticari dengenin savunulması.

ÖZGÜRLÜĞÜN SAVUNULMASI VE DEMOKRATİK DEVLETİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Faşist ve gerici komplocular, Eylül'de komünistlerin özgürlüğü tehdit ettiklerini iddia ederek amaçlarını haklı çıkarmaya çalıştılar. General Spınola bütün iktidarın kenarında toplanmasını ve acil bir durum ilânını istediği zaman da aynı bahaneyi kullanmıştı, ve bu, özgürlüklerin yok olması, anayasal hakların askıya alınması ve yeni bir diktatörlüğün kurulması demektir.

Ashnda var olmayan, bu özgürlük tehditlerini bahane olarak kullanan bu insanlar, kendi kendileriyle nasıl da çelişkiye düşüyorlar.

Dün, bugün ve daima halkımızın özgürlüğü için hiç kimse bizden daha çok mücadele etmemiştir ve etmeyecektir. PKP mücadelesini, bugün ve yarın, halkımız özgürce yaşasın, ona saygı gösterilsin ve kendi savunması için talep ettiği söz, örgütlenme ve karşı çıkma hürriyetine sahip olsun diye vermektedir. Eylül'de, özgürlüğü tehlikeye sokmakla suçlanan komünistler ve diğerleri özgürlüğü asıl kurtaranlardır.

Özgürlüğe hücumdan vazgeçmeyen sadece gericiliktir. Özgürlüğü korumak için mümkün olan en kısa zamanda açık ve ciddi bir politikayı kabul ettirmeli ve acil tedbirler koymalıyız.

İlk plânda halkın, Eylül'den sonra elde ettiği haklar ve özgürlükler garanti edilme li ve tartışılmakta ve yayınlanmakta olan bir takım vesikalar (parlamento yasaları, hükümet kararları)

Yeni bir ışık altında incelenmelidir.

İkinci plânda gerici unsurların tasfiye siyle asker ve polis kuvvetlerini, demokratik düzenin koruyucusu olan gerçek kuvvetlere çevirecek şekilde, demokratik kuvvetlerin güvendiği kilit mevkilere halkın yerleştirilmesiyle ve yeni politik duruma kendisini adanmış bir kamu hizmetinin kurulmasıyla demokratik Devlet güçlendirilmelidir.

Son olarak demokratik düzenin saygınlığını garantilemek için faşist ve gerici örgütlerin çalışması ve propagandası yasak-

lanmalı suikastlar ve ekonomik sabotajlar şiddetle cezalandırılmalıdır.

Ancak demokrasi düşmanları, kendilerini korumak için demokrasiyi eleştirebilirler.

Eğer faşistler ve gericiler 28 Eylül'de başarıya ulaşırlardı (veya gelecekte başarırlarsa), silâhlarında karanfellerle iktidarı almayaacaklar, son hücumlarının arifesinde ortaya açıkça koydukları gibi, özgürlüğü, bir kan denizinde mahvedeceklerdir.

SÖMÜRGELENDEN ARINMA YOLUNDA

Portekiz halkı yarım yüzyıla yakın bir zaman zulümden kendisini kurtarmak için mücadele etti. Bugün zulmün geri gelmesini sağlamak için her adımı atmalıdır. Bunun aksi düşünülemez bile.

Biz tam özgürlüğü savunacağız. Ve düşmanlara karşı azimle savunacağız.

Sömürgelerden arınmaya giden yolda atılan tarihi adımlar, Portekizdeki yeni politik durumu kanıtlayıcı delilleri meydana getirmektedir.

Yıllar boyunca Partimizin, diğer demokratik kuvvetlerin ve Portekiz gençliğinin sömürge savaşıma son verişini ve Portekiz sömürgeleştirmesine maruz bırakılan halklara tam ve kesin bağımsızlık hakkının tanınmasını mücadelemizin merkezi haline getirdiğimizi hatırlarsak, bu yolda atılan adımların bizim için ne önem taşıdığını anlamak kolaylaşır.

Sömürge savaşının sonu, Gine - Bissau hükümetinin tanınması, devletler arası ilişkilerin geliştirilmesi FRELİMO tarafından Mozambik geçici Hükümetinin kurulması, bir yıl içinde tam bağımsızlık ilân etmeye, Gine - Bissau, Mozambik halkları ve aynı zamanda nihayet faşist diktatörlükten kurtulduktan sonra bu süreci hızlandırmak için değerli katkılarda bulunan ve şimdi kardeşçe işbirliği yapan Portekiz halkı için tarihi zaferler yaratmaya başladı.

Bütün bunlara rağmen, atılan büyük adımlar, bizi geride kalan karmaşık sorunları ve büyük güçlükleri görmemeye itmemelidir.

Bu ilerlemeyi bazı bölgelerde geriletebilecek ve Portekiz için durumu için vahim

sonuçlar doğuracak durumlar ortaya çıkabilirdi.

Bizce her aşamanın kendine özgü özelliklerini de hesaba katarak izlenecek politikalar, her halkın kendi geleceğini tayin etme ve bağımsızlık hakkının gerçek ve etkili bir şekilde tanınması yoludur.

Bu Cabo Verde, Angola, S. Tome, Principe Timor ve Makao için de geçerlidir. Bu esas incelenmeseydi, eylemlerini rahatça geliştirme hakkı PATGC'ye verilmeseydi, bağımsızlık savunucuları ezilseydi ve yeni sömürgeleştirme hizmetinde kukla partilerin oluşumu teşvik edilseydi, Cabo Verde sorununa hiçbir çözüm bulunamazdı.

MPLA'yı genel süreçten ve müzakerelerden hariç tutmak için herhangi bir müdahale yapılmış olsaydı veya özgürlük hareketine yol gösteren partiye herhangi bir harekatta aynı oranda düşük olacaktı. Angola'daki MPLA'nın gelişme hürriyetini garanti için hemen tedbir alınmalıdır.

Karmaşık sömürge sorununda savaşın yeniden başlamayacağından emin olmak gerekir. Şartların elverdiği en kısa zamanda askerleri ve denizcileri geri çağırılmalı ve mecburî askerî hizmet süresini azaltmalıdır.

Yılda 25 milyon Contoyu aşan (14 milyar lira) askerî masraflar millî ekonominin gelişmesine ve Portekiz halkının hayat şartlarının gelişmesine büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu harcamayı en kısa zamanda azaltmak gereklidir.

Bağımsızlığını kazanmış yeni devletlere bakarak kardeşlik ilişkilerinin eşitlik ilkesine göre geliştiğine, egemenliğe saygı gösterildiğine, karşılıklı isteklere saygı gösterildiğine ve işlerine karışılmadığına inandırılmak için herşey yapılmalıdır. Aynı zamanda Portekiz kaynaklarının az olduğu ve bunun için yeni devletlere ticarî yardımın sınırlı olacağı unutulmamalıdır.

Eğer bu hesaba katılmasaydı, vaatler vermek, sonradan yıkılacak olan görüntüler yaratmak yada yardım verilebilecek halklar için vahim sorunlar yaratacak ve Portekiz'in önündeki ekonomik ve ticarî sorunları çözümlenecek bir ticarî yardım politikası izlemek kolay olacaktı.

ACİL EKONOMİK TEDBİRLER

Portekiz kendisini, faşizmden kalan mirasın sonuncusu olan tehlikeli bir ekonomik ve ticarî durum içinde bulmuştur: Bu, zayıf dengesi dış kaynaklara bağlı, açık veren bir iktisadî mirastır. Ekonomik ve ticarî durum, dışarıda çalışanların gönderdikleri dövizlerin ve turizm gelirlerinin azalmasından, dünyadaki ekonomik durumun etkilerinden, büyük Portekiz iktisadî grupları ve birkaç yabancı grup tarafından yapılan sabotajlardan dolayı sarsılmaktadır. Bazı kesimlerdeki buhranlar (yapı endüstrisinde olduğu gibi) küçük ve orta boy şirketler için güçlükler, yatırımların dondurulması, durumun bazı olduğunca ciddi yönlerini oluşturuyor. Ancak en ciddi ve acil sorunlar, muazzam bütçe açığı, ticaret ve dış ödemeler dengesinde ki bozukluklardır.

Eğer bu açıklar kısa zamanda kapatılmazsa Portekiz'in bütün ekonomik dengesi tehlikeye girecektir.

Eldeki rezervlerin çapı ile halâ kendilerini kandırmaya uğraşanlar var. Buna rağmen gerçek şudur ki devletin enerjik müdahalesi olmazsa Portekiz'in hâlâ sahip olduğu rezervler kısa zamanda tüketilecektir.

Gerçek ulusal ekonomik sorunlarla ilgilenmesini bilmezsek, derin bir buhrana sürüklenecek olan yalnız ekonomi değildir. Aynı zamanda Portekiz demokrasisi de sona erme tehlikesine maruz kalacaktır.

HİÇ VAKİT KAYBETMEMELİ

Buna rağmen, henüz o durumda değiliz. Uygun tedbirler almak mümkündür. Esas mesele zaman kaybetmemektir.

Eğer kişi yetersiz bir gelire sahipse yapacağı iki şey vardır: Ya daha fazla almak için uğraşacak veya daha az harcayarak durumunu düzeltenecektir. Aynı şey kamu ticaretine de uygulanabilir. Bir yandan devlet harcamalarını mümkün olduğu kadar kısarak sert politika izlenmelidir. Diğer yandan işçiler ve küçük sanayiciler, tüccarlar ve çiftçilerden değil, fakat büyük gelir sahiplerinden alınan vergiler artırılmalıdır.

Halk şirketlerinin idaresinin düzeltilme-

si de acil önemi olan bir sorundur. Halk şirketlerinin zarar ettiği ve özel şirketlerin geniş kârlar edindiği kanunlar ortadan kaldırılmalıdır.

Eğer ticarî dengede ve ödemeler dengesinde büyük bir açık varsa, temel çare daha çok ihracat, buna ek olarak da gereksiz ithalatta ciddi bir kısıtlama ile ithalatı azaltma kararıdır.

Son olarak Sosyalist ülkelerle ve Ortak Pazarla, değişik gelişme düzeylerini de göz önüne alarak etkili müzakereler yapılmalıdır.

HÜKÜMET KONTROLU VE PLANLAMASI

Fakat bütün bunlar, yalnız başına yeterli değildir. Yeni pazarlar peşinde olan özel şirketlerin girişimlerdeki düzensizlik orta ya konurken hükümetin onların idaresini, kontrolünü ve planlamasını güven altına alması gereklidir.

Bazı bankaların millileştirilmesi devletin ekonomiye müdahalesinde yeni imkânlar tanır. Bu, ya Portekiz Bankası kanalıyla yönetici ve düzenleyici şekilde, Ulusal Denizası Bankasının ticarî kesimin kanalıyla mevduatları çoğaltarak, sigorta şirketlerinin yatırımlarını CGDCP'ye (HÜKÜMET TASARUF ve Mevduat Bankası) yapmaya zorlayarak veya özel para borsasının eylemlerini yeniden canlandırmaya çalışan devlet müdahalesinin diğer yollarını kullanarak olur.

Büyük kapitalistler hiç paraları olmadığını söylüyorlar; aynı zamanda da kaçakçılığı göze almaya hazırlanmış arkadaşlarından, diplomatik çantaların illegal kullanımına dek, tüm elverişli metodları kullanarak sermayelerini yurt dışına çıkarıyorlar. Sermayeye kaçakçılığı kontrolü kısa zamanda geliştirilmeli ve bu kaçakçılığı yapanlar ve suç ortakları şiddetle cezalandırılmalıdır.

Eğer sermaye kaçakçılığı, sermayenin varlığını ortaya koyuyorsa, yatırım için para olmadığımız ileri sürmenin hakkı hiç bir tarafta yoktur. Bu baylara eğer işçilerin harekete geçirilmesini kabul ettiğimiz gibi, sermayenin de harekete geçirilmesini kabul etmemiz gerektiği anlatılmalıdır.

Endüstriye gelince, devletin önündeki engeller yolları burada da değişiktir.

İlk plânda, yatırım yapan ve üretimin gelişmesine ve genişletilmesine katkıda bulunan büyük küçük şirketler desteklenmelidir.

İkinci olarak yolsuzluklara, spekülasyonlara, sahtekârlıklara karışmış şirketler sıkı kontrol altına alınmalı, ekonomik sabotaja kısa süreli çalışmalara ve haksız işten çıkartmalara karşı tedbirler alınmalıdır.

Üçüncü olarak kamu şirketlerinin yönetimi ve verimliliği geliştirilmeli, yeni Devlet girişimlerinin düzenlenmesiyle, devletin endüstri kesimi kesinlikle güçlendirilmelidir.

Dördüncü olarak küçük ve orta boy şirketler desteklenmelidir.

Bugünkü durumda yabancı yatırımların kolaylaştırılması veya daha da güçleştirilmesi konusunda epey tartışma vardır. Biz, ancak yeterli devlet kontrolü olduğu takdirde kolaylaştırılması düşüncesindeyiz.

DEVLET MÜDAHALESİNİN SORUNLARI

Artan devlet müdahalesi önümüze karışık idari sorunlar koymaktadır. Tekelci Devlet kapitalizminin gelişmesi yüzünden diktatörlük döneminde bile, bir devlet müdahalesi ve devlet görevlilerinin kontrolü vardı. Bu idarecilerin görevi, şirketlerin yönetimlerindeki durumlarından yararlanarak, devlet imkânlarını bu şirketlerin hizmetinde kullanmaktı. Aslında bunun tam tersini yapmış olmaları gerekirdi. Yani aralarında çelişki olan devlet çıkarlarını kişisel çıkarlardan üstün tutmak. Bu, az tecrübeli de olsa yetenekli, vicdanlı ve yeni politik duruma kendini adanmış elemanlar ister. Bizim sorunlarımız muhalif elemanların yardımlarıyla veya faşizmin kovduğu, sonra tekrar yerlerine iade edilenlerle çözümlenemez.

Durum devlet şirketlerinin idaresinde işçilerin devamlı uyanık bulunmalarını yönetimi elinde tutabilecek ciddi kişilerin hükümete yardımlarını gerektirir.

Personelin şirketlerin yönetimine alınmasını beğenmeyenler vardır.

Fakat bazı yerlerde yanlışlar yapılsa da, olmadan savunamayacağımız, halkın çıkarlarını korumamız gereken olağanüstü bir durumdayiz.

KIR KESİMİNİN SORUNLARI

Portekiz tarımının karşılaştığı sorunlar kamu ticaretinin ve endüstrisinin karşılaştığı sorunlardan daha az vahim değildir.

Kır kesiminin çalışan nüfusu acilen çözümlenmesi gereken ciddi tehlikelerle karşı karşıyadır. Önce bu sorunlar gerçektir ve milyonlarca Portekizlinin hayatını ve ülkenin genel durumunu etkilemektedir.

İkinci olarak şehirlerde kazanılan demokratik devrimin kır kesiminde kaybedilmemesi gerekmektedir.

Demokrasinin güneyde Ribatejo ve Alentejo proleterleri arasında temel bir desteği vardır. Birlikler ve dernekler kanalıyla başka bölgelerdeki diğer köylülerin mücadelesi güçlendirilmeli ve geliştirilmelidir.

Fakat demokrasinin ülkenin merkez, iç ve kuzey bölgelerinde aynı şekilde desteklendiğini düşünmek hayal görmek olur.

Bu bölgelerde zengin gerici toprak sahibi patronlar iş ve ekmeği kesebilecek güç te oldukları için halkı aşırı cehalet içinde tutarlar.

Bu gericiler, eğer «Komünistler» (demokratik bir Portekiz için mücadele veren herkese «Komünist» derlerdi.) gelirse, köylülerin evlerin ve topraklarını alacaklarını, yaşlı ve zavıfları öldüreceklerini, kadınları kocalarından, oğullarını analarından ayırabileceklerini söylemişlerdir. Maalesef bu toplulukların çoğu birbirinden öyle uzaktadır ki bu kuzu masallarına hâlâ inananlar vardır.

Bu gerçeklerle yüzyüze geldiğimiz zaman kötümser olmamalıyız. Bunlar değiştirmek için çalışmalıyız. Eğer nasıl çalışacağımızı bilirsek durum değişecektir.

Yoğun bir tasfiye kampanyası gerekmektedir. Cesur, politik cehaleti, anti-komünist ve anti-demokratik fikirleri yenecek, kır kesiminin geniş alanlarında gericiğin meydana getirdiği politik ayrılığın duvarlarını kırarak propagandacıları bu bölgelere göndermeliyiz.

KÖYLÜLERİ DEMOKRATİK DEVRİME KAZANDIRIN

Propaganda ve aydınlatma, kökleri derinde olan ön yargıları yıkmaya, belki sınıfları zalimlerin baskısından kurtarmaya, köy

lülere demokratik devrime çekmeye ve küçük toprak sahiplerini küçük çiftçileri, şimdiki politik çizginin keskin ve güvenilir savunucuları haline getirmeye yetmeyecektir. Ancak onun en zorlu sorunlarına ve bunlara çözüm getiren somut tedbirler, köylüyü gerçek demokrasinin amaçlarına yaklaştıracaktır.

Propaganda çok gereklidir. Fakat sonun da köylülüğü devrime çekecek olan sözler değil, eylemlerdir.

Eğer yeni politik ortam, şarap ve badem gibi, şimdi zorla satabildikleri ürünleri iyi fiatlarla satabilmelerini sağlarsa, bu eğer aynen süte ve diğer ürünlere de uygulanırsa, eğer vergiler ve hacizler indirilirse, eğer ortak topraklar halka dağıtılsa, eğer kiralar ve ortaklıklar daha uzun süreler için yenilenirse, kiracı isterse ücreti para olarak öderse, eğer iyi şartlarla kredi verilirse, eğer yeni politik ortam bu gibi sorunları çözümlerse, o zaman, evet o zaman, köylülük devrimin en sağlam destekçisi olacaktır. Kırsal kesimin durumu bu tedbirleri ve daha geniş düzeyde başka tedbirleri gerektirir.

Ekilmemiş toprakların devlet tarafından alınmasının ve bunların kooperatiflere, çiftçi ailelere ya da halk idarelerine verilmesinin düşünülmesi gerekir. Ticarî dolaşım, yenden kurulmalı ve sadeleştirilmelidir. Küçük köylüler üzerindeki vergi yükü azaltılırken aynı zamanda büyük toprak sahipleri ve işsiz güçsüz toprak beylerinininki artırılmalıdır. Yardımlar, kredi, makine, teknik destekleme şeklinde olmalı ve kooperatiflerin, -bir kaç büyük çiftçi ve kapitalistin milyonlarca köylüyü sömürme aracı olan yalancı kooperatiflerin değil- küçük ve orta köylülerce kurulmuş ve özgürce idare edilen gerçek kooperatiflerin kurulması ve örgütlenmesine yardım eli uzatılmalıdır.

Gereken şey kırsal kesimde çalışan nüfusun en zorlu sorunlarını çözümlenecek acil tedbirleri içeren ve böylece onları mutlu ve özgür bir Portekiz kurmakta olan devrimci akıma çekecek bir tarım politikasıdır.

İŞÇİLERİN İSTEKLERİ VE ÖZGÜRLÜĞÜN BEDELİ

Ulusal ekonomimizdeki zorlukları en pa-

halı şekilde ödeyenler Portekizli işçilerdir.

Şüphesiz ki, 25 NİSAN'dan beri talepleri faşist diktatörlük altındaki yıllarda olduğundan çok fazla gerçekleştirilmiştir. Ulusal asgari ücret, yüzlerce, binlerce Portekizlinin hayat standartlarını yükseltmiştir. Yeni sosyal haklar kazanılmıştır.

Ancak genel Ekonomik durumun kötüleşmesi, enflasyon, tarımın, sanayiinin bazı kesimlerindeki buhranlar, sanayinin kurulmasında, elektronik sanayiinde ve Alentejo'da olduğu gibi gelişmeleri ve elde edilenleri etkisiz kılmakta ve binlerce işçinin işten atılmasına yol açmaktadır.

İşçiler gerçekçi olmayan istekleri yansıtan hareketlere karışmaktan kaçınmalı ama, hayat şartlarının düzeltilmesi için mücadeleyi hafifletmemelidirler. Yönetimin bir kısmının hâlâ tanımayaya yanaşmadığı, toplu iş sözleşmelerinin denetlenmesini istemelidirler. Ücretlerin fiat artışlarıyla birlikte periyodik olarak yeniden ayarlanmasında ısrar etmelidirler. Haksız işten çıkarılmaları önlemek için mücadeleyi sürdürmelidirler. İş yerleri açılması ve tahsisatlar için ısrar etmelidirler. Temel maddelerin fiyatlarının ve ev kiralarının artışının durması için ısrar etmelidirler. Sendikalar yoluyla patronlarla yapılacak mücadelede iki şey gözlenmelidir.

Birincisi: İşçiler ortaya koyacakları taleplerini demokratik yollarla kararlaştırmalı, işçiler ve Geçici Hükümet arasında anlaşmazlık çıkarmak ve zorluklar yaratmakla meşgul gericilerin ve sözde - devrimcilerin dalkavukça aşırı isteklerini dikate almamalıdır.

İkincisi işçiler eylemlerinin sosyal ve politik sonuçlarını düşünerek en uygun mücadele şekillerini seçmelidirler.

Portekizin şimdiki politik ortamında sesiz ve örgütlü bir baskının, demokratik değişiklikleri elde etmede en etkili yol olduğu kabul edilmektedir. Üretim ve ulaştırmadaki bozukluklar - ekonomik durumu kötüleştirecek herşey - gericiliğin yararıdır, işçilerin değil. Bu yüzden 25 NİSAN'dan beri kazanılan sayısız zaferde işçilerin en etkin silâhı olmasına rağmen, grev şimdiki ortamda ancak başka uygun mücadele biçimi kalmadığı zaman ve bu grevin sadece gericiliğin işine yarayacak ciddi bir iktisadî ve

sosyal buhran getirmeyeceği zaman kullanılmalıdır.

Kuşkusuz Portekiz işçileri özgürlüğün bedelini ter ve kanlarıyla ödemeye hazırdırlar. Ama çalışan halkın teriyle zenginleşen ve ülkenin zenginliğini ellerinde tutanlar da bir bedel ödemelidirler.

Yeni ve demokratik bir Portekiz kurmanın uzun ve çok çalışmayla elde edilebileceğini ilk anlayanlar işçilerdir. Ekonomi kötüye gitmektedir. Bütün burjuva kârları ortadan kaldırılsa ve zenginlik daha eşit dağıtılabilirse bile, millî hasılamız şu andaki seviyesinde hızlı iktisadî kalkınmayı ve tüm Portekizliler için bolluk içinde bir hayatı getirecek birikimi sağlayamaz. Genel yaşama koşullarını düzeltmek için üretimi hızla artırmalıyız. Ve bu yalnız yatırım değil daha iyi ve daha çok çalışmayı da gerektirir.

Portekizli işçiler kendileri için, ulus için, ülke için çalışmaya hazırdırlar, ama debdebeli hayatları işçi sınıfının büyük bir kitlesi için ancak küfür sayılabilecek olan asalak burjuvazi için değil!

Ülke için daha çok çalışmaya evet! Sömürücüler için daha çok çalışmaya hayır!

6 Ocak Pazar günü gönüllü çalışma isteyen Başbakan Vasco Goncalves'e verilen karşılık Portekiz işçilerinin sömürücüler için değil, Portekizliler için bir Portekiz kurmak görevi karşısında, her hafta daha fazla, daha dikkatli ve etkin çalışacaklarını, ve çalışmayı günlük ekmeğini çıkarmak için zorunlu bir yorgunluk değil, bir onur, iftihar ve hattâ kahramanlık olarak kabul edeceklerini göstermiştir.

Eminiz, kesinlikle eminiz ki, o gün gelecektir.

KURUCU MECLİS İÇİN SEÇİMLER

Gelecekteki Portekiz Cumhuriyetinin anayasasını hazırlamak önümüzdeki ilkbaharda seçilecek Meclise düşecek. Cumhuriyet, temsilcilerin, onaylayacağı bir Cumhuriyet olacak, ve bu temsilcileri halk seçecek.

Gelecek seçimlerin fevkalâde önemi, ve seçmenin maddî manevî zorlamalardan uzak olduğu tümüyle özgür seçimlerin gerekliliği buradadır. Oyların sayımı, halk iradesinin

tam bir ifadesi olduğunun saptanması için halk tarafından denetlenmelidir.

Eğer seçim kanunu her hangi bir şekilde halk iradesinin tahrifine yol açacak ilke ve yasalar koyarsa sonuç halka zorla kabul ettirilen, tartışılır bir seçim sistemi olacaktır. Eğer, örneğin Portekiz Demokratik Hareketi gibi örgütlerin adaylıklarını koymasına izin verilmez ise; eğer isterlerse Silahlı Kuvvetler Hareketinin kendi adaylarını çıkartması engellenirse; hâlâ gerici diktatörlüklerdeki konsolosluklarda oy kullanan göçmenlerin durumu düzeltilmezse, Portekiz halkının yıllarca mücadele ettiği hür ve demokratik seçimler yerine seçimlerin saygınlığını gölgeleyecek şeyler olursa, bütün bunlar Portekiz halkının yıllarca uğrunda savdığı hür ve demokratik seçimlerin gerekliliğine gölge düşüreceklerdir.

PKP seçimlerin özgürce yapılmasının güven altına alınması için mücadelesini sürdürecektir ve başkalarının da saygı göstermesi şartıyla halk iradesine saygı gösterecektir.

Partinin seçimler için hareket plânının ne olduğu sık sık sorulur. Onlarla yarışacak mıyız? Ortak listeler mi hazırlayacağız? Diğer partilerle ortak cephe mi kuracağız? Böyle soruları cevaplamak için henüz çok erken Her şey ozamanki duruma bağlı, ve şimdiden o durumun ne olacağını kestirmek zor.

Ancak bir genel ilke akılda tutulmalı: Seçimler demokratik güçler arasında bölünmeler ve anlaşmazlıklar yaratmamalı. Aksine demokratik bir Portekiz kurma görevini akılda tutarak birlik ve ittifaklarının güçlenmesine yardım etmelidir.

Mücadelenin bu aşamasında, ilk hedef: Halk tarafından seçilmiş demokratik bir Portekiz rejimi kurmaktır. Bütün demokratik özgürlüklerin, basın, kuruluşların özgürlüğünün parti kurmanın, sendikaların ve grev hakkının tanınacağı bir rejimin kurulması için mücadele ediyoruz.

Bizim hedeflerimiz bunlardır, ve dost ve düşman, kimse bizi bu hedeflerden saptıramaz.

Aynı zamanda, köklü sosyal reformların; Partimizin ulusal ve demokratik devrimin bu aşamasında gerekli gördüğü 8 nokta

nın yer olacağı bir rejim için mücadele ediyoruz:

- Demokratik Devlet örgütünün kurulması
- Tekellerin iktidarının yıkılması ve hızlı bir ekonomik gelişme izlenmesi,
- Tarım Reformu,
- Çalışan sınıfların ve genel olarak bütün halkın hayat standartlarının yükseltilmesi,
- Eğitimin ve kültürel eylemlerin demokratikleştirilmesi,
- Portekizin emperyalizmden kurtarılması,
- Portekiz sömürgelerindeki halkların bağımsızlığının kesinlikle tanınması,
- Bütün dünya halklarına karşı barışçı ve dostça bir politika izlenmesi,

Demokratik rejimin kurulması ile, devrimci sürecin barış içinde gelişmesi, demokratik sınırlar içinde daha ileri sosyal reformların gerçekleşmesi mümkün olacaktır.

Portekiz demokratik devriminin kendine özgü bazı özellikleri, örneğin Halk Hareketi ve Silâhlı Kuvvetler arasındaki ittifak, Portekiz toplumunun demokratik dönüşümünde barışçı bir yol izlenmesi için elverişli koşullar yaratıyor.

Böyle bir yola kendimizi adadık ve gerçekleşmesi için gereken herşeyi yapacağız.

HALK BİRLİĞİ İÇİN; HALKIN SKH İLE İTTİFAKI İÇİN

Bugün, mücadelede özgürlüğü savunmak, ve pekiştirmek, yarınki mücadelede, halk tarafından seçilmiş bir rejim, demokratik bir Portekiz kurmak ve birlik ve ittifaka dayanan bir politika izlemek zorunludur.

Varolan ittifakın ve birliğin başarısızlığı demokrasinin yenilgisine yol açacaktır. İttifak ve birliğin güçlendirilmesi zafere giden yolu güven altına alacaktır.

Fabrikalarda ve her iş yerindeki günlük mücadelede ve büyük politik eylemlerde, işçi sınıfının birliğini güçlendirmek bizim görevimizdir.

Hiç bir dış müdahale olmaksızın tam demokratik bir siyasal hayat, tek ve merkezi sendika örgütlenmesi için mücadele eden

köylülerin birliğini güçlendirmek bizim görevimizdir.

Birlikler ve Dernekler kuran köylülerin birliğini güçlendirmek bizim görevimizdir.

Eylemi ve örgütlenmede genç işçilerin birliğini güçlendirmek, öğrenci gençliğin birliklerini ve girişimlerini güçlendirmek bizim görevimizdir.

Demokratik bir Portekiz için, halk sınıflarının ve zümrelerinin, proleteryanın, köylülerin, aydınların kentli küçük burjuvazinin -hatta orta burjuva kesimlerinin- eylem birliğini sağlamak bizim görevimizdir.

PKP ve Portekiz Demokratik Hareketi, PKP ve Sosyalist parti ve diğer demokratik partiler arasındaki birliği güçlendirmek bizim görevimizdir.

Son olarak devrimci ilerlemenin başarısı için zorunlu şart, halk Hareketi ve Silâhlı Kuvvetler Hareketinin ittifakını güçlendirmek bizim görevimizdir.

BİRLEŞME POLİTİKASI

Birleşme için mücadelede bölücülüğü doğuranlara karşı kesinlikle savaşmak gerekir.

Bu durumu işçilere ve kitlelere anlatmaya ve birliği, bölücü politikayla engellenmelerini önlemeye çalışıyoruz. Başkalarının bir kenara itip hasıraltı ettiği, Portekiz demokratik Hareketi ile işbirliğimizi sağlamlaştırmıyoruz.

Özgürlüğün savunulması gibi gösterilen sendika bölücülüğüne karşı savaşıyoruz. Birlik için mücadele etmek, zorunlu olarak bölücülüğe karşı mücadele etmektir.

Küçük sözde - devrimci grupların, işçi sınıfı ve demokratik hareket dışındaki, hedef olarak PKP'yi, geçici hükümeti, MFA'yı ve diğer örgütleri seçen ve sanayide, okullarda ve ortaya çıktıkları her yerde bölücülük, entrikalar ve kıskırtmalar yapan ve zaman zaman acımasızca vahşi faşist yöntemleri kullanan grupların maskelerini düşürmek ve onları tecrid etmek gerekir. Şurası bilinmelidir ki, bu gruplara eylem hakkı tanıyanlar ve en büyük taraftarları, gerçekte kendi sorumsuz eylemlerine hizmet eden gericiğin safında bulunmaktadır.

Birleşme politikası her zaman PKP'nin çalışmalarından biri olmuştur. Birleşme, bugün ve yarın içindir.

Aynı hedefler için mücadelede birleşmek isteyenlerle zaten beraber ve birlik için de yürüyoruz.

Birleşmeyi sadece iyi dilek ve istek nutukları olarak anlamıyoruz. Parti için birleşme, ortak eylem ve mücadele ile tanımlanır, ortaya konur, pekiştirilir ve geliştirilir.

Başından sonuna dek olayların gidişini belirleyen halk mücadelesidir. Büyük ulusal sorunların gerçek çözümü halk kitlelerinin mücadelesi olmaksızın imkânsızdır. Şimdiki politik ortamda geçici hükümet, SKH, yerel otoriteler, politik partiler, sendikalar, köylü birlikleri, kooperatifler, gençlik örgütleri, kadınlar ve diğer örgütler arasındaki sıkı işbirliği, demokrasi güçlerini yenilmez hale getirecek ve devrimci süreci, geri döndürülemez yapacaktır.

Halk ve Silâhlı Kuvvetler hareketi arasındaki ittifak geçici bir ittifak değildir. Bugünü belirlediği gibi geleceği de belirleyecektir. Bu ittifakın pekiştirilmesi, seçimlere kadar ki dönemde ve seçimlerden sonra, yeni toplumun barış içinde kurulması için zorunludur.

İŞÇİ SINIFININ VE HALK KİTLELERİNİN DEVRİMCİ ÖNCÜSÜ PARTİMİZ

Bu olağanüstü Kongre, partinin bugünkü siyasal durumdaki rolünün kanıtıdır.

Gerçekte, her bakımdan olağanüstü bir kongredir bu. Amacıyla, şekliyle, toplanmasındaki hızıyla, hazırlanışındaki çocuklukla ve çalışmasından çıkacak sonuçla... Ancak yaşadığımız ortam da olağanüstü. Politik gerçeklik plânlarımızı odaklaştırıyor, Partimizin hayatı, ortamın isteklerini cevaplayarak yeni ve orijinal durumlar alıyor.

Kongre çalışmasının ana amacı artık faşist diktatörlüğe karşı savaşmadığımız gerçeğini ve özgürlük ortamında mücadele verdiğimizizi dikkate alarak, yeraltı partisi olmaktan çıkıp legal bir parti ve hükümetin bir parçası olduğunu dikkate alarak program ve tüzüğün değiştirilmesidir.

Program ve Tüzükteki değişiklik zorunlu olmuştur. Ben burada Merkez Komitesi adına Partinin yeni yönünü ve ana çizgilerini belirttim.

Öne sürülen düşüncelerde programın İkinci bölümünün tümüyle değiştirilmesi önerildi. Bildiğiniz gibi bu bölüm acil görevleri kapsıyordu.

Diktatörlük dönemindeki acil görevlerin bugün karşılaştıklarımızdan tümüyle farklı olduğu açıktır.

PROGRAM VE TÜZÜĞÜMÜZ

Programa, kongreden önce partide tartışılan «Acil Hükümler» koyduk. Eğer benim senirse halkın ve demokratik güçlerin onayına sunulacaktır.

Programdaki değişikliklerde Marksist terminoloji de kullanılan belli deyimler çıkarıldı ya da değiştirildi. Bunun temel nedeni bazı deyimlerin bizim istediğimiz anlamda zat anlam taşıyorlar. Şimdiki koşullardaki anlaşılmasındır. Şimdiki kullanışta tam kullanışlıları politikamız hakkında zararlı yanlış anlamalara ve demokratik güçlerin ve kitlelerin çabalarına olumsuz etkide bulunacak düşüncelere yol açabilir.

Örneğin «Proleterya diktatörlüğü» teriminde durum böyledir. Marksist terminoloji de diktatörlük bir sınıf ya da sınıfların, diğer sınıf ya da sınıflar üzerindeki egemenliğidir. En liberal burjuva demokrasileri bile bir burjuva diktatörlüğüdür. Proleterya ve müttefiklerinin iktidarı elde tuttuğu proleterya diktatörlüğü, çeşitli şekiller alabilir. Çok partili olabilir. Çok sayıda devlet örgütü şekillerini kapsayabilir. Proleterya diktatörlüğü burjuva demokrasilerinin en demokratikinden çok daha demokratik bir rejimdir. Buna rağmen 50 yıllık faşist diktatörlükten sonra, bugün Portekizde kullanılan «diktatörlük» terimi çok belli bir durumda kullanılıyor ve bu kullanım Parti politika ve görevlerinin anlaşılmasını çok daha zorlaştıracaktır.

Kavramlarımızda ve öğretilerimizde hiç bir şey değişmemiştir. Burası iyice anlaşılmalıdır.

Bu kongrede partinin karşılaştığı bir sürü yeni soruna cevap verilmeyecektir. Bu en kısa zamanda toplanacak olan olağan kongrenin görevidir.

PARTİNİN BÜYÜMESİ

25 NİSAN'DAN beri Parti gözle görülür şekilde güçlenmiştir. Örgütlenmesi ulusal

düze ulaşmış ve şimdiden sayısız şubeleri açılmıştır.

Bazen politik durumdan kaynaklanan güvensizliğe rağmen, üye kayıt sistemine alışmamaktan doğan zorluklara rağmen parti üyeleri durmadan çoğalıyor. Parti raporları temmuzdan eylüle kadar üye sayısının % 60 işçi, % 18 işsiz olarak iki misline çıktığını göstermiştir.

Avante'nin (parti yayın organı) geniş bir dolaşım alanı vardır ve aynı şey diğer parti yayınları için de söylenebilir.

Kuşkusuz ilerledik. Buna rağmen başarılı ilerleyişimiz başımızı döndürmemelidir. Örgütümüzde, propaganda ve eğitimimizde zaaf lar var. Onları düzeltmeli ve kendimizi geliştirmeliyiz.

Parti her zaman başarı ve deneylerin

tartışıldığını yanlışların ve zayıflıkların düzeltilmesi için ilmi ve nesnel değerlendirmeye dayanan bir politika izlemiştir. Bu yöntem Parti güçlendi diye değiştirilemez.

Portekiz Komünist Partisi, işçi sınıfının ve halk kitlelerinin devrimci öncüsüdür. Portekiz demokrasisindeki yeri doldurulamaz.

Yapısından ve yerinden ötürü, ağır sorumluluğu, diğer demokratik güçlerden, kitlelerden önce gelir.

Partinin bütün üyelerinin partinin karşılaştığı sorumlulukları yüklenenlerinden eminiz.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ

Yaşasın demokratik güçlerin birliği.

Yaşasın Halk Hareketi ve Silâhlı Kuvvetler Hareketi ittifakı.

Yaşasın Partimiz.

TÜSTAV

Dünya sosyalizmi 30 yaşında

Bu genel bakış, Bulgaristan, Macaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Küba, Moğolistan, Polonya, Romanya, S.S.C.B. ve Çekoslovakya'dan oluşan Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (C.A.M.E.) sekreterliğinin verilerinden ve resmî istatistiklerden yararlanılarak hazırlanmıştır.

AŞILAN YOLUN BÜYÜKLÜĞÜ

Sosyalizmin durmamacasına artan ekonomik gücü, günümüz dünyasının gelişiminde kararlı ve nihai bir eğilimi göstermektedir. 1937 yılında dünya sanayi üretiminde sosyalizmin payı, % 10 oranına bile ulaşmamıştı, 1950'lerde, söz konusu oran, yaklaşık olarak % 20'ye vardı; günümüzde ise % 30 civarına yükselmiş durumda. Sosyalist ve gelişmiş kapitalist ülkelerin sanayi üretimi hacmi arasındaki oran 10'da 7'dir.

İki sosyal sistem arasındaki ekonomik güçler dengesi, sosyalizmin yararına belli bir gelişme kaydetmiştir. Bu sonucu, bir yandan, çeşitli Avrupa, Asya ve Latin Amerika ülkelerindeki sosyalist devrimlerin, sosyalizmin zaferiyle sonuçlanması, sosyalist blokun, coğrafi sınırlarının genişlemesi oy-

sa kapitalist blokun günden güne daralması, ufalması sağlamıştır. İkinci Dünya Savaşından önce dünyanın, toprak bakımından ancak % 17'si nüfus bakımından ancak % 9'u sosyalistken, günümüzde sosyalist ülkeler, dünyanın %26'sını kaplamakta, dünya nüfusunun % 33 ünü barındırmaktadırlar.

Bu belirgin değişiklik, sosyalist ülkelerin ekonomik ilerlemelerinin sonucunda ortaya çıkmıştır. Sosyalist ülkelerde, ekonomik gelişmenin hızı, kapitalist ülkelerinkinden kat be kat fazladır. 1951-1973 yılları arasında, Sosyalist ülkelerde sanayi üretiminin yıllık ortalama gelişimi, % 10,1 olarak tesbit edilmişti. Bu oran gelişmiş kapitalist ülkelerde ortalama yüzde 5,4'dür. Aynı dönemde, sosyalist ülkelerin sanayi üretiminin

toplam hacmi 9 katına çıkmış, oysa aynı artış gelişmiş kapitalist ülkelerde 3,3 oranına güç bela ulaşabilmişti.

Sosyalist ülkelerin belli bir çoğunluğu için, savaş sonrası dönemi, ekonomik gelişmede dengeli bir ilerleme şeklinde belirlerse de, kapitalist ülkelerin ekonomik kalkınması, gerileme ve krizlerle dikkati çekmiştir. Kapitalist ekonominin savaş sonrasındaki ilk belirgin krizi 1948-1949 yıllarında patlak vermiştir. İkinci önemli kriz, 1957-1958 de vuku bulmuştur. Savaş sonrasında söz konusu kriz, kapitalizmin en güçlü temsilcisi Amerika Birleşik Devletlerini, zincirleme olarak beş defa etkisi altına almıştır. (ilk kez 1948-1949 arasında daha sonra 1953-1954, 1957-1958, 1960-1961 ve nihayet 1969-1971) Son zamanlarda da kriz belirtileri, dünya kapitalist ekonomisi içinde gelişmektedir.

Ekonomik gelişmenin yüksek ve dengeli ritmi üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti üzerine kurulan, sosyalist sistemin avantajlarının açık kanıtıdır. 50 yılları civarında bile, Halk Demokrasisi ile yönetilen Avrupa ülkelerindeki ulusal gelirin ana bölümü, ekonominin sosyalist sektöründe yaratılmaktaydı. Günümüzde, sosyalist sektör, sanayi üretiminin hemen hemen tümünü oluşturmaktadır. Yugoslavya ve Polonya dışında, çoğu sosyalist ülkede, gayri safi tarım üretiminin % 99 unu hatta fazlasını; toptan ticaretin tamamını sağlamaktadır. Küçük ticaretin ve kamu beslenmesinin % 80'i, dış ticaretin tamamı, sosyalist sektöre düşmektedir.

Tarımsal üretim belli bir gelişme hızı kaydettiyse, bu, tarımda sosyalist yöntem-

lerin uygulanması ve köylülerin emeğinin kendi istekleriyle kolektivizasyonu sonucu ortaya çıkmıştır.

1949 yılında kurulmuş olan C.A.M.E örgütüne, yani Karşılıklı Ekonomik, Yardımlaşma Konseyi'ne, 9 sosyalist ülke üyedir. Söz konusu, C.A.M.E üyesi sosyalist ülkeler şunlardır: Bulgaristan, Macaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Küba, Moğolistan, Polonya, Romanya, S.S.C.B., Çekoslovakya. 1964 yılından bu yana Yugoslavya, Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma teşkilatının çalışmalarına, sadece, ortak çıkarlarla ilgili sorunlar söz konusu olduğunda katılmaktadır. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti ile Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, konseyin bazı organlarının çalışmalarına, gözlemci olarak katılmaktadırlar. Dünya nüfusunun onda biri C.A.M.E örgütü üyesi ülkelerde yaşamaktadır. Bu ülkeler, toplam dünya sanayi üretiminin üçte birini sağlamaktadırlar. Yani Ortak Pazar üyesi, diğer 9 Avrupa ülkesinin endüstri üretiminin hemen hemen iki kat fazlasını, üretmektedirler. Amerika Birleşik Devletlerinin, sanayi üretimini de hayli aşmış durumdadırlar. C.A.M.E üyesi sosyalist ülkelerin, dünya ulusal gelirindeki payları 1950 lerde % 15 oranında iken, 1973 yılında % 25'e kadar yükselmiştir. S.S.C.B., Demokratik Alman Cumhuriyeti, Çekoslovakya ve Polonya olmak üzere, örgüt üyesi dört ülke, dünyanın en fazla sanayileşmiş 10 ülkesi içinde yer almaktadır.

C.A.M.E ve Avrupa Ekonomik Konseyi çeşitli üretim dallarında üretim hacmi arasındaki ilişkilerin gelişmesi tablo I'de görülmektedir:

TABLO : I

Elektrik Enerjisi Üretimi (saatte milyar KW olarak)	Kimyasal Gübre Üretimi (besleyici maddelerin her ünitesi için milyon - ton üzerinden)								
	1950	1960	1973	1950	1960	1973	1950	1960	1973
C.A.M.E ülkeleri	135	406	1.222	36	86	178	3,1	6,5	26
C.E.E.'ye bağlı ülkeler («Dokuz» lar)	193	426	1.033	48	98	150	5,1	10,3	16,5

1966-70 döneminde ortalama olarak, C.A.M.E örgütüne bağlı ülkelerin dünya buğday üretimine katkıları % 35,1 oranında idi. Aynı dönemde şeker kamışı üretiminin % 50,4 ü; ham pamuk üretiminin % 18,2 si; etin, yaklaşık olarak % 20 si; tereyağı üretiminin ise % 30'u, sosyalist ülkelerce sağlanmaktaydı.

Sosyalist topluluğun bütün ülkeleri, başta S.S.C. Birliği olmak üzere, dünya sosyalizminin ekonomik gücünün pekiştirilmesine yardımcı olmaktadır. S.S.C.B, dünya sanayi üretiminin % 20 sini sağlamakta olup, kömür ve demir cevheri çıkartmada, kurşun, kok kömürü ve kimyasal gübreleme alanlarında, elektrikli lokomotif ve Dizel'ler üretiminde, ve traktör üretiminde, ahşapta, çimentoda, betonarmeden yapılmış prefabrike öğelerde, pamuklu ve yünlü imalatında ve ekonomik gelişmenin gösterge niteliğindeki başka dallarında, dünya birinci gelmektedir.

Sosyalist ülkeler arasındaki karşılıklı yardımlaşma ve ekonomik bağların geliştirilmesi; sosyalist kenomik bütünleşme (entegrasyon)sosyalist ülkelerin ulusal ekonomilerinin sağlam ve sürekli atılımlar yapabilmelerinde başlıca etkenlerdendir. Son dönemde, (1973'e kadar) Devletler arası anlaşmalar ve S.S.C. Birliğinin teknik katkıları yardımıyla, sosyalist ülkelerde, 1.263 işletme kurulmuş ve üretime başlamıştır. Bunların 737'si C.A.M.E'ya bağlı ülkelerde gerçekleştirilmiştir. Bu girişimlerden 140'ı elektrik santrahdır; 40'tan fazlası metalürji alanındadır. 132 adet makina yapım ve maden işleme fabrikası, 55 adet kimyasal üretim tesiri, bunlar arasında sayılabilir.

Örneğin Bulgaristan'da, S.S.C. Birliğinin katkısıyla kurulmuş olan fabrikalar, demir madeni üretiminin % 90'dan fazlasını, demir dışındaki maden üretiminin % 80'ini, kimyasal endüstrinin % 50'den fazlasını gerçekleştirmektedirler. Macaristan'da ise, aynı türden fabrikalar, kok kömürünün % 100 ünü, azotlu gübrenin % 60'ını üretmektedirler. Polonya'da da, çelik üretiminin % 45'ini sağlamaktadırlar.

1949-1971 yılları arasında, sosyalist topluluk ülkeleri, kendi aralarında, yardımlaşma amacıyla, 102.000 teknik ve teknolojik belge ile ilgili bilgi değiş tokuşu yapmışlardır; bu hazinenin parasal değeri 10.5 ila 14.5 milyar ruble olarak hesaplanmıştır.

1973 yılı ortalarına doğru çeşitli anlaşmalara uygun olarak ,çeşitli sorunların araştırılması için 500'den fazla teşekkülün bilimsel çabalarını, birleştiren 37 teknik ve bilimsel koordinasyon ve ortak çalışma merkezi faaliyettedir.

1973 yılında 1600 kadar bilimsel araştırma enstitüsü ve diğer C.A.M.E örgütüne bağlı ülke teşekkülü, çalışmalarını birleştirmiş, ortaklaşa bir çabayla, teknik ve bilimsel 2000 adet dosyayı incelemiş, sonuca bağlamıştır.

Sosyalist ülkelerde ulusal ekonominin gelişmesi, dış ekonomik ilişkilerinin yaygınlaşmasıyla at başı gitmektedir. 1948 yılında, dünya ticaretinde sadece % 3,9 payı bulunan sosyalizmin ticari etkinliği 1972'de % 12'ye kadar yükselmiştir.

İkinci Dünya Savaşından önce, sonradan C.A.M.E üyesi haline gelen Avrupa ülkeleri arasındaki karşılıklı ticaret, toplam ticaretlerinin, % 12 ile % 13'ü kadardı. Aynı ülkelerin S.S.C.B ile ticaretleri % 1 gibi düşük bir düzeydeydi. Savaş sonrasında, aynı oran % 60 ila % 62'ye varan bir yükselmeye kaydetmiş, somut olarak S.S.C.B ile ticaretleri ise, C.A.M.E. ülkelerinin karşılıklı ticaret toplamlarının % 36'sına ulaşmıştır.

Gelişme yolundaki ülkeler ile C.A.M.E'ye bağlı ülkeler arası ticaret ilişkileri; her türlü ekonomik, bilimsel teknik bağlar, geniş ölçüde gelişmektedir. 1956-1972 döneminde bu ülkeler arasındaki ticaretin para değeri 0,9 milyar ruble'den 5,7 milyar rubleye yükselmiştir. İlerleme yolundaki 63 Devlette, 2.900'den fazla sanayi girişimi ve benzeri işler, C.A.M.E ülkelerinin katkısı ile gerçekleştirilmiştir, ya da en azından, gerçekleştirilme yolundadır. Söz konusu kuruluşların % 65'ten fazlası çalışır durumdadır. C.A.M.E ülkelerinin, ekonomik kalkınma sahasında kullanılmak üzere verdikleri kredilerin toplamı, aşağı yukarı, 11 milyar ruble kadardır. C.A.M.E ülkeleri ekonomik ve teknolojik açıdan her türlü katkısı, yardımı, gelişmekte olan ülkelerden esirgememektedirler. Her şeyden önce ulusal endüstri alanının Devlet sektörünün yaratılmasını ve sağlamlaştırılmasını amaçlamaktadırlar.

Bu işbirliğinde, işinin ehli ulusal kadrolar yetiştirmek önemli yer tutmaktadır. Günümüzde, gelişme yolundaki Devletlerden gelen 25.000'den fazla öğrenci C.A.M.E

ülkelerinin üniversite ve enstitülerinde eğitim görmektedirler. Gelişme yolundaki ülkelerde, sosyalist topluluk ülkelerinin yardımlarıyla kurulmuş mesleki eğitim merkezlerinde, Yüksek ve Orta dereceli eğitim kurumlarında yüzbinlerce kişi yetişmektedir. Sayıca 300.000'den fazla kalifiye teknik eleman, S.S.C. Birliğinin yardımı ile, doğrudan doğruya birlikte inşa edilmiş ortak eserlerin şantiyelerinde yetişmektedirler.

Sosyalist ülkeler ile kapitalist ülkeler arası ticaret ilişkileri hak eşitliği ilkesi çerçevesinde gelişmektedir. 1972 yılında, C.A. M.E örgütüne bağlı ülkeler ve Yugoslavya ile, gelişmiş kapitalist Devletler arasında gerçekleştirilen ticaretin hacmi, aşağı yukarı 20 milyar rubleye varmıştır. Bu rakam, 1960 yılı rakkamları ile kıyaslandığında, üç misli bir artış kaydedilmiş olduğu açık seçik görülür.

1973 yılı sonuna kadar sosyalist ülkeler ile kapitalist ülkeler yaklaşık olarak 600 adet ortak ekonomik girişim anlaşması, gerçekleştirilmiştir.

Sosyalist Ekonomide Görülen Niteliksel Değişmeler

Sosyalist ülkelerin ekonomik çizgide ulaştıkları başarının belkemiği ulusal ekonominin bütün dallarındaki sınaî gelişimdir. Sosyalist ekonomi mekanik endüstri temeli üzerinde yükselir. Bu eğilim, endüstri ve in-

şaat sektörlerinin, ulusal gelir içindeki yerlerinde gözlenen değişmelerle kantlanmaktadır. (II 'No'lu tablo)

TABLO : II

Yıllar	1950	1973
Bulgaristan	43,4	59,6(1)
Macaristan	35,1	54,7
Demokratik Alman Cumhuriyeti	53,1	69,7
Mogolistan	11,1	36,7
Polonya	40,9	62,6
Romanya	49,6	66,7(1)
Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği	63,6	62,3
Çekoslovakya	71,2	74,5
Yugoslavya	20,1(2)	45 (3)

(1) 1972 Yılı

(2) 1953 Yılı

(3) 1971 Yılı

Teknik gelişmenin maddi temelini oluşturan temel endüstri dallarının gelişme ritimleri özellikle hızlıdır. Örneğin elektro enerjetik, kimya sanayi, mekanik, madenlerin işlenmesi gibi konulara, önem sırasında apayrı bir yer tanınmaktadır. Bu gerçek, 1973'de dallara göre sanayi üretiminin artışını gösteren aşağıdaki tablodan (tablo No: III) açıkça anlaşılmaktadır.

TABLO : III

Yıl : 1973	Bulgaristan	Macaristan	Demokratik Alman Cumhuriyeti	Mogolistan	Polonya	Romanya	S.S.C.B.	Çekoslovakya
Bütün Sanayi (Tüm Endüstri)	15	6,2	6,2	9,5	9,4	16	8,5	5,9
Elektrik Enerjisi	28	5,9	4	31	9	22	10	5,8
Mekanik Yapı ve Maden İşleme	53	9,5	11	23	38	48	18	12
Kimya Sanayii	63	28	8,1	144(1)	23	76	15	15

(1) 1950 temel alınarak.

Rakkamlar 1950'ye göre kıyaslanmaktadır.

C.A.M.E ülkelerin de, ekonomik kalkınmanın niceliksel verileri bir yana, niteliksel durumu da gitgide ilk planda yer almaktadır. Gelişme yalnızca nicel değil, aynı zamanda ve belirgin ölçüde niteldir de.

Sosyalist üretimin genişlemesinin başlıca kaynağı olan, sosyal emeğin veriminin artışı, üretime teknik ve bilimsel bulguların aktarılması; çalışanların iş araç ve gereçleriyle teçhiz edilmesi; üretim sürecinin daha iyi örgütlenmesi ile sağlanmaktadır.

1950 yılı ile kıyaslandığında, 1972'de, emeğin verimliliği, Bulgaristan'da 4.2; Macaristan'da 2.7 Demokratik Alman Cumhuriyetinde 4.1; Moğolistan'da 2.6; Polonya'da 4.1; Romanya'da 5; S.S.C. Birliğinde 3.8; Çekoslovakya'da 3.5 oranında artış göstermiştir. Kapitalist ülkelerde ise, örneğin İngiltere'de 1.8; A.B. Devletlerinde 2.1; Fransa'da 3.1; Federal Alman Cumhuriyetinde de 2.7 oranında artış kaydedilmiştir.

1966-1970 arasında, C.A.M.E ye bağlı ülkelerin ulusal gelirindeki artışın % 60'ı, emeğin veriminin artırılmasıyla elde edilmiştir. 1971-1975 döneminde, işin verimliliğinin çoğalması sonucunda, aynı ülkelerde ulusal gelir % 75 bir artış kaydedecektir. Bilimsel ve teknik ilerlemenin kazanımlarının sanayie uygulandığı dallarda gün be gün artan sermaye yatırımları hızlı bir gelişme, süreci yaşandığının canlı kanıtıdır. Makina yapımı ve madenlerin işlenmesine ayrılan sermaye yatırımları, S.S.C. Birliğinde, 1961-1972 döneminde, 3,3 misli bir artış göstermiştir. (bütün olarak sanayi yatırımlarının genel toplamındaki artış oranı 2,2'dir.)

C.A.M.E ülkeleri sanayiinde, üretimin elektrik donanımı, 1950 yılında, işçi başına, saatte 3.000 ila 6.000 kw iken, 1970 yılında 15.000 ila 17.000 kilovata yükselmiştir.

Sosyalizmin gelişme sürecinde ortaya çıkan nitel değişim ve gelişimler, bilimin rolünün, her alanda, kaçınılmaz ölçüde devreye girdiğinin kanıtıdır. Örneğin üretim tekniğinde, iş yönetimi ve planlamada, bilimsel verilerden, bulgulardan yararlanılmaktadır. Sovyetler Birliği, ulusal gelirinin % 4 ünü her yıl, bilimsel araştırmalara ayırmaktadır. Demokratik Alman Cumhuriyeti ile Çekoslovakya'da, bilimsel harcamalar

ulusal gelirin % 3,5 ini bulmaktadır. Diğer C.A.M.E. ülkelerinde ise, bu yüzde 1,3 ila % 3 arasında değişmektedir. Yaklaşık olan 1.600.000 bilim adamı, yani dünyadaki tüm bilim adamlarının üçte biri, sosyalist topluluk ülkelerinde çalışmaktadırlar.

Sosyalist ülkelerin gelişme seviyelerinin yakınlaşması ve eşitleşmesi yolunda atılan önemli adım söz konusu ülkelerin ekonomik kalkınmalarının bilançosunun çok önemli bir bölümünü meydana getirmektedir. 1951-1970 dönemi boyunca, C.A.M.E ülkelerin de kişi başına ulusal üretim farkı, 3,1'den 1,9/1'e düşmüştür. Örneğin 1950 yılında, S.S.C. Birliği ile kıyaslandığında, kişi başına sanayi üretimi Romanya'da % 30, Bulgaristan'da % 40 oranındaysa, günümüzde, Bulgaristan Sovyetler Birliğine hemen hemen yaklaşmakta (Başta dört), Romanya'da ise aynı oran, S.S.C. Birliğinin üçte ikisine erişmiş bulunmaktadır.

Kişi başına ulusal gelir üretimi bakımından, C.A.M.E'ye bağlı Avrupa ülkeleri arasındaki farklılık, günümüzde A.B.D ile Avrupa'nın kapitalist ülkeleri, ya da A.B.D ile Japonya arasındaki farkın çok altındadır. gelişmiş kapitalist ülkeler ile gelişme yolundaki geri kalmış ülkeler arasındaki farklılıkların sözünü bile etmiyoruz.

C.A.M.E örgütüne bağlı ülkelerin, ekonomik seviyelerindeki kademeli eşitleşme, karşılıklı yardımlaşma ile ve, sosyalist toplulukta, sosyal yeniden üretim sürecinin yüksek ritmi içinde gerçekleşmektedir.

Sosyo Politik Gelişme

Savaş sonrasında, Sosyalizmin gelişmesinin köşe taşları, S.S.C. Birliğinde gelişmiş bir sosyalist toplumun inşası; komünist kuruluş dönemine girilmesi; diğer sosyalist ülkelerde, ileri sosyalizmin kurulması ve sosyalizmin temellerinin atılması olmuştur. Sosyalist ülkelerde yerleşmiş olan ve sınıf çatışmalarının olmadığı bir topluma özgü sosyal yapı, söz konusu ülkelerde varılmış olan ekonomik, sosyal ve politik değişimlerin genel bir bilançosunu sergilemektedir. İlişikteki tabloda sosyalist ülkelerdeki nüfusun yüzde üzerinde dağılımı, sosyal gruplaşmalar açısından, gösterilmiştir. (4 No.lu tablo)

TABLO : IV

	Dönemler	Köylüler Esnaf ve zanaatkârlar			
		İşçiler ve Ücretliler	Her Türü Üretim Koope-ratifi Üyeleri	Koope- ratif- leşme Dışı Kalanlar	Nüfusun Diğer Bölümleri
Bulgaristan	1965	58,8	39,7	1,3	0,2
Macaristan	1971 başı	75,5	21	3,1	0,4
Demokratik Alman Cumhuriyeti	1964	80,2	11,5	8,3	8,3
Moğolistan	1969	56,4	43,5	0,1	0,1
Polonya	1970	61,3	3	25,6	10,1
Romanya	1966	52,2	40,9	6,1	0,8
S.S.C.B.	1971 sonu	80,7	19,3		
Çekoslovakya	1971 sonu	88,1	9,4	2,4	0,1

C.A.M.E örgütüne üye sosyalist ülkelerde, işçi sınıfı, sosyal yaşamın bütün alanlarında belirleyici öge durumundadır. 1972 yılında söz konusu ülkelerde 130 milyon işçi ve ücretli vardı. C.A.M.E ye bağlı ülkelerin sosyal yapılarının açıklanması bakımından, kooperatiflerdeki köylü ve zanaatkârların, genel nüfus içinde sayıca, eni konu önemli bir yere sahip olmaları, bu ülkelerin niteliksel durumları açısından dikkate alınmaya değer bir özelliktir. (Yalnızca Polonya bu genellenenin dışında kalmaktadır.) Aydınların, bilim adamlarının, mühendis, teknisyen ve tarım uzmanlarının, öğretmen ve doktorların sayılarının hızla artması, sosyalist toplumda meydana gelen sosyal değişikliklerle yakından ilişkilidir.

Ulusal ekonomide gerçekleştirilen köklü değişiklikler, meslekî yapıyı ve sektörleri dağılımı da etkilemiş; sosyalist toplumun nüfusunda nitelikçe bir başkalaşma doğurmuştur. Savaş sonrasında, sosyalist toplumlarda, kafiliye iş gücünde, basit el-emeğine oranla daha büyük bir artış oranı kaydedilmektedir. Sosyalist ülkelerde, üretimin makinalaşmasına ve otomatikleşmesine bağlı olarak, yeni meslekler ortaya çıkmış, makinalaşmış işlerde çalışan işçilerin niceliğinin

de hızlı bir artış saptanmıştır. Son yirmi yıl boyunca kalifiye işçi sayısı, örneğin Macaristan'da, eski yıllara kıyasla, iki katına çıkmıştır. Bulgaristan'da ise, eskisine oranla kalifiye işçi sayısı, yaklaşık olarak dört misli çoğalmış durumdadır.

Kalifiye olmayan işçilere gelince, bu işçiler, örneğin Çekoslovakya ve Polonya'da, toplum işçi nüfusunun ancak beşte birini, Demokratik Alman Cumhuriyetinde ise onda birini oluşturmaktadırlar. Orta ve lise eğitimini tamamlamış, hatta yüksek eğitimden geçmiş uzmanların sayısı, ulusal ekonomi çapında tabloda görüldüğü gibi bir ilerleme kaydetmiştir. (hesaplar bin üzerinden yapılmaktadır) (5. nolu TABLO)

Sosyalizmin kurulmasına, işçi kesimlerinin gitgide çoğalan bilinçli katkısı, kendini sürekli yenileyen, geliştiren, sosyalist Devlet yapısının sürdürdüğü politika aracılığıyla sağlanmaktadır.

Devlet Kurumları sisteminin temel dayanağını, halk tarafından seçilmiş, ve halka karşı sorumlu olan temsil yeteneğine sahip örgütler oluşturmaktadır.

Sosyalist ülkelerde seçim sistemi geneldir. (Yani 18 yaşını doldurmuş her yurttaş oy hakkına sahiptir). Seçimler dolaysız ve

TABLO : V

	1960	1972
Bulgaristan	257	598
Macaristan	341(1)	560(4)
Demokratik Alman Cumhuriyeti	295	815
Polonya	679(2)	2094
Romanya	547(3)	1070
S.S.C.B.	8784	19000
Çekoslovakya	809	1356

- (1) 1964
- (2) 1958
- (3) 1961
- (4) 1971
- (5) 1970

gizli oylama ile yapılır. Macaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Polonya, Yugoslavya gibi kimi sosyalist ülkelerde, seçim bölgelerine, seçilecek millet vekili sayısından daha fazla adayın ismi önerilir. Adayları önerme hakkı politik partilere, sosyal teşekküllere ve işçi ortaklıklarına tanınmıştır.

Devlet Kurumları sistemi, daha üstteki temsilci örgütlere bağlıdır. Söz konusu örgütler her ülkenin kendi yasama Meclisleridir. Bulgaristan'da «Halk Meclisi», Macaristan'da «Devlet Meclisi» Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde «Halk Odası», Moğolistan'da «Büyük Halkçı Kurul», Polonya'da «Diet» teşkilâtı, Romanya'da «Büyük Ulusal Meclis», S.S.C.B.'nde «Yüce Sovyet», Çekoslovakya'da «Federal Meclis», Yugoslavya'da «Federal Skoupchtchina», gibi..

Temsilci kuruluşların yöresel olanları, çalışmalarında, Devlet Kurumlarının görevi ile yöresel kendi kendini yönetme fonksiyonunu kendilerinde toplarlar. Bu durum emekçilerin Devlet idaresine geniş ölçüde katkıları olmasını sağlar. Bu uygulama yöntemi sosyalist ülkelerde, Devlet yapısının en önemli, en belirgin işleyiş biçimini sergilemektedir.

Demokratik seçim sistemi, işçiler ve tüm emekçiler arasından, halkı temsil edecek kişilerin seçilmesini mümkün kılar. Yüksek

temsili Meclislerin sosyal yapısı bunu kanıtlar: 1971'de seçilmiş Bulgaristan Halk Cumhuriyeti «Halk Meclisi» ni oluşturan 400 üyenin 101'i doğrudan doğruya maddi üretim alanında çalışmaktadır; 48'i bilim adamı, sanatçı ya da kültür emekçisidir; 118'i Devlet memurudur, 57 si ise Parti'nin sürekli militanları arasından seçilmiştir. Ayrıca 75 kadın ve 30 yaşından küçük 43 genç de Meclis üyeleri arasında yerlerini almaktadırlar. Macaristan Halk Cumhuriyeti «Devlet Meclisinde, 1971 seçimleri sonunda yer alan 352 millet vekili içinde, 137'si işçi kökenli, 60'ı köylü; 131'i aydındır; kadınlar, toplam üye sayısının %24'ünü oluşturmaktadır.

Demokratik Alman Cumhuriyeti Halk Meclisi'nin 1971 yılında, seçimle iş başına gelmiş 500 üyesi içinde, 219'u işçi, tarım kooperatifleri üyesi köylü, küçük mülk sahibi köylü, bahçıvan ve balıkçı, 102'si memur, 101'i aydın kesimindedir.

Polonya Halk Cumhuriyeti «Diète»'nin, 1972 de seçim sonucu atanmış 460 üyesinden 90'ı işçi, 62'si köylü, 10'u zanaatkardır. Kadın üye sayısı 73'tür.

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Büyük - Ulusal Meclisi'nde ise, 1969 seçimleriyle görev almış olan 465 millet vekilinin 92'si işçi, 76'si köylüdür.

S.S.C.B. Yüce Sovyeti'nde, 1974 seçimleriyle iş başına gelmiş 1.517 üye arasında da 498 işçi, 271 kolhozcu köylü vardır. Üyelerin yüzde 31.3'ü, yani 475'i kadındır. 30 yaşından genç üyelerin sayısı ise 279'dur.

Partiler, ülkenin sosyal ve politik hayatında Sosyalist ülkelerde, Marksist Leninist yönetici rollerini sürdürürler. Aşağıdaki tablodaki bu partilerin yapısındaki işçi ve köylü sayısı, tüm üye sayısına oranla, % üzerinden hesaplanmış olarak görülmektedir:

(6. no.lu Tablo)

Komünist partileri ve işçi partileri bünyesinde kafa işçilerinin, ve eğitimin çeşitli dallarında uzmanlaşmış kişilerin payı oldukça büyüktür.

İktidardaki işçi ve komünist partileri, kitle partileridir. Örneğin, Bulgar Komünist Partisi 730.000 üyeye sahiptir, Macar Sosyalist İşçi Partisinin üye sayısı 750.000 civarındadır. Vietnam emekçileri Partisinininki 100.000 dir. Küba Komünist Partisi 170.000, Moğolistan Devrimci Halk Partisi 61.000, Po-

TABLO : VI
İşçiler Köylüler

Bulgar Komünist Partisi	40,6	24,9
Macar Sosyalist İşçi Partisi	58,3	14,2
Alman Birleşik Sosyalist Partisi	56,6	5,7
Moğol Devrimci Halk Partisi	30	20,4
Polonya Birleşik İşçi Partisi	39,6	10,6
Romanya Komünist Partisi	43,4	22
Sovyetler Birliği Komünist Partisi	40,7	14,7
Çekoslovak Komünist Partisi	44,1	4,7
Yugoslavya Komünistleri Birliği	29,1	6

lonya Birleşik İşçi Partisi 2 milyon 263 bin; Romanya Komünist Partisi 2 milyon 380 bin; Çekoslovakya Komünist Partisi 1.234.000, Yugoslavya Komünistler Birliği 1 milyon 77 bin üyeyi bünyelerinde barındırmaktadır. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin üye sayısı ise 15 milyonun üstündedir.

Sosyalist ülkelerin çoğuna özgü politik özelliklerden biri de, (Ulusal) Halk Cephesi çerçevesinde, tüm yurtsever güçlerin geniş ittifakı, bu cephe içinde birden fazla partinin yer almasıdır. İşçi sınıfının öncüsü Marksist Leninist parti dışında, örneğin Bulgaristan'da, bir Halkçı Köylü Birliği; Demokratik Alman Cumhuriyetinde bir demokratik köylü partisi, bir liberal - demokratik parti, bir ulusal - demokratik parti ve bir de hristiyan - demokrat ittifak faaliyettedir. Polonya'da, ise Marksist - Leninist, işçi sınıfı partisi dışında, bir Demokratik Parti ve bir de Birleşik Köylü Partisi, siyasi çalışmalara katılmaktadır. Çekoslovakya'da, Slovak Rönesans partisi, Slovak özgürlük partisi, Çekoslovak Halk Partisi, bir de Çekoslovak sosyalist partisi bulunmaktadır. Komünist olmayan partiler de Devlet yönetimine fiilen katılırlar. Devletin üst kademe kurumlarında ve yerel örgütlerde top-

lumdaki etkinlikleri ölçüsünde, temsil edilirler.

Sosyalizm geliştikçe, sosyal örgütlenmelerin önemi artmakta, özellikle gençlik ve sendika örgütleri önem kazanmaktadır. Günümüzde sendikal örgütlerin üye sayısı Bulgaristan'da 2,8 milyon, Macaristan'da 3,5 milyon, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde 7,3 milyon, Polonya'da 11 milyon, Romanya da 5 milyon, S.S.C. Birliği'nde 98 milyon'dan fazla, Çekoslovakya'da 5,5 milyon, Yugoslavya'da ise 3 milyona ulaşmıştır. Gençlik kuruluşlarında ise, Bulgaristan'da 1,2 milyon; Macaristan'da 0,8 milyon, Demokratik Alman Cumhuriyetinde 1,8 milyon; Polonya'da yaklaşık olarak 4,5 milyon; Romanya'da 2,4 milyon; S.S.C.B'nde 34 milyon; Çekoslovakya'da 1,1 milyon; Yugoslavya'da ise 2,5 milyonun üstünde üye kayıtlıdır.

Sosyalist toplum, çalışanlar için, ulusal ayırım ya da ırk ayırımı söz konusu olmaksızın, eşit koşul ve olanaklar yaratmıştır, ve yaratmaktadır. Kadın haklarında erkeklerle hukukî eşitlik, sosyal yaşamın tüm alanların da sağlanmıştır.

Sosyalist ülkelerdeki kurumların ve politik ilişkilerin sürekli gelişmekte olması, sosyalist yöntemin, çalışanların sosyal ve politik haklarını kesinlikle emniyet altına almakta olduğunu, ayrıca gerçek bir demokrasi uygulamasının koşullarını hazırladığını, açıklıkla kamtlamaktadır. Ve böylece tek tek fertleri yönetime bizzat katarak, kişiliğin uyumlu biçimde gelişmesini de sağlamaktadır, sosyalizm.

Halkın Refah Seviyesinin Yükselmesi

Sosyalist rejimde, sosyal üretimin gelişmesi halkın, genel kültürünün ve refahının yükseltilmesi amacına bağlıdır ve insanın refahını amaçlar. Bu görev, sosyalist ülkelerdeki kardeş partilerin temel politikası olarak saptanmıştır.

Sosyalist ülkelerde, ulusal gelirin hemen hemen dörtte üçü, halkın maddi ve kültürel gereksinimlerinin gerçekleştirilmesine ayrılır. Ulusal gelir ve ona bağlı olarak tüketim fonları sürekli artar.

Büyüme hızları, kapitalist ülkelerle kıyaslandığında, kat ve kat fazladır. Kişi başına ulusal gelir aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi gelişmiştir:

TABLO : VII

Sosyalist Ülkeler	1972	Kapitalist Ülkeler	1972
	(1950 ile % olarak kıyaslandığında)		(1950 ile % olarak kıyaslandığında)
Bulgaristan	573	İngiltere	153
Macaristan	302	İtalya	267
Dem. Alman Cum.	477	A.B.D.	156
Polonya	328		
Romanya	585	Federal Alman	
S.S.C.B.	422	Cumhuriyeti	282
Çekoslovakya	303		
Yugoslavya(1)	342	Fransa	250

(1) 1952 yılına oranla 1971 yılında.

Ulusal gelirin artmasına bağlı olarak, sosyalist ülkelerde, her geçen yıl, çalışanların maddi durumlarının yükseldiği dikkati çekmektedir. İşçilerin ve ücretlilerin gerçek ücretleri, oransal olarak, 1969 yılına kıyasla 1973 te, Bulgaristan'da % 154'e, Macaristan'da % 139'a, Polonya'da % 149'a, Romanya'da % 158'e, Çekoslovakya'da % 143'e ulaşmıştır.

S.S.C. Birliğinde, işçi ve ücretlilerin gerçek ücretlerinin, kişi başına hesaplanan oransal artışı 1960 yılına kıyasla 1970'te, % 136'ya varmıştır. S.S.C.B. Merkezi İstatistik Bürosu hesaplarına, 1974 yılında 1970'e oranla, işçi ve memurların aylık ortalama gelirleri % 15 ölçüsünde artmış olup, kolhoz emekçilerinin ücretleri, sosyal ekono miden aldıkları pay % 22'ye kadar yükselmiştir.

Sosyalist ülkelerde, çalışanların gereksinimlerinin önemli bölümü, sosyal tüketim fonlarına karşılanmaktadır. Örneğin Bulgaristan'da 1973 yılında, sosyal fonların ödemeleri, halkın genel gelirinin % 22,4 ünü karşılamaktaydı. Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde, 1970 yılında, 4 kişilik bir ailenin toplam gelirin, ayda ortalama 360 marklık bir ek ödenti eklenmektedir. Demokratik Alman Cumhuriyetinde işçi ve memurların ortalama geliri 815 marktır) Macaristan'da sosyal fonlarca karşılanan ödemeler, halkın genel harcamalarının % 24,4 ünü oluşturmaktadır.

S.S.C. Birliği ulusal ekonomisinde, işçi

ve ücretlilerin aylık ortalama gelirleri, 1973 yılında, 135 ruble kadardı. Ek ödemeler ve sosyal fonların sağladığı kolaylıklar aracılığıyla, söz konusu ücret 181,9 rubleye ulaşmıştı. Gerek gelirin çoğalması, sosyalist ülkelerde, tam istihdam ile birlikte gitmekte, işsizlik nedir bilinmemektedir.

Bütün bu ülkeler, çeşitli emekçi gruplarının maddi hayat şartlarının birbirine yaklaşması, aradaki farkların azaltılması yolunda çabalar sürdürmektedirler. En düşük ücretin yükseltilmesi, en verimsiz, en az kazançlı iş sahalarında bile ücretlerin artırılması, asgari emeklilik ücretinin yeterli ölçüde saptanması, sosyalist ekonominin amaçları arasındadır.

Köylülerle, işçiler ve ücretliler arasında ki farklılığın kaldırılması yolunda adımlar atılmış, emek karşılığı alınacak ücret konusunda olsun, emeklilik hakkıyla ilgili olsun, belli ölçüde eşitlik sağlanmıştır.

Halkın tüketiminde, önemli artış kaydedilmiştir. 1950'ye oranla 1972 yılında Bulgaristan'da, perakende ticaret hacmi % 777 artmış, aynı artış Macaristan'da % 431, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde % 409, Polonya'da % 475, Romanya'da % 842, S.S.C. B'nde % 668, Çekoslovakya'da % 374 oranında gerçekleşmiştir. 1951-1970 yılları arasındaki dönemde, başlıca tüketim maddeleri alanında, kişi başına, Bulgaristan'da 5,1, Macaristan'da 5,9 Demokratik Alman Cumhuriyetinde 4, Moğolistan'da 3, Polonya ve Ro-

manya'da 6,3, S.S.C.B.'de 3,2 Çekoslovakya'da 2,9 misli bir artış meydana gelmiştir.

Konut, barınma koşulları düzeltilmektedir. Son beş yıllık plânlamada, C.A.M.E. örgütüne bağlı ülkelerin, yaklaşık olarak 60 milyon sakini, yeni inşa edilmiş binalarda konut sahibi haline gelmişlerdir. Kapitalist ülkelerden farklı olarak, sosyalist toplumlarda kiralık konut inşaatlarının önemli masraflarını karşılayan Devletin kendisidir. Üstüne üstlük kiralık konut bakımının, küçümsenemez bir kısmı da, Devlet'e aittir.

Örneğin S.S.C.B.de çalışanlar, Devlete ait kiralık mal-mülkün bakımına, yalnızca % 40 oranında katkıda bulunmaktadır. Böylece sosyalist ülkelerde kiraların neden düşük olduğu, hatta dünya ülkeleri içinde en düşük kiraların neden sosyalist ülkelerde ödendiği, kolaylıkla anlaşılabilir.

Sosyalist ülkelerde hastahanelerin, poliklinik, sanatoryum ve dinlenme evlerinin bakım ve donatımı için, büyük fonlar ayrılmaktadır. Parasız sağlık hizmetleri sağlanmıştır ve sürekli işlemektedir.

10.000 kişiye düşen doktor sayısı yönünden, S.S.C.B. dünya ülkeleri arasında ilk sırayı işgal etmektedir. Bulgaristan, Macaristan, Çekoslovakya, bu açıdan ileri kapitalist ülkeleri geçmiş durumdadırlar. Diğer sosyalist ülkeler ise, istenen sayıya hızla yaklaşmaktadırlar. Bütün dünyadaki doktor sayısının üçte biri, C.A.M.E.'ye bağlı ülkelerde çalışmaktadırlar.

Çocukların eğitimi ve bakımına ilişkin yoğun bir ağ kurulmuştur. (Sosyalist Devlet bu kuruluşlardaki çocukların bakımı için gerekli masraflarının büyük bir kısmını üstlenmektedir). Örneğin Çekoslovakya'da, çocuklar için ödenen ve sosyal tüketim fonlarının karşılanan ödeneklerin toplam miktarı, ayda çocuk başına, ortalama 520 kurona ulaşmakta olup, bu miktar bir işçinin asgari ücretinin, aşağı yukarı dörtte biri kadardır. Macaristan'da 1972 yılında, okula hazırlık çağındaki çocukların % 55'i yuvaya gidebilmekteydi. Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde ise aynı oran % 73'e varmıştır.

Orta - lise seviyesinde kolej olsun, yetiştirme kursu ya da yüksek öğretim teşek-

külü olsun, tüm eğitim kuruluşlarında ve özellikle ulusal ekonomide görev alacak, yeni gelişmelere uymak üzere yetiştirilen teknisyenlere özgü eğitimde olsun, aynı ve tek tip eğitim biçimi uygulanması, sosyalist ülkelerde, belli başlı sosyal başarıların en önemlilerinden biridir. Sosyalist eğitim sisteminin her seviyesi, ücretsizdir. Gençliğin orta eğitim mecburiyeti, sosyalist Avrupa ülke sinde gerçekleştirilmiştir veya gerçekleştirilme yolundadır.

Sosyalizm çalışanlara düşünsel değerler alanında geniş gelişme imkânları yaratmıştır. Gelirlerdeki artış ve sosyalist toplumun sosyo-ekonomik gelişmesi kişiliğin geliştirilmesine uygun koşulların sağlanmasını amaçlayarak, halkın kültürel gereksinimlerinin tatminini gerçekleştirebilmiştir.

Kitap, gazete ve dergi tirajlarındaki artış, kitaplıkların tiyatro ve sinemaların çoğalması, kültür derneklerinin teknik ve maddi yönden desteklenmesi, söz konusu gereksinimlerin karşılanmasında önemli bir rol oynamıştır.

Sosyalist topluluk ülkelerinin Beş yıllık ulusal ekonomi planları, 1971-1975 arası için, halkın refaha kavuşması ve emekçilerin kültür düzeylerinin yükseltilmesi yolunda, gerekli tedbirleri geniş ölçüde öngörmüştür. Söz konusu plânlar, uygulanma ve tamamlanma yolundadır.

C.A.M.E. üyesi ülkelerin günümüzdeki gelişme aşamasında, 30 yılda dünya sosyalizminin katetmiş olduğu yolun büyüklüğü, açık seçik görülebilmekte sosyalist topluluğun gelişme programının dev çizgileri, gözler önüne serilmektedir. Öngörülenlere göre, dünyadaki ekonomik ve demografik gelişmede, güncel eğilimler sürdüğü takdirde, C.A.M.E. ülkeleri, 1985 yılında, dünya sanayi üretiminin beşte ikisini sağlayabilecekler, dünyanın sadece en dinamik değil aynı zamanda en yüksek ölçüde sanayileşmiş ülkeler topluluğunu oluşturacaklardır.

1970 yılı ortalarında sosyalizm, sosyo-ekonomik, politik, kültürel bakımdan, kapitalizm ile karşılaştırıldığında, üstünlüğünü açıkça ortaya koymaktadır. İnsanlık için, hayatın bütün alanlarında, yepyeni gelişme ufukları, açmaktadır.

PDA Çizgisinin eleştirisi

İLKE

Türkiye Sosyalist hareketinde, 1960'ların ikinci yarısında, TİP'de gelişen pasifist - parlamentarist eğilimlere bir tepki olarak ortaya çıkan MDD hareketi, zamanla güçlendi ve yiğit, fedakâr, gerçekten devrim yapmaya niyetli kadroların önemli bir bölümünü kendi çizgisi etrafında topladı. Ama, başlangıçtan beri örgüt meselesini gündeme getirmeyen; bu sebepten TİP içindeki çalışmayı ciddiye almayan; disiplinli bir çalışma yerine, kendiliğinden oluşan gevşek arkadaşlık ilişkileri ile, sadece ajitasyonu esas alan bir hareket olduğu için, birliğini koruyamadı. Örgütsüz ve disiplinsiz bir hareketin başına geleceklere kaçınılmaz olarak yaşadı. Öyle ki, 12 Mart arifesinde, MDD stratejisini savunan sayısız grup ve yuvar birbirlerini suçlamakla meşguldüler.

İşte bu yuvarların önde gelenlerinden birisi de, zamanla kendilerinden, PDA'cılar (Proleter Devrimci Aydınlık) veya Mao'cular, (bazılarının doğru adlandırılmasıyla, «kampus Maocuları») diye sözedilecek olan,

P.D. Aydınlık ve İşçi-Köylü yayın organları etrafında toplanmış kimselerden oluşuyordu. MDD hareketindeki ilk bölünme, 1969 sonlarında Aydınlık Sosyalist Dergi'den uzaklaştırılan bir kısım yayın kurulu üyelerinin, bir başka dergi: **Proleter Devrimci Aydınlık** dergisini çıkartmalarıyla iyice gün yüzüne çıkıyordu.

Ocak 1970'de yayınlanan P.D. Aydınlık'ın 1. sayısında, Aydınlık Sosyalist Dergi'den ayrılmanın sebepleri şöyle açıklanıyor:

«Proleter Devrimci AYDINLIK'ın politik çizgisi, esas olarak «AYDINLIK'TA DÜNYA VE TÜRKİYE» başlığı altında çıkan yazılar da çizilen politik çizgidir. Bu çizgi, ifadesini başta şu yazılarda bulur:

1. Sayı—Dünya, Türkiye ve Devrimci Mücadele
2. Sayı—Türkiye İşçi Partisi ve Sosyalist Hareket
3. Sayı—TİP'de Devrimci Mücadele
4. Sayı—İşçi Hareketleri

6. Sayı—Halkımızın Millî Demokratik Mücadelesi, Bugünkü Durumu, Düşmanları ve Meseleleri
7. Sayı—AYDINLIK Halkımızın Millî Demokratik Mücadelesinin Parçasıdır.
8. Sayı—Devrimciler El Ele Millî Cephe de
9. Sayı—Gerici Parlamentarizm İflâs yolundadır
10. Sayı—İdeolojik Birlik ve Örgüt
11. Sayı— Gerici Parlamentarizm Emperyalizmin Hakimiyet Aracıdır.
12. Sayı—Proleter devrimci safları çelikleştirelim
13. Sayı—Bilimsel Sosyalizm temeli üzerinde Birliğe Doğru
14. Sayı—Oportünizmi Açığa çıkartalım ve İdeolojik Mücadeleyle Yakalım»

Bu girişten sonra, 9 madde halinde, ayrılık nedenleri sıralanmaktadır. Bu maddelerde, Aydınlik Sosyalist Dergi etrafında klanların İdeolojik bir birlikleri olmadıkları, birbirinin aksi tezlerin savunulduğu ve dolayısıyla, bu grubun «ilkesiz birlik cephesi» olduğu iddia edilmektedir. Bu açıklamalara bakılırsa, ayrılışın ideolojik bir temeli yoktur. Zaten aynı yazının başında, PDA'cular, Aydınlik'ın çizgisini kendilerinin tayin ettiklerini iddia etmişler ve bu politik çizgiyi savunmuşlardır.

«Bugüne kadar AYDINLIK yazı kurulu içinde azınlık olarak kalan bölücülere karşı, uzun zamandır verilen mücadeleyi kısaca açıklamayı gerekli görüyoruz. AYDINLIK'ın kurulduğu sıralarda AYDINLIK ve TÜRK SOLU arasında bir bölünme yaratma ve AYDINLIK'ı bir hizip dergisi haline getirme çabası ortaya çıkmış; bastırılan bu çaba, sinsi bir şekilde bugüne kadar sürüp gelmiştir. Aynı bölücü unsurlar, Aybar-Aren oportünizminin güçbirliği ve proletarya öncülüğü konusundaki görüşlerini yeniden saflarımıza sürmüşler ve bu tahlilleri yayma faaliyetine girişmişlerdir. Daha sonra, AYDINLIK'ın ve onun proleter devrimci çizgisine karşı herkesle ve her fildirle bir İLKE-SİZ BİRLİK CEPHESİ kurmuşlardır. İlkeye dayanmadığı için bir çıkar birliğinden ibaret olan bu cephe, bütün ısrarlarımıza

rağmen görüşlerini yazılı olarak koymaktan kaçınarak, açığa çıkmaktan sakınmışlardır. İki yüzlü burjuva politikacılığı yolunu seçmişlerdir.

İLKE-SİZ BİRLİK CEPHESİ'nin çeşitli meselelerle ilgili, birbirinden ayrı ve birbirine aykırı görüşlerine göz atmak yararlı olur.» (P.D.A. sayı 15, sf. 162)

Yukarda sıralanan ve PDA'cularca sahip çıkılan yazılar, gerçekten AYDINLIK'ın ve önemli bir parçası olduğu MDD hareketinin politikasını yönlendiren başlıca yazılardır. Bu bakımdan PDA'cular, Aydınlik'tan ayrılmalarına rağmen MDD hareketinin gelişiminden, günah ve sevaplarından sorumludurlar. MDD hareketinin eleştirisinde üzerinde ısrarla durduğumuz «örgütsüz devrimcilik» «Proletarya hareketinin bağımsızlığından taviz verme», «kuyrukçuluk» v.b. gibi başlıca yanlışlarda, PDA'nın başını çekenlerin de önemli payları vardır.

MDD hareketi içindeki bu ilk ciddi bölünmenin, PDA'cuların iddia ettikleri gibi gerçekten ideolojik bir temeli yok mudur? Ya da bu bölünme, hangi sosyal temel üzerine oturmaktadır? Gerçekten ilk bakışta ve dış görünümüyle, alelade bir hizipleşme gibi görülen PDA ayrılığının temelinde, sosyalist hareket içindeki burjuva ve küçük burjuva etkenlerin ağırlıklı rol oynadığını görürüz.

MDD hareketi, başlangıçtan beri «ajitasyon, ajitasyon, yine ajitasyon» ilkesiyle, örgütlenme konusunda hiçbir adım atmadığı, buna karşılık devamlı olarak devrim anının şiarlarını ön plâna çıkardığı için, zaten yapısı icabı sabırsız ve ideolojik birikimi yetersiz olan gençlik içinde maceracı eğilimlerin gelişmesi kaçınılmaz olmuştur. Böyle bir ortamda, PDA «liderleri» ve «kalemşörleri, oturdukları yerden en keskin bir «devrimci lafazanlık» yaparlarken, devrimcilik uğruna, emekçi halk için atılımlara girişmek isteyen gençlere, «Dur! Bu iş bireyciliktir. Bu küçük burjuva devrimciliğidir denmesi elbette iyi karşılanmayacak ve bu iki yüzlü tavır, gençliğin fedakâr ve yiğit çoğunluğu tarafından reddedilecektir. Bu yüzden «keskin lâflara» hız verildi.

Ancak, Aydınlik'ta en keskin lafazanlığı elden bırakmayan entelektüel elebaşılardan daha sonra (bölünmeden sonra) PDA etrafında toplanan gençlerin büyük çoğunluğu

nün, sınıf kökeni bakımından burjuva ve şehir küçük burjuvazisine mensup olmaları, hem bu iki yüzlü tavrı biraz daha somutluyor, hem de bölünmenin sınıf kökenini gösteriyordu.

O günlerin modasıyla, her iki taraf da birbirini oportünizmle yaftalıyor ve buna temel olarak da başlıca «küçük burjuva kuyrukçuluğunu», «işçi sınıfına inançsızlığı» ile ri sürüyorlardı. Her iki grubun da bu iddialarının doğruluk payı içerdiğini söyleyebiliriz (1). Ama kayda değer bir tek işçi çalışması ve işçi bağı bulunmayan entelektüel yapıyla PDA'cıların keskin işçi sınıfı lafazanlıkları, tepki çekiyor, sadece hareketin sınıf yapısına uygun, dış ülkelerde eğitim görmüş, burjuva aydın gençlik kesimlerinden besleniliyordu.

Bütün bunlar üst üste eklenince PDA grubu çok kısa süre içinde, o dönemde MDD hareketinin temelini oluşturan öğrenci gençlik içinde tecrid oldu. Oysa Aydınlık'tan ayrılanlar keskin yazı çizilerle gençleri kendi etraflarına toplayacaklarını ve kalanları tecrit edebileceklerini umuyorlardı. Başkaları için umdukları, kendi başlarına geldi. Durumun vahimleştiğini gören PDA «liderleri» selâmeti «Mao Zedung Düşüncesi»nde buldular. Uluslararası bir hareketin ideolojisini benimsenmekle kariyer devamlarını garantiye alıyorlardı.

Kaldı ki o dönemde ABD emperyalizmine karşı kahramanca bir savaş yürüten Viyetnam halkının mücadelesi, anti-emperyalist bir mücadele içinde olan gençliğin dikkatlerini üstüne toplamış, halk savaşlarını ön plâna çıkaran Asya'lı devrimcilerin kitapları büyük rağbet görmeğe başlamıştı. Bu durumda kendilerine duyulan antipatiyi kırmak ve taraftar toplamak için «Mao Zedung Düşüncesi»nin bayraktarlığını yapmak «kârlı bir işti».

(Ama devrimci gençliğin geniş kitlesi bu bezirgân hesabın oyununa gelmedi. Gelmediği gibi PDA'cılara duyulan ve onları kendi grupları içine kapayan tepki daha da gelişti. O zamandan bu yana, Türkiye sosyalist hareketi içindeki çizgilerin ortak tepkisini üzerine çekerek, devrimini yapmamış bir çok ülkedeki, kapitalist ülkelerdeki benzeri kardeş gruplarının sapıklıklarını bünyesinde ba

rındıran bir provokasyon kaynağı olarak sürüp gidiyor.)

«Mao Zedung Düşüncesi»nde PDA'cılar nasıl «ilerlediler?»

Baştan beri kendilerinin yönetiminde olduğunu ve politikasını kendilerinin tayin ettiğini iddia ettikleri Aydınlık'ın Haziran 1969 tarihli 8., ve Temmuz 1969 tarihli 9. sayılarında, sırasıyla Çin Komünist Partisinin 9. Milli Kongresi ve Komünist ve İşçi Partilerinin Moskova Toplantısı ile ilgili yorumsuz haberler var. Moskova toplantısı biraz daha uzunca verilmiş. Ayrılık açıkça gerçekleşene kadar, MDD çizgisinin savunulduğu yayın organlarının hiçbirinde, uluslararası hareket te, bir tarafı tutup, öteki tarafı reddeden ve suçlayan bir yazıya yada tavıra rastlanmıyor. Sadece bazı yazılarda Çinlilerin görüşlerine paralel görüşler var:

«... biz, hangi öncülükte olursa olsun milli kurtuluş hareketlerini, proletarya öncülüğünde olmaları kapıdan kovulacak ve emperyalizmin bacadan girmesi olanağını kaldırdığı için öncelikle milli demokratik devrimleri, çağımızın en önemli gücü olarak görüyoruz... Yani ezilen uluslar ile emperyalizm arasındaki çelişkiye de Dünyamızın ana çelişkisi gözüyle bakıyoruz...» (Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı, Halil Berktaş, Aydınlık Sayı: 14)

Ancak, henüz «Mao Zedung Düşüncesi»ne tam bir kapılma yok! Çünkü o ana kadar Türkiye Sosyalist hareketinde açık açık uluslararası çizgilerden birinin benimsendiği yazılıp çizilmemiş. Geniş devrimci kadrolar hazır değil. Zaten PDA'cıların bir ikisi dışında kendileri de «Maocu» değiller! Üstelik gençlikten henüz ümit kesilmemiş!

Ama zamanla gençlikten tecrit oldukça, bir an önce yaftalarını asmaları gerekiyor. 16. Sayıda açıkça ilân ediyorlar:

«... Yukarıdaki görüşlerin sahibi, proleter devrimci arkadaşlarımızı «Maoculukla» itham etmiş ve Mao Zedung'un fikirlerinin savunulmasını bir hataymış gibi göstermeye çalışmıştır. Modern revizyonizmin kanatları altında, sözde devrimcilik yapan malûm oportünist çevrelerle ağız birliği yapma tutumu, işte bu tutumdur. Mihri Belli'ye göre, proleter enternasyonalizmi ile Türkiye emekçilerinin davasının savunuculuğu birbirine zıt şeylerdir: Mao'cu, Castro'cu, Moskova'cı ya

kıstırmalarına cevabımız şudur: Biz ne O'yuz, ne de bu ve ne de beriki. Biz Türkiye'ciyiz. Türkiye emekçilerinin davasının savunucusuyuz biz. (Türk Solu, sayı 15, s. 3) Biz, proleter enternasyonalizmi ile, uluslararası planda doğru çizginin savunulmasıyla, Türkiye emekçilerinin davasının savunulması arasında zorunlu bir birlik olduğu görüşündeyiz. Bu ikisi birbirine zıt şeyler değildir, aksine birbiriyle tam bir uygunluk halindedir!»

PDA'cılar bu pasajla, «uluslararası planda doğru çizginin», «Mao Zedung Düşüncesi» olduğunu söyledikleri gibi, bu çizgi ile «Türkiye emekçilerinin davasının savunulması arasında zorunlu bir birlik olduğunu» açıkça beyan ederek, Maoculuğun Türkiye şubesine adaylıklarını koyuyorlardı. (Burada bir yanlış anlaşılmaya mahal vermemek için bir noktaya açıklık getirelim. Elbetteki tek tek ülkelerin işçi sınıfı hareketleri kendi ülkelerinin orijinal yapısı içinde şekillenseler bile uluslararası

işçi sınıfı hareketinin kopmaz parçalarıdır. Bir ülkede işçi sınıfı hareketinin başarısı kendi ülke halkının gerçek çıkarları doğrultusunda ve en geniş emekçi kitleleri kucakladığı oranda başarıya ulaşabileceği gibi, bu başarının sonuna kadar yürümesi ve kalıcı zafere ulaşması uluslararası işçi sınıfı hareketiyle kardeşçe dayanışma içinde olmasıyla mümkündür. Yoksa, «Dünyada bir bu akım vardır, bir de şu akım vardır. Bunun doğrusu budur. Ben bundan yanayım» diyerek önce bir çizgiyi entellektüelce beğenip, sonra ülkenin şartlarını, beğenilen çizginin gereklerine uydurmak için türlü şablonculuklar ve tahrifatlar yaparak değil).

Böylece yerlerini bulan PDA'cılar daha sonra «Maoculuk»un dozajını gittikçe artırarak tam bir «müritler tekkesi» haline geldiler. Çarpıcı ve bazen mizahî örnekleri, yazımızın ilerki bölümlerinde, gerektiği yerde vereceğiz.

I PDA'NIN TEMEL YANILGILARI

Böylece ortaya çıkıp şekillenen PDA çizgisinin temel yanlışları nelerdir?

Aşında PDA'nın temel yanlışları yerine «yanlışlarının temeli»nden söz etmek daha doğru olur. Gerçekten PDA'nın pek çok yanlışının temeli, yukarıda da belirtmiş olduğumuz, Türkiye şartlarından kopuk, «entellektüel seçme»ye bağlıdır. Tecrit olma durumu başgösterince elebaşların kariyer sevdaları PDA'yı böyle bir seçime götürmüş, bunun peşinden de her türlü yanlış ve sapıklık çorap söküğü gibi gelmiştir. Çin'de yapılan birdevrimin ve Çin'in özel şartları ile belirlenmiş bir modelin evrenselleştirilme çabaları, masabaşı şablonculuğuna ve tahlilciliğine götürmüştür; Türkiye'yi olduğu gibi değil, «model»e uyması için olmasını diledikleri gibi görmüşler; bu temel üzerine belirlemeye çalıştıkları politikaları da tamamıyla yanlışlara ve çoğu zaman provokasyonlara yol açmıştır. Öteyandan, değişen Dünya şartları, çeşitli denge hesaplarıyla «esnek» bir politika gütmek gerektiğini dayatınca, sabah akşam «prensiplere

sadık kalmak», «tutarlı olmak» gevezeliği yapan PDA'cılar, varlıklarının temelini müritlik oluşturduğu için, çoğu zaman şaşırmsızlar zigzaglar çizmek, yalpalar yapmak zorunda kalmışlardır. (2)

PDA'nın bu temel üzerinde oluşan başlıca yanlış ve sapmalarını, birbiriyle yakından ilişkili ve biri diğerini etkileyen iki grupta incelemek mümkün:

Birinci, temel yanlış üzerine kurulan, doğrudan Türkiye ile ilgili ideolojik, politik, örgütsel ve benzeri sapmaları. İkinci, Dünya işçi sınıfı hareketiyle ilişkili yanlışlar, olumsuzluklar.

TÜRKİYE'NİN YAPISINI ÇARPITAN BAKIŞ

PDA'ya göre Türkiye nasıl
bir ülkedir?

PDA'nın Türkiye tahlilleri, daha doğuştan, MDD hareketinin abarttığı feodalite ve yarı-feodal yapı sorunu ile malüldür. A-

şğıdaki alıntılar, ayrılıktan sonra çıkan ilk P.D. Aydınlık'da, PDA'cıların Aydınlık Sosyalist Dergi'de kendi politikaları olarak kabul ettikleri yazılardan alınmıştır:

«Emperyalizmin hegemonyası altında bulunan ve yer yer feodal üretim ilişkilerinin hakim olduğu Türkiye'de, önümüzdeki devrimci mücadele, millî demokratik devrim mücadelesidir. Bugün Türkiye'nin gelişmesine, bağımsız ve feodaliteden arınmış bir toplum olmasına direnen güç, bütün dünyadaki gericiğin temsilcisi emperyalizmdir. Emperyalizmin baş temsilcisi ABD emperyalizmi ve Türkiye'deki ortakları olan işbirlikçi burjuvazi ve feodal kalıntılar, halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine direnen güçlerdir. Sanayi ve tarım proletaryasının feodal ilişkilerle toprağa bağlanmış köylülerin, asker-sivil bürokrasiyle, esnafı, zenaatkârı, orta ve küçük toprak sahibi köylüleriyle küçük burjuvazinin ve millî burjuvazinin, yani bütün millî sınıf ve tabakaların menfaati, emperyalizmle çelişme halindedir. Başta A.B.D. tekelleri olmak üzere, emperyalizm ve işbirlikçileri, emekçi halkımızın alınteri ürününü, yarattığı değerleri paylaşıyorlar.» (Aydınlik Sosyalist Dergi, sayı 1, s: 25-26)

«Emperyalizmin boyunduruğu altında ve yarı feodal bir yapıya sahip olan Türkiye'nin 1960'tan sonra kavuştuğu sınırlı demokratik ortam, emperyalizm ve işbirlikçilerini gittikçe daha fazla tedirgin etmekte, millici güçlerin Anayasa'nın demokratik hak ve hürriyetlerine dayanarak geliştirdikleri anti emperyalist mücadele yığınlarına malolmaktadır. İşçi sınıfımızın ekonomik mücadelesinin zaman zaman ve yer yer siyasi boyutlara ulaşması, büyük şehirler de hareketlerin yığınları harekete getirmesi, gençliğin öncülük ettiği anti emperyalist topraksız ve fakir köylülerin toprak işgaleri, orta köylü tabakalarının demokratik yönde mücadele eğiliminin gelişmesi, küçük burjuvazinin asker sivil aydın kesiminin anti emperyalist yönde her geçen gün daha tutarlı ve daha mücadeleci bir tutuma girmesi, emperyalistlerin proleter sosyalistlerini diğer millici güçlerden tecrit politikasının, millî bilincin ve millî demokratik mücadelenin gelişmesi oranında etkisiz kalması, sosyalist harekete musallat olan ve em-

peryalizmle uzlaşma halindeki oportünizmin etkinliğini geniş ölçüde kaybetmesi, bütün bu gelişmeler, zafere doğru ilerleyen millî kurtuluş hareketimizin güçlendiğinin işaretleridir.» (Aydınlik Sosyalist Dergi, sayı sayı 6, sf. 418)

Açıkça görüldüğü gibi, Türkiye'deki kapitalist gelişme gözlerden kaçırılmış buna karşılık feodalite «ağır basacak» şekilde abartılmıştır. Emperyalizm devamlı olarak vurgulanırken Türkiye emekçi halkının ve özellikle işçi sınıfının somut karşısında bulunduğu yerli tekeli sermaye ve onun emperyalizmle iççeliği, yani baş düşmanın vurgulanması hemen hiç yapılmamıştır. Bunun nedeni açıktır. Çünkü seslenen başlıca kesim sivil-asker zümredir. Ve bu zümreyi hareketlendirmenin yolu, bir dış düşmana, Amerika düşmanına karşı onların «millî duygularını» ajite etmektir.

Zamanla, Türkiye'deki feodalitenin varlığı, önemi ve ağırlığı üzerine bir tartışma ortamı gelişti. Yetersiz de, olsa bilimsel verilere dayanan araştırmalar yapıldı. Ve pek çok kimse tarafından açıkça görüldü ki, Türkiye'de feodalitenin, yarı-feodalitenin ve feodal kalıntıların varlığı ve ağırlığı MDD hareketinin abarttığı ölçüde değildir. Ve devrimci mücadelenin strateji ve taktiklerinin tesbitinde esas faktörlerden başlıcası olmamaktadır. Bir bakıma bu gelişmelerin de etkisiyle, PDA bir süre feodalite abartmasını bir kenara bıraktı; bir bilim adamının PDA'da yayımlanan yazısında şöyle deniyordu:

«... sosyalist hareketin gündeminde bugün demokratik hedefler varsa; bu, Türkiye'de feodal veya yarı-feodal bir üretim tarzının hakim olmasına değil, yukarıda açıklanan kaynaklardan doğan feodal kalıntıların varlığına dayandırıldığı takdirde, Türkiye toplumunun gerçeklerine uyacaktır... Türkiye tarımında en yaygın sömürme biçiminin kapitalizmin tüccar-tefecisi sermayesinde somutlaşan ilkel sömürme mekanizmaları halinde belirmediğini; feodal ve yarı-feodal üretim ilişkilerinin, kapitalist ilişkilerden daha dar olduğunu...» (Tarımında Üretim İlişkileri Üzerine, K. Boratav, P.D. Aydınlik, sayı 1/15, sf. 177-217) (3)

Bir süre feodalite abartmalarına ara verildi. Çünkü «öncülük», «işçi sınıfının

objektif ve sübjektif şartları» ve benzeri tartışmalar öncelik kazanmıştı. Bu bakımdan, her grup kendisini işçi sınıfına inandığı konusunda temize çıkarmak istiyordu. Zamanla, PDA'cılar «Maocu» olunca, tıpkı Fransa'daki kafadarlarının, emperyalist metropollerde bile yarı feodalite ve toprak devrimi aramaları gibi, Türkiye'de de, anti-feodal mücadeleyi göklere çıkarmayı Maoculuğun gereği saydılar. Öyle ki, Türkiye'deki devrim, bir «köylü devrimi», «anti-feodal bir toprak devrimi» olacaktı. Çünkü, bir yarı-sömürge ve yarı-feodal ülke olan ve yüz milyonlarca köylünün yaşadığı Çin'in devrimi bu karakterdeydi...

«Bir devrimin temel gücünü, o ülkenin toplumsal yapısı tayin eder. Yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülke olan yurdumuzda devrimin temel gücü köylülüktür. Bu, aynı zamanda devrimimizin demokratik devrim olması demektir. Devrimin bu karakteri ve temel güç, devrim programının özünü de tayin eder. Bu öz, Toprak Devrimidir.

Devrimin programının özü devrimin temel gücünün, yani büyük çoğunluğun meselelerini kavramalıdır. Devrimin belli bir aşamada ki programı, geniş yığınların etrafında örgütlenecekleri somut mesele ve şartları içermelidir. Geniş köylü yığınları proletarya partisinin önderliğinde, demokratik nitelikteki şiarlar etrafında seferber olacaklardır. Bu nedenle Millî Demokratik Devrimin özü, toprak devrimidir.

Toprak Devrimi geniş köylü yığınlarını ezen ve sömüren bütün feodal ve yarı-feodal kalıntıların, köylük bölgelerde iktidarın parça parça ele geçirilmesi mücadelesi içinde ve ona bağlı olarak tasfiye edilmesi demektir. Toprak Devrimi, toprak dağıtmak demek değildir. Toprak Devrimi, siyasal iktidar mücadelesinin kopmaz bir parçasıdır. Köylülük proletarya önderliğinde ancak Toprak Devrimi mücadelesi içinde kavuşur. Köylülük, Millî Demokratik Devrimden sonra sosyalizmin kurulmasına temel teşkil edecek birince ve beraberliğe yine ancak Toprak Devrimi mücadelesi içinde kavuşur.

Devrimimizin temel ittifakı, işçi-köylü ittifakıdır. İşçi-köylü ittifakı, esas olarak işçi sınıfı, tarım proletaryası, yoksul köylülük ve orta köylülük ittifakıdır. İşçi-köylü it-

tifakı ancak proletarya partisinin önderliğinde kurulur.

Proletarya partisi, sömürücü sınıflara karşı köylülerin mücadelesini yürüterek ve köylülerin menfaatlerini devrim yönünde sonuna kadar savunarak işçi-köylü ittifakını gerçekleştirir.»

(PD Aydınlik sayı: 26, sf: III Emperyalizm, Üretim Tarzı, Sınıflar ve Baş Çelişme)

Mesele, gelip niceliğe dayanıyordu. Madem ki ülkemizde sömürü ve baskıya maruz kalan sınıf ve tabakalar arasında miktar bakımından «köylülük» çoğunluğu teşkil etmektedir, o halde sömürü ve baskıya karşı mücadelenin temelini «köylülük» oluşturmaktadır. (Ashında köylülerin sömürü ve baskı mekanizması içinde çok farklı durumda olan katmanları vardır ve bunların güçler mevzilenmesindeki durumları farklı olacaktır. Ama mesele, yani devrim, köylülük üzerine kurulunca bu köylü mit'leştirilmesi, masa başı stratejilerine keyiflerince kalem oynatmayı mübah kalmaktadır)

P.D.A'cıların mantığını izlemeye devam edelim: «Köylülük ne istemektedir? Toprak.

Köylüyü toprak sahibi yapmak için, toprakları elinde bulunduranlardan toprağı alıp köylüye dağıtmak gerekir. Bu iş ise, iktidar meselesidir. Şu halde, geniş köylü yığınlarını iktidar mücadelesine katmak için, onları toprak vaadiyle hareketlendirmek mümkündür! İktidar mücadelesinin temel gücünü de köylüler oluşturacağı için, böyle davranmak zorunludur. Demek ki, PDA'ya göre önümüzdeki devrim aşamasında esas görev, köylüyü toprak sahibi yapmak için feodal ve yarı-feodallere karşı bir köylü savaşı yürütmektir. Böylece devrim bir toprak devrimi olacaktır.

PDA'cılar, şunu görmek istemiyorlar: Elbette Türkiye'de demokratik halk iktidarının demokratik görevleri arasında ortakçılık, yarıcılık gibi feodal kalıntı şeklindeki sömürü biçimleri altındaki köylülere toprak dağıtmak, onları işledikleri toprağın sahibi yaparak özgürleştirmek en önemlilerden biridir. Ama, bu toprak dağıtımı, mülkiyetten büyük ölçüde kopup tarım işçisi veya yarı-proleter durumuna gelmiş geniş köylü yığınları için değil, yarı-feodal sömürünün sürdüğü belirli bölgeler için sözkonusudur. Ve böylesi sömürü ilişkilerinin

Güney Doğu bölgesi dışında, yaygın olmadığı açıktır. Yarı sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin toprak ve mülkiyet şartlarını Türkiye'ye şablon gibi uygulamak taklitçiliğinden çıkan yanlış görüşler, PDA'cılarını, tarımda kapitalizmin en yaygın olduğu, büyük kapitalist toprak tekellerinin iyice hakim olduğu Batı Anadolu'da bile feodalite aramaya. Batı'da anti-feodal devrime kalkışmaya ve finans kapitalin (oligarşinin) en ünlü tarım kapitalistlerinden olan Fahri Tanman'ı bile feodal göstermeğe kadar sürüklemiştir. P.D.A çizgisinin devamı, Şubat 1975'de bile Fahri Tanman'ı feodal gösterecek kadar bilim dışı davranırken, Türkiye'de devrimin temel gücünün **tarım proletaryası** olduğunu söyleyerek kendi kendileriyle çelişmekte yeni tutarsızlıklara düşmektedirler. Ayrıca PDA'cılarının bu yeni icatları onların eski tezi olan «temel güç köylülüktür» görüşünden çarkettiklerinin, yeni bir zıkkak çizdiklerinin delilidir.

İşçi Sınıfının asgari programı, kapitalist işletmelerin topraklarını dağıtmayı değil, kamulaştırmayı öngörmektedir. (Bak TSİP programı sf: 51) Gene işçi sınıfının asgari programı küçük mülkiyeti teşvik değil, tersine onları kooperatifleştirerek, kolektivizasyona dönük, özel mülkiyetten kolektif mülkiyete geçmeğe yönelik esaslar taşımaktadır. İşçi sınıfımız, özellikle güneydoğuda varolan ortakçılık ve yarıcılık yoluyla sömürülen köylüleri işledikleri toprakların sahibi yapmağı öngörmektedir. İşçi sınıfı sosyalizminin, Türkiye'nin somut gerçeklerinden yola çıkan ve ayağı yere basan toprak programı, bir küçük burjuva partisinin veya çizgisinin programı olamaz. PDA'cılar ise —en iyimser deyimle— küçük burjuva mülkiyetçiliğini teşvik etmektedirler.

Daha ileride şablonculuk had safaya almakta ve PDA'cılar ünlü «kırlardan şehirleri kuşatma» teorisini masa başında Türkiye'de monte etmektedirler.

«Ülkemizin sınıf yapısını ve çelişmelerini incelediğimizde görüyoruz ki; Mao Zedung'un ve Lin Biao'nun geliştirdiği proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla Millî Demokratik Devrim teorisini, ülkemiz için geçerlidir. Yarı sömürge, yarı-feodal ülkemizde, baş çalışma devrimin temel gü-

cü olan geniş köylü yığınlarıyla yarı-feodal unsurlar arasındadır. Geniş köylü yığınlarının devrim yolunda örgütlenmesi ve seferber edilmesi bu baş çalışmanın sıkı kavranmasını ve kırılık bölgede devrimci iktidarın parça parça kurulmasını gerektirir. Geniş köylü yığınları, bu mücadele içinde proletarya partisinin önderliğine girecekler, ve halk savaşının yenilmez gücünü meydana getireceklerdir. Ülkemizde devrim, köylük bölgelerden şehirlere doğru gelişecektir.

Geniş köylü yığınlarının devrimimizin temel gücü olması, baş çalışmanın geniş köylü yığınlarıyla yarı-feodal unsurlar arasında olması esas çalışma alanının köylük bölgeler olması demektir.

Millî Demokratik Devrim, Halk Savaşının sağlam bir şekilde geliştirilmesi ve derinleştirilmesi, köylük bölgelerdeki çalışma ile diğer alanlarda ve diğer halk sınıfları içinde çalışmanın bağlarını çok dikkatli bir şekilde kurnamızı gerektirmektedir.

Esas çalışmanın tesbiti ne demektir? Bu kesinlikle diğer çalışma alanlarının terkedilmesi «lüzumsuzluğunun» ilan edilmesi anlamına gelmez! Meseleyi böyle görmek, metafizik bir kavrayış olur. Çalışma tarzımızın doğru olarak tesbitinde, baş çalışma ile diğer temel çelişmeler arasındaki diyalektik ilişkileri gözden kaçırmamalıyız. Baş görev ve esas çalışma alanı ile diğer görev ve çalışmalar birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır.

Esas çalışma alanının köylülük olarak tesbiti bütün silahların bütün çalışmaların o hedefe, halk savaşının geliştirilmesi hedefine yöneltilmesi ve tabii kılınması demektir... Halk savaşının geliştirilmesi için Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesi'nin ülke çapında yayılması, sosyalizm propagandasının en geniş ölçüde yürütülmesi **zorunludur.**» (P.D. Aydınlik, sayı 26 sf. 119)

«Mao Zedung düşüncesiyle» Çin tipi bir «devrim yapmağı» akıllarına koyan PDA'cılarının vardıkları «Halk Savaşı» çizgisinin genel hatları bunlar. İşçi sınıfına olan inancsızlığın, işçi sınıfımızı nasıl da yok saymaya, işçi sınıfsız «devrimci» mücadele vermeye sonunda sözde olmasa bile özde işçi sınıfını inkâr etmeye, işçi sınıfı sosya-

lizmine hem ülkemizde, hem uluslararası işçi sınıfı hareketinde düşmanca tavır almaya itelediğini açıkça görüyoruz.

Toprak devrimi meselesi en «net ve vezî» ifadelerinden birisini 12 Mart'ın hemen sonrasında yayınlanan bir yazıda bulacaktır.

«Emperyalizm tarafından sömürülen ülkemizde, milli demokratik devrimin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proleterya partisinin önderliğindeki yoksul ve topraksız köylülerin siyasi iktidarı parça parça ele geçirme mücadelesi içinde, her bölgede mevcut toprağı, aralarında paylaşmaları demektir.» (Emperyalist Hakimiyeti Parçınleme Programı. P.D. Aydınlık, sayı 39, sf: 3)

Bütün bunların ne tahlil ne metod bakımından işçi sınıfı biliminden nasiplenmediği ortadadır. Bir kere «devrim»den ne anlaşıldığı belli değildir! Bilindiği gibi, en genel anlamıyla devrim mevcut üretici güçlerin gelişmesini engelleyen üretim ilişkilerinin ve buna bağlı üst yapı kurumlarının tasfiye edilmesidir. Ülkemizde, üretici güçlerin gelişmesini engelleyen mevcut toprak mülkiyetidir de, toprak dağıtım yapıncı üretici güçler hemen gelişip serpilmeye mi başlayacaktır?

PDA'cıların mantığı ise basit ve pratiktir! Madem ki Türkiye'de sömürü ve baskı altında geniş köylü yığınları vardır; onları devrim savaşı içine sokmak gerekir. Bu geniş yığınlar ne istiyorlar? **Toprak!** Öte yandan, halk savaşı demek, köylülerin toprağı parça parça ele geçirmesi demektir. Proleterya partisi önderliğindeki topraksız ve yoksul köylüler ele geçirdikleri toprağı paylaşarak toprak sahibi olurlar.

Zaten mücadelenin başında olanlar proleter devrimciler değil mi! Onlar da daha sonra sosyalizme gidişin yollarını saptarlar!..

Bu pragmatizmin (!) temelinde yatan, şüphesiz işçi sınıfına olan inançsızlık ve güvensizlik, ve kendilerini bağlı kabul ettikleri «ekolü», körü körüne yorumlamalarıdır. Yoksa Türkiye'de emperyalizme bağlı da olsa, mevcut sosyo-ekonomik yapıyı belirleyen bir tekelci kapitalizmin varlığını, işçi sınıfımız başta olmak üzere tüm emekçi halkımızı baskı ve sömürü altında

tutan başlıca hakim gücün bu finans oligarşisi olduğunu, ülkemizdeki üretici güçlerin gelişimini engelleyen başlıca faktörün bu hakim gücün dayattığı üretim ilişkileri olduğunu PDA'cılar pekala biliyorlar!

Tekelci sermaye konusunda şunları yazıyorlar:

«Emperyalist finans kapital, sömürü ilişkileri kurduğu ülkelerde mutlaka kendine benzeyen yapıları da yaratır. Tekelci sermaye, sömürülen ülkelerde de bir tekelci sermaye yaratır. Çağımızda yarı-sömürge ülkelerin bütün iktisadi ve siyasi hayatına bu tekelci sermaye hükmetmektedir. Bu tekelci sermaye, emperyalizmin en yakın işbirlikçisidir. Emperyalizme en yakın bağlarla bağlıdır. Emperyalist dünya pazarının içindeki temsilcisidir. Şu nedenle, sömürülen ülke içindeki bu tekelci burjuvazi, yarı-sömürge yarı-feodal yapının hâkim sınıfları içinde önde gelen unsurdur. Sömürücü sınıfların bütün diğer kesimlerine, tekelleşmemiş burjuvaziye de, yarı-feodal unsurlara da, bu tekelci sermaye hükmeder. Emperyalizmin en yakın işbirlikçisi olan tekelci sermaye ile diğer sömürücü sınıflar arasında hem bir işbirliği, hem de bir çelişme ve mücadele vardır... Bu tekelci sermayenin varlığını kavramak, emperyalizm, ile içerdeki yerli hakim sınıfların ilişkisini doğru olarak kavramak için şarttır. Bu tekelci sermayenin varlığını kavramadan, emperyalizm ile içerdeki hâkim sınıfların nasıl hem birbirine bağlı, hem de farklı şeyler olduğu anlaşılmaz. Burada, şuna işaret etmek gerekir. Emperyalizm tarafından sömürülen ülkelerde tekelci sermayenin mevcut olamayacağı, çünkü bu ülkelerin bağımsız bir serbest-rekabetçi kapitalizmi bile yaşamadığı şeklindeki görüşler, kesinlikle yanlış ve metafiziktir. Finans kapitalin dünya çapındaki varlığı emperyalist dünya sistemine dahil olan her ülkede tekelci yapıların ortaya çıkması sonucunu doğurmaktadır. Tekelci sermaye çağında, tekelci yapıların ortaya çıkmadığı ve hâlâ serbest-rekabetçi kapitalizmin yalnız «o ülkelerin içindeki» gelişmesi değil, esas olarak dünya çapındaki gelişmesi tâyin etmektedir.

«Emperyalizmin en yakın işbirlikçisi olan tekeli sermaye, diğer bütün sömürücü sınıflara da hükmetmektedir ve sömürülen ülke halkının en amansız düşmanıdır. Ama geniş halk yığınlarının günlük hayatlarında en yakın hedef olarak gördükleri düşman bu tekeli sermaye değildir. Geniş halk yığınlarının, özellikle köylülüğün hemen önündeki düşmanlar; geniş köylü yığınlarını doğrudan doğruya sömüren unsurlar, bu tekeli sermayenin gerici müttefiki yarı-feodal unsurlardır.» P.D. Aydınlik, Sayı 26, sf. 110»

Ama kavriyamadıkları, ya da kavramadan geldikleri, işçi sınıfımız ve onun tarihi misyonu! Daha birkaç ay önce 15-16 Haziran olayları vesilesiyle işçi sınıfımız için en keskin değerlendirmeleri yapan PDA'cılar, bu kadar kısa bir süre içinde tornistan etmişler ve hedefin tekeli sermaye değil, yarı-feodal unsurlar olduğunu vurgulayarak işçi sınıfımızı bir kenara bırakmışlar ve somut olarak yarı feodal unsurlarla karşı karşıya olan köylülüğün devrimi yapacağı ileri sürmüşlerdir! Böyle olunca de devrimin «demokratik»liği gelip toprak dağılımına dayanmıştır!

Oysa bilindiği gibi, işçi sınıfının ve partisinin iki programı vardır. Halk demokrasisi hedefli minimum program ve sosyalizm hedefli maksimum program. Emperyalizmin başlıca ortağı tekeli finans kapitalin başını çektiği gerici ittifakın iktidarına son verilmesi minimum programın hedefidir. Demokratik özlü bu hedefe erişildiğinde, topraksız ve az topraklı köylülerin topraklandırılması devrimin görevlerinden sadece birisidir. Çağımız, kapitalizmin çöküşe gittiği, sosyalizmin zaferler kazandığı bir çağdır. Ve proletaryanın öncülüğündeki bütün devrimler dünya sosyalist hareketinin bir parçasıdır. Bu bakımdan bir ülkedeki proletaryanın niceliği esas faktör olamaz. (Kaldı ki ülkemizde işçi sınıfı nicel olduğu kadar nitel olarak da, ilk ve son sözün kendisi tarafından söyleneceğini defalarca ispat etmiştir.) İşçi sınıfının partisi, peşinde işçi sınıfı ve geniş emekçi kitleler olduğu halde, bu ittifaklar manzumesi içinde, emperyalizm ve yerli ortaklarının anti demokratik zulüm ve sömürü iktidarına karşı demokratik hedeflere ulaşmak için yü-

rür. Halk iktidarının getireceği demokrasi sadece köylülere toprak dağıtmak göreviyle yükümlü değildir. Tekeli sermayenin tasfiyesiyle, başta işçi sınıfı olmak üzere anti demokratik baskılara maruz kalan diğer sınıf ve tabakalar, özgürleşirler. Finans-Kapitalin kasaba ve köylerdeki başlıca ortakları tefeci-bezirgân ve ağalar etkisizleştirilerek buralardaki baskı ve sömürünün önü alınır. Ama iş bu kararlar bitmiş değildir. Demokratik hedefli minimum program, sosyalizm hedefli maksimum programın gerçekleşmesini sağlayacak temelleri de atar. Yabancı ve yerli tekeli sermayenin mülkiyetinin halk demokrasisi devletinin eline geçmesiyle sosyalist kuruluşa gidecek yolların temelleri atılır. Zaten minimum programa demokratik hedefli bir «devrim» denebiliyorsa üretici güçlerin gelişmesini engelleyici tekeli sermaye mülkiyetini kaldırıp, üretici güçlerin alabildiğine serpilip gelişmesini sağlayacak olan halk demokrasisinin devlet mülkiyetini koyabilmesindedir, yoksa sadece toprak dağıtmayı hedeflemesinden değil!

PDA'cılar, devrimde temel güç görmek istedikleri köylülüğü bu misyona yakıştırırlarken, meseleyi «teorik temeli» (!) üzerine oturtmayı da ihmal etmiyorlar. Bunun için de, önce pek bilgiç laflarla genel tariflere gidiyorlar. Buradan dünyayı, sonra da Türkiye'yi açıklayan gelişmeleri sıralıyorlar. Görelim:

Temel çalışma baş çalışma

Diyalektik materyalizm, bize belli bir gerçekliğin daima bir gelişmeler yumağı olduğunu öğretir. Belli gelişmeler yumağı içinde, bazı gelişmeler daima diğer gelişmelerden daha önemlidir. Bir çalışma yumağı içinde, o gerçekliğin bütününe tayin eden, belirleyen bazı gelişmeler vardır. Bu gelişmeler, o gerçekliğin, o gelişmeler yumağının temel gelişmeleridir. İnsanlık tarihindeki temel çalışma, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasında ki çalışmadır. Toplumun bütün gelişimini, bütün toplumsal olayları bu çalışma tayin eder.

Bugün dünyadaki temel gelişmeler hangileridir? Dünyanın bugünkü görünümü-

nün, dünyada mevcut güçleri, bu güçlerin birbirleriyle olan ilişkilerini hangi çelişmeler tayin etmektedir? Bütün Dünyada insanların yaşantısının her olgusunu hangi çelişmeler belirlemekte, tanımlamaktadır?

Bugün dünyadaki temel çelişmeler şunlardır:

1 — Ezilen dünya halklarıyla emperyalizm ve sosyal emperyalizm arasında ki çelişme;

2 — Kapitalist ve revizyonist ülkelerde, burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişme;

3 — Emperyalist ve sosyal-emperyalist ülkeler arasındaki ve emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişmeler.

4 — Sosyalist ülkelerle emperyalizm ve sosyal-emperyalizm arasındaki çelişme. (Lin Piao, Çin Komünist Partisinin Dokuzuncu Milli Kongresine Rapor, Bölüm VII.)

Dünyadaki bütün diğer çelişmeleri, insanlığın toplumsal yaşantısının ve tarihiği dışın bütün unsurlarını bu çelişmeler belirlemektedir.

Bugün ülkemizdeki temel çelişmeler şunlardır:

1 — Emperyalizm ile ülkemiz halkı arasındaki çelişme;

2 — Burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişme;

3 — Geniş halk yığınlarıyla yarı-feodal sömürücüler arasındaki çelişme;

4 — Hakim sınıflar içindeki çelişmeler (tekelci burjuvazi ile orta burjuvazi; burjuvazinin bütün kesimleriyle yarı-feodal unsurlar ve tekelci burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki çelişmelerdir.)» (Temel Çelişme ve Baş Çelişme P.D. Aydınlık sayı 26 sf: 112)

Bilimsel görünümlü bu lafazanlıkları kısaca ele alacak olursak;

Birincisi, «temel çelişme» insanlık tarihi için değil, bir üretim tarzı için söz konusudur.

İkincisi, kendilerinin karıştırarak belirttikleri gibi, temel çelişki, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişki ise «bugün dünyadaki temel çelişkiler» nasıl dört tane olabilir. Dünyada ağır basan dört ayrı üretim tarzını vardır? Sonra kendilerinin verdiği temel çelişkilerden birincisini alalım. «ezilen dünya halklarıyla emperya-

lizm ve sosyal-emperyalizm arasındaki çelişme» dendiğinde, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişme bunun neresindedir?!. Bütün bunlar keskin Marksist laflar edip Marksizmi özümlemekten kaynaklanmaktadır.

Bugün dünyamız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağındadır ve kapitalizmin sonucunu belirleyecek olan temel çelişmesi üretimin kolektifliği ile mülkiyetin bireyselliği arasındaki çelişkidir. Dünyada karşılaşılan diğer belli başlı çelişkiler bu temelden kaynaklanır, ama temel çelişki değildirler!.

Türkiye için öne sürdükleri çelişmeler sıralamasına gelince, bu sıralama gerçekten «orjinal» dir! Hele «temel çelişme»den «baş çelişme»ya nasıl geçildiği konusunda yargıyı okuyucuya bırakmayı en doğru yol kabul ediyoruz.

«Ülkemizdeki temel çelişmeler, emperyalizm ile ülkemiz halkı arasında ki çelişme; burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişme; geniş halk yığınlarıyla sömüren yarı-feodal unsurlar arasındaki çelişme; hakim sınıflar içindeki çelişmedir.

Bu çelişmeler içinde hangisi baş çelişmedir? Bu aşamada, bütün diğer çelişmelerin çözümünün anahtarını, hangisi tutmak tadır? Bu temel çelişmelerin çözümünü teker teker ele alarak bu soruyu cevaplandırmalıyız.

Halkımızın hertürlü sömürü ve baskıdan kurtulması, Sosyalizmle gerçekleşecektir. Sosyalizm yolundaki önümüzdeki devrim Millî Demokratik Devrim'dir. Halkımız, emperyalizmin boyunduruğunu kırarak ve bütün feodal ve yarı-feodal kalıntıları tasfiye ederek devrimi başaracaktır. Emperyalizmin boyunduruğunun kırılması, emperyalizmin bütün baskı ve sömürü mekanizmasının, içerdeki işbirlikçilerinin de, tasfiyesi demektir.

Bu, proleterya partisinin önderliğindeki halk savaşının zafere ulaşmasıyla gerçekleşecektir. Halk savaşının zafere ulaştırılması, geniş emekçi yığınlarının hakim sınıfların devlet mekanizmasına karşı seferber edilmesini gerektirir. Geniş halk yığınları Halk Savaşı yolunda nasıl seferber edilebilir? Baş çelişmenin tesbiti «masa başı entellektüel faaliyet» değil, halkımızı zafere ulaştırmanın yolunu bulmak demektir.

Devrimin temel meselesi iktidar meselesidir. Hakim sınıfların devlet mekanizmasının parçalanması, devrimci iktidarın kurulması meselesidir. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemizde, geniş köylü yığınları halkın büyük çoğunluğunu, devrimin temel gücünü meydana getirmektedir. Hakim sınıfların devlet mekanizmasını proleterya öncülüğünde parçalayacak olan temel güç, köylülüktür. Bu temel gücün bilinçlendirilmesi, örgütlenmesi, devrimci iktidar hedefine seferber edilmesi, köylülüğün somut meselelerini en sıkı bir şekilde kavramayı gerektirmektedir. Geniş köylü yığınları ancak o somut meseleler etrafında, kendileri ile kendilerini sömüren yaygın yarı-feodal unsurlar arasındaki gelişmeler etrafında harekete geçebilir ve halk ordusunu meydana getirebilirler.

Bu gün hangi temel çelişme, halk savaşına, halk ordusuna giden yolu bize göstermektedir? Bu hiç şüphesiz halkımızın büyük çoğunluğunun somut meselesi olan, onun hemen önündeki sınıf düşmanlarını tepkil eden, geniş köylü yığınları ile yarı-feodal unsurlar arasındaki çelişmedir. Bu nedenle baş çelişme, işte budur.» (Ülkemizdeki temel çelişmeler içinde baş çelişme, geniş köylü yığınlarıyla o yığınları sömüren yarı-feodal unsurlar arasındaki çelişmedir. P.D. Aydınlik, sayı: 26 sf. 114)

Görüldüğü gibi, PDA çizgisinde, çelişkilere başlayıp yapısal tahlillere kadar, her şey, yanılığın temelini oluşturan şablonculuğun, taklitçiliğin, somuttan kaynaklanmamanın, bilerek çarpıtmanın etkisi altındadır. Türkiye'nin yapısı, buna bağlı olarak öncülük, temel güç meseleleri, devrimin niteliği (toprak devrimi) başaşağı konmuş, işçi sınıfına güvensizlik kol gezmiştir.

Böyle bir çürük ve yanılığarla dolu temel üzerinde, PDA'nın ajitasyonundan eylemine kadar aynı yanılığın izlerini taşıyacağı ve bir provokasyon çizgisine kadar varacağı tabiidir.

KESKİNLİĞE DAYANAN, PROVOKASYONA VARAN AJİTASYON

Gerçekten, PDA'cıların ajitasyonu, çoğu zaman provokasyonlara varacak olan kes-

kinlik olmuştur. Şimdi PDA'nın evrim konağıyla devrim konağını devamlı birbirine karıştıran, daha doğrusu, mevcut durumu devrim konağı farzeden ajitasyonuna gelelim.

MDD hareketi ilk bölünmeye maruz kalmadan önce, daha sonradan PDA'nın önde gelenleri olacak bazı Aydınlik Yazı Kurulu üyeleri, MDD hareketinin kitle propoganda aracı olarak düşündükleri İŞÇİ-KÖYLÜ Gazetesini çıkardılar. Bu gazetenin işçilere ve köylülere ulaştırılmak için çıkarıldığı ileri sürülüyordu, ama bu amaca ne ölçüde ulaştığı şüphelidir. P.D. Aydınliğin 19 uncu sayısında, İŞÇİ-KÖYLÜ Gazetesi üzerine bir yazı yayınlanmıştır. Bu yazıda verilen bir tabloya göre, üç büyük şehirde, İstanbul, Ankara, ve İzmir'de abone ve satış toplamı, bütün Türkiye'deki miktarın dörtte üçü kadardır. (P.D. Aydınlik sayı 5/19 sf. 71/73) Şehirlerdeki toplu satışların, işçiler ve köylülerden çok «bulvardaki adam» olduğu hatırlanacaktır. Anadolu'ya gönderilenlerin de çoğu zaman gönderildikleri adreslerde depo edildikleri, yine bilinen bir husustur.

Milli ajitasyon

Zaten İşçi-Köylü, MDD hareketinin bir parçası olarak yaymlandığı, MDD politikasının temel ajitasyonu, asker-sivil aydın zümreye yönelik «milicilik» doğrultusunda olduğu için, hiç bir zaman «ismiyle müsemma» olamadı. Çıkışından itibaren hemen bir yıl süreyle, esas ajitasyonu «Milicilik»ten öteye gidemedi. Bunun böyle olduğunu çeşitli örneklerle görmek mümkün. En başta, manşetlere bakalım. İşte, 1. sayının manşeti: **MİLLİ KURTULUŞ MÜCADESESİ YOK E-DİLEMEZ!** Manşetin altında da keskin devrimci lafazanlık.

7. Sayının manşeti ve manşet-altı da şöyle:

«AMERİKANCI AP DİKEN ÜZERİNE OTURMUŞTUR. Sandığa giden, gitmeyen bütün emekçiler, bütün yurtseverler, Amerikan sömürücüleri ve ortaklarına karşı Milli Kurtuluş Cephesinde birleşelim!»

«YURDUMUZUN 101 YERİNDE AMERİKAN BAYRAĞI SALLANMAKTADIR. Ölümünün 31. Yılında Mustafa Kemal'in ba-

ğimsız Türkiye'sinde değil. Amerikan bayrağının altında yaşıyoruz. Yetişecek çocuklarınıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin sınırı ne olursa olsun, en önce ve herşeyden önce Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine ve milli emellerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek gerektiği öğretilmelidir...» (İşçi-Köylü .sayı. 8)

«Fabrikada, toprakta, şehirde, köyde, bütün emekçi ve yurtseverlerin görevi: YABANCI MALLARA KARŞI MÜCADELE» (İşçi — Köylü. Sayı. 9)

«AMERİKAN FİLOSUNA KARŞI, MİLLİ KURTULUŞ KARARGAHIMIZ İZMİR'DE. Amerikan korsan 6. Filosu yine İzmir'de. Yurtseverler!... Amerikan kuvvetlerinin İzmir'de karaya çıkmalarına karşı duralım. Türkiye halkının milli kurtuluşçuluğunu bütün Dünyaya bir kere daha ispat edelim. Bütün Türkiye halkını öldürmedikçe kurtuluş mücadelemizi durduramazsınız» (İşçi - Köylü, sayı. 10)

Bunlar sadece manşetler! Mayıs 1970'de çıkan 16. sayıya kadar millicilik ajitasyonu manşette bile başta geliyor. Bundan sonraki manşetler ise PDA'nın provokatif çalışmalarını aynen aksettiren birer keskinlik örneği. Bunları yeri gelince göreceğiz.

PDA'cılar asker-sivil aydın kuyrukçulugundan yeni büründükleri kıyafetin de gereği olarak köylü devrimciliğine doğru değişime uğrarlarken, İşçi - Köylü gazetesini biraz geriden de olsa buna uydurdular. İlk önce 19 Mart 1970 tarihli İşçi-Köylünün sağ üst köşesinde şöyle dendi: «... Ve o zaman halk savaşının zaferine güvenle bakabiliriz». Daha sonraları «halk savaşı» çığlıkları doğunu artırarak devam etti.

15-16 Haziran olayları, asker-sivil aydınların kendilerinden umulan «tarihi misyonlarını» yerine getiremeyeceklerini somut olarak gösterince, PDA'cılar asker-sivil aydınlardan bir süreç içinde vazgeçtiler. Vazgeçtiler ne kelime! En keskin bilimsel kelimelerle Amerikayı yeniden keşfedercesine temel gerçekleri papağan gibi tekrarlamaya başladılar! Hem de ilk söylediklerinin tamamını 180 derece tersini söyleyerek. Diyalektiği bir kenara bırakıp softa ezberciliği ile toplumsal gelişim ve somut gerçekleri bir kenara iterek!

PDA'cıların «millici» ajitasyonlarını biraz da metinlerden görelim:

«... Türkiye, ordusunun silahını bile Amerika'dan satın alan bir ülke haline getirilmiştir. Silah fabrikalarımız kapatılmıştır. Ordusu ve silahı bir milletin namusudur... Silahları Türkiye'de yapılan bir milli ordu kurulmalı. Milli onura kavuşmuş başı dik bir millet olarak Dünya halkları arasındaki şerefli yerimizi almak... memur ve subaylar... işçi ve yoksul köylülerin dostudur». (Milli Kurtuluş Mücadelesi Yok edilemez!, İşçi-Köylü, sayı1)

Silahların yerli veya yabancı olmalarının değil kimin tarafından kime karşı çevrileceğinin önemli olduğunun anlaşılması için bir hayli zaman geçecektir!

2. Sayının başyazısının başlığı ise şöyle: «Dine saygılıyız. Yobaza Düşman». Daha başlığundan belli oluyor ajitasyonun hedefi yobazlığa en «hassas» olan toplumsal kesim, yani «en fazla millici» olan asker-sivil aydınlardır. «Millici» ajitasyon, asker-sivil aydın kuyrukçuluğu sonra nasıl devam etti görelim:

«İktidar elinden gelse askeri de işçinin üzerine sürecek. Bir yandan Çorumlu, Samsunlu, Diyarbakır'lı işçiler, karşıda Sivaslı, Manisalı, Elazığ'lı askerler ve subaylar. İşçiler «Ordu-işçi elele» diye bağırıyorlar. Subayları omuzlarına alıyorlar. Hainlerin planları boşunadır. İşçi ve asker birbirine silah atmaz.» (Demir Döküm İşçileri Demir gibi. İşçi-Köylü, sayı 3).

«Kimdir milli güvenliği zedeleyen?... Milli güvenliğimizi zedeleyen, dinamitleyenler, Türk ordusunu NATO komutanlığının, Amerikan komutanlığının emrine verenlerdir.» (Kimdir milli güvenliği zedeleyen. İşçi-Köylü, sayı 4).

«Atatürk rahmetli, bu memleketi gavurdan kurtarmakla en büyük iyiliği yapmıştır zaten. O mu ben bu gavurları kovuyorum, siz tekrardan buyur edin dedi? O mu tefecileri, ağaları köylünün başına tebelleşetti? O mu iş isteyen, hak isteyen işçilerin, köylülerin, öğrencilerin üzerine polis salmanızı öğütledi? Onun gününde Amerikan firmalarıyla üç beş yıl iş tutup, üç beş milyon vuran var mıydı? Acaba sağ olsaydı, binlerce işçinin Almanya sokaklarını temizlemeye gittiğini görseydi ne derdi?» (Düzen

değil, devenin boynu. İşçi-Köylü, sayı 4).

«... Ama değişen nedir? Türkiye'nin dört bir yanında sallanan Amerikan bayrakları kalktı mı?... Amerikan askerleri öz yurdumuzda canları isteyince ayıldıkları şanlı bayrağımızı çaput yırtar gibi yırtacaklar mı?... Türkiye halkı bu gidişe dur diyecektir. Halkımız şanlı tarihinde yabancı boyunduruğa boyun eğmemiş ve onu kırmamış bilmıştır. Nasıl oldu bu iş-Şecimlerle mi?... Mustafa Kemal'in önderliğinde Türkiye halkı İngiliz, Fransız ve onlara uşaklık eden Yunanı Türkiye'den seçim yaparak mı attı? Yoksa bütün bu millet, milli saflarda toplanıp, düşmanı süngüsünün ve bileğinin hakkıyla mı sürdürdü?» (Milli Kurtuluş Bayrağı Yükseltelim. Doğu Perinçek. İşçi-Köylü, sayı 7)

«... Mustafa Kemal'in devrimci mücadelesi ne kadar unutturulmak istenirse istensin bir an bile durmayacaktır... Mustafa Kemal'in devrim bayrağı eskisi gibi dalgalanıyor demektir... Mustafa Kemal devrimi ve o devrimin en büyük başarısı olan Cumhuriyeti bütün millete emanet etmiştir.... Bu gün Mustafa Kemal'in Milli Kurtuluş Savaşının önderi, tam bağımsızlık davasının bayrağı olduğunu unutturmak isteyenlere...» (Hakimiyet zorla ve kuvvetle kazanılır. İşçi-Köylü, sayı 8).

«Söz gelişi Mustafa Kemal'i analiz: Devrim aşkı ile yanıp tutuşan bir insandır o. Bütün hayatı emperyalistlerle ve onların uşakları ile mücadele içinde geçmiştir. Ömrü boyunca emperyalizmin en büyük düşmanlarından biri olmuştur. Niçin? Çünkü Mustafa Kemal şunu anlamıştır ki, bir memleketin bir numaralı meselesi bağımsızlık ve hürriyettir.. Ey büyük Ata! Koca Mustafa Kemal! Ne yazık ki senin önderliğinde milletçe kazandığımız bağımsızlık, üç beş hainin Amerikan sömürücüleriyle anlaşmasıyla çamura düşürülmüştür. İşçisiyle köylüsüyle bütün bir millet olarak sana söz veriyoruz: Bu defa vereceğimiz milli kurtuluş mücadelesinden sonra hiç bir kuvvet istiklalimize göz dikemeyecektir.» (Bağımsızlık Milletin Namusudur. İşçi-Köylü, sayı 8).

«... Fakat ansızın gözleri çakmak çakmak, sarışın bir kurda benzeyen bir adam, kalın ve gür bir sesle haykırdı, Anadolu-

nun ortasında: Ordu, hakim sınıfların baskı aracıdır. Halkın mücadelesi ilerledikçe ordu içindeki yurtseverlerin halka birleşmiş olması, bu anlam ve rolü değiştirmez. «... Reformcular ve revizyonistler burjuvaziye ve onun kurumlarına umut bağlıyor...» (PD Aydınlık. Sayı 31, Sayfa 1-2).

Bir başka örnek:

«... Ordunun devrimciliği tezleri, kişiyi burjuvazi ile işbirliğine, sınıflararası barışa götürür. Ordunun ne olduğunun doğru olarak tesbiti ise, bizi işçi, köylü yığınlarıyla daha sağlam bağlar kurma yolunda ilerletir. Sınıf mücadelesinde önümüzde iki yol var. Hakim sınıflarla uzlaşmak, yada tek güveneğimiz güç olan devrimci halk yığınlarını örgütlemek. Birincisi burjuva yoludur. İkincisi proletarya. (Hikmet Kıvılcımlı Eleştirisi 2. PD Aydınlık. Sayı 32).

Evet, bunca asker-sivil aydın kuyrukçuluğundan sonra nasıl olmuştur da ilk söylenilenlerin taban tabana zıddı değerlendirmeler, hem de özeleştirme yapmadan ileri sürülebilmiş ve en keskin devrimci lafazanlıklar yapılabilmıştır? Ama bu, zaten, PDA çizgisinin bir özelliğidir.

PDA'cılarının provokatif ajitasyonları

PDA'cılarının kendilerini ayırdeden temel niteliklerinden biri provokasyonu bağrında taşıyan çabşmalarıdır. Her türlü «çalışma»larının temel yöntemi olan provokasyon, ajitasyonlarına da aynen damgasını vurmuştur. Ne kadar keskin devrimci lafazanlık yapılırsa, o ölçüde güçleneceklerini ve kariyerlerini sağlama alacaklarını hesaplayan PDA elebaşları en keskin şiarları atmaya marifet bellenmişler, sanki emperyalizmle silahlı mücadele başlamış gibi, devamlı, devrim anının sloganlarını kullanmışlardır. Halkın devrimci iktidarı, nerdeyse bugünden yarınamış gibi böbürlenmelerle, örgütsüz olduğunu gayet iyi bildikleri kitlelerin kendiliğinden oluşan sosyal muhalefetlerini, devrim anı kabarması gibi göstermişler ve bütün bunlara bir yerden sonra belki kendileri de inandıkları için hedef şaşırtmışlardır.

«Millici» ajitasyonun yerini tedrici olarak evrim anında «halk savaşı» pro-

vokasyonunun almasının ruşeymini 1970 Mart'ında atılan «Devrimci İktidar» sloganında görebiliriz.

«Karadeniz köylüleri başkaldırdı», «İktidarı alacağız» (İşçi-Köylü, sayı 20). «Yurdun her yanında işçiler, köylüler ve bütün halk mücadele bayrağını kaldırıyor. CE-SARETLE SAVAŞALIM», «Köylü diyor ki: Kından sıyrılmış kılıç gibi mücadeleye hazırız», (sayı 21) «Sömürülen yiğitler, Ayağa Kalkın! Amerikan sömürücüleriyle, onların uşaklarını ezelim!» (İşçi-Köylü, sayı 23) «İşçi-Köylü bürolarını devrimci karargâhlar yapalım», «Polatlı köylüleri haykırıyor: Ağalara karşı isyan edeceğiz!», «Devrimci mücadelenin yayılım ateşini köylere ulaştıralım», Endonezya halkının savaşı mücadelemize ışık tutsun», «Halkımız tetikte bekliyor» (İşçi-Köylü, sayı 25). «Zalimlerden top rakları söke söke alacağız», «Karşımıza devletin bütün kuvvetleri çıksa ölmek var dönmek yok», «Amerikancı AP çöküyor» (PD Aydınlık, Sayı 27, Kapak)

YA İSTİKLAL, YA ÖLÜM (Mustafa Kemal Atatürk, İşçi-Köylü sayı 8).

«Bizim Mustafa Kemal Türkiye'sinin yadigarı bir «yerli mallar Haftası» vardı... Bugün Mustafa Kemal Türkiye'sinin yadigarı olan Yerli Mallar Haftasının kutlanacak tarafı kalmadığı gibi, yabancı sömürücüler ve ortakları, bu haftayı da unutturmaya çalışmışlardır. Çünkü onlar milli olan herşeyin düşmanındırlar». (Yabancı malların istilasına karşı mücadele edelim. İşçi-Köylü, sayı 9).

İşçi-Köylü'deki «millici» ajitasyon bu minval üzerine 1970 ortalarına kadar devam ediyor. Sosyal muhalefetin kendiliğinden gelişen hareketlerine karşılık askeri birliklerin gönderilmesi kafalara bir soru işareti takıyor. Ama bunca zamandır «emek» harcayan ve devrimin motoru olarak düşünülen bir kesimin «gönüller arzu ettiği gibi» çıkmaması, içinde serzeniş emareleri sezilen «millici» ajitasyonu engellemiyor:

«Türkiye ordusunun tarihinde şerefli bir kurtuluş savaşı vardır. 50 Yıl önce halkımızı esir etmek isteyen emperyalist devletlere karşı savaşan ordu, halkın bağrında kök saldı için zafer kazandı... Bugün Amerikan emperyalizmine yardıakçılık eden bir iktidar, tarihinde böyle bir mücadele

olan orduyu halkımızın haklı isteklerinin karşısına dikmek istemektedir... halk düşmanlarının bu oyunu söker mi? Hayır, sökmeyecektir... Haklı davaları uğruna mücadeleye giren bu insanlar, Amerikancı bir iktidarın emriyle elindeki namıyü kardeşinin üzerine çevirir mi? Hayır çevirmeyecektir... Kafasındaki ve yüreğindeki milli kurtuluş ateşi söndürülemeyen binlerce subay bu oyuna gelmeyecektir. Mustafa Kemal'in bağımsızlık davasını ordu saflarında küllendirme çabası fayda vermeyecektir». (Zorbalar kaldırdıkları taşın altında kalacak. İşçi-Köylü, sayı 17).

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi sırasında olup bitenlerden sonra İşçi-Köylü'de «millici» ajitasyona hemen hemen son verildi. Tabii bu hemen bıçakla keser gibi olmadı. 15-16 Haziran'dan hemen sonra yayınlanan İşçi-Köylü'de «Subayın yerini «Yurtsever Subay» almıştı.

«... İşçiler, köylüler, küçük esnaf, zenaatkâr, devrimci aydınlar ve gençler, yurtsever subaylar ve askerler milli kurtuluş safındadır». (Sıkıyönetim kalkmalı. İşçi-Köylü, sayı 10).

Bu yazıda da göze çarpan şekilde ilk defa ordunun sadece «subaylar» demek olmadığı hatırlanıyor ve «asker» de saflara dahil ediliyor! Ve daha «Mustafa Kemal Ordusu»na çekilen yağların mürekkebi kurmadan 180 derece çark ediliyor:

«... Bazı ilerici çevreler, ordunun sömürücülerin emriyle hareket etmesini açıkça ortaya koyamamaktadırlar. Oysa, devrimci hareket gerçekleri cesaretle ortaya koyarak ve halka anlatarak ilerler». (Safları çelikleştirilim. İşçi-Köylü, sayı 21).

Başlangıçta MDD hareketinin daha sonra PDA'cılarının genel ajitasyon organı olan İşçi-Köylü'nün daha sonraki ajitasyonları, zaten bir süredir devam etmekte olan ve gittikçe eksiksiz bir provokasyona erişecek olan «halk savaşı» teması üzerine olacaktır.

Öteyandan kendilerinin deyimiyle «ideolojik mücadele silahları» olan PD Aydınlık, kadrolar arasında, küçük burjuva kuyrukçuluğu üzerinde, karşılıklı bir suçlama kampanyası sürdüğü için asker-sivil aydın ajitasyonuna daha önce son vermiş ve daha çok kadrolara hitap eden bir propoganda organı olarak küçük burjuva kuyrukçuluğu

yapmadığını savunmuştur. Buna rağmen ay rılığın su yüzüne çıktığı ilk sayıda şöyle denmektedir:

«... Proleter devrimciler uzun süreden beri Türkiye'de asker-sivil aydın zümrenin devrimci eğilimlerine dikkati çekmişlerdir. Bu konu oportünizme karşı yürütülen ideolojik mücadelenin önemli alanlarından biri olmuştur. Gerek sosyalist akım içindeki oportünizm, gerek küçük burjuvazinin devrimci akımı içindeki sağ kanat, asker-sivil aydın zümrenin devrimci niteliğini daima inkâr etmiş, ideolojik alanda bütün güçleriyle bu inkârlarını belgelemeye çalışmıştır. Buna karşı yürütülen ideolojik mücadele sosyalist akım içinde oportünizmin bozgunuyla sonuçlanmıştır. Oportünizmin sosyalist saflardan temizlenen bu gerici fikirleri şimdi küçük burjuvazinin siyasi akımı içinde kökleşmeye çalışmaktadır. Asker-sivil aydın zümrenin çeşitli fırsatlarda tahlil edilmiş bulunan devrimciliğinin inkârına karşı küçük burjuvazinin siyasi akımı içinde şiddetli bir mücadelenin başladığı görülmektedir.

Asker-sivil aydın zümrenin devrimciliği, mücadeleler içinde sağlanacak işçi sınıfının öncülüğünde işçi-köylü ittifakı zemininde bu ittifaka destek olan bir unsur olarak toplumumuzda devrimin kalıcı zaferlere ulaşmasına yardımcı olabilir. Ancak, şimdiden asker-sivil aydın zümrenin emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı çıkması, bu gayri millî ittifakın iktidar temelini sarsmakta, halkımızın millî demokratik devrim mücadelesinin koşullarını geliştirmektedir. Bu bakımdan asker-sivil aydın zümre saflarında cereyan eden mücadele ve gelişmeler dikkatle izlenmelidir». (P.D. Aydınlık, sayı 1/15, sf. 172)

İşçi-Köylü'nün «millîci» ajitasyon politikasındaki değişmelere benzer bir gelişme, PD Aydınlık'ta da «teorik» açıklamalar düzeyinde görülmektedir. Özellikle 1970 ortalarından sonra, yani PDA'cılarını kariyer tekkelerini iyice pekiştirmelerinden sonra, eskiden bol bol yağlanan ordunun, burjuvazinin baskı aracı olarak ilan edilmemesi için hiç bir sebep yoktur.

«Ege'de Tütün üreticilerinin mücadelesi. Proletarya önderliğindeki köylüler, devrim yolunda, reformculuğu ve revizyonizmi ye-

re vura vura ilerler» (PD Aydınlık, Sayı 33).

Özellikle 1970 ortasından sonra, hemen bütün metinlerin temasını oluşturan «devrim» lafazanlığı ve hedef şaşırtmaları - ki bunlar çoğu zaman somut provokasyon olmuştur- çarpıcı örneklerine göz atalım:

«Amerikan sömürücüleri ve Türkiye'deki ortakları, halkın mücadelesini durduramadıkları yani GÜÇSÜZ KALDIKLARI için zulme başvuruyorlar. Halkımızın devrimci mücadelesi ise her geçen gün daha güçlenmektedir. Türkiye halkı, Amerikancı iktidarı yıkıp, kendi devrimci iktidarı kurarak kurtuluşa ulaşacaktır... İşçiler, köylüler ve bütün halk! Mücadele bayrağını daha yükseltilere kaldırmalıdır. Düşmanı yenmeğe cesaret edelim. Bütün zorlukların üzerine gidelim ve güçlüklerin üstesinden gelelim. Halkımız devrimci zaferini sabırlı, çetin ve yiğit bir mücadele ile kazanacaktır». (Cesaretle. İşçi-Köylü, sayı 20).

Ya şu böbürlenmeye ne demeli?

«İşçi-Köylü bütün halkın mücadelesinin gazetesidir. Halkın yüreğine kök salmıştır.» (Baskılarımız sökmeyecek. İşçi-Köylü, sayı 20).

«Bütün yurttaki işçiler, köylüler, gençler, küçük esnaf ve zanaatkarlar bütün hal kımız. AP iktidarına karşı mücadele bayrağını açtılar... Bütün bu hareketler, halkımızın devrimci iktidarı kurmaya yönelmiştir. Ancak böylece, yoksulluğun zincirini kıracağız... Bütün mücadelemizi işte bu noktaya, halkımızın devrimci iktidarı hedefine yöneltelim... Halkımızın, işsizliğe pahalılığa, zamlara, vergilere ve paranın değerinin düşürülmesine karşı açtığı mücadele bayrağını daha da yükseltelim.» İşçi-Köylü, sayı 22, Hedef Halkın Devrimci İktidarı).

«Hakim sınıfların iktidarı, ancak devrimle yıkılabilir... Zalimler, istedikleri kadar zorbalığa başvursunlar. Onlar kaldırdıkları taşın altında kalacaklardır. Zalimlerin zorbalığını halkımızın devrimci mücadelesi yok edecektir. Fakat asıl kurtuluşun, bütün sömürü ve zulmü yok etmenin ancak devrimle olacağını hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız... İşçi sınıfımız, halk düşmanlarına, emperyalizme, gerici iktidara ağır darbeler indirmiştir. Bütün gericilerin

yüreğine korku salmıştır. Halkımızın devrimci mücadelesini bir kat daha güçlendirmiştir.» (İşçi-Köylü, sayı 23, 15-16 Haziran)

Ne kadar keskin gözükürsem, o kadar devrimci olurum kompleksiyile coşanlar, bir kurmay edasıyla boyuna hücum nutukları çekerken, araya sıkıştırdıkları şöyle cümlelere ne demeli!

«Halkımızın düşmanlarını ancak örgütlü bir mücadele ile yıkabiliriz. Bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş işçi sınıfı örgütünün önderliği olmadan devrim yapılmaz. Onun için, işçi sınıfı partisini kurmak için mücadele etmeliyiz.» (Aynı yazı).

Halka bir yandan «devrim» yaptırırken, öte yandan örgüt ortada yoktur. «Öyleyse ne yapmalıyız? Düşmanlarımız bize nasıl davranıyorsa, biz de onlara öyle davranmalıyız. İşyerlerinde saldırlara ve zorbalıklara karşı savunma tertibatı almalıyız. Askerleri karşı saflardan koparmalı ve kendi saflarımıza kazanmanın yollarını bulmalıyız. Çivi çiviyle sökülür. Zora zorla karşı konulur. Çetin mücadelelerle kazandığımız tecrübeler ve dünya halklarının tecrübeleri bize bunu öğretiyor. Zafer işçilerin ve emekçilerin olacaktır. Çünkü halkın düşmanları bir avuçtur. Onlar yalancı pehlivanlar gibi, görünüşte heybetli, gerçekte kofturlar.» (İşçi Köylü sayı 24, İşçi Hüseyin Çapkan).

İfadeye bakacak olursanız, sanki halk ordusu ile gerici hükümetin ordusu karşı karşıya savaşıyor. Gerici hükümetin askerlerini kendi saflarımıza çekeceğiz!

«... Ama Naksalbarı'nın yiğit köylülerinin çaktığı kıvılcım, bundan sonra bütün Hindistan'da bir devrim yangınına dönmüştür. Bu mücadele, Hindistan'ın ezilen ve sömürülen yığınlarına şu büyük gerçeği öğretti: Siyasal iktidar namlunun ucundan çıkar! Halk savaşı kurtuluşun tek yoludur. Bundan sonra tutulacak yol, devlet iktidarını silahlı kuvvet kullanarak almak olacaktır... Hindistan'da halk savaşı, iktidarı parça parça ele geçirerek yayılıyor. Devrimci üsler, şehirleri ele geçirerek zaptedecektir. Devrimci zafere böyle ulaşacaktır.» (İşçi Köylü, sayı 24. Devrim Ateşi Hindistan'ı Sardı).

Bu yazımın yazıldığından bu yana dört buçuk yıl geçti. Hindistan'daki halk sava-

şının iktidar yolunda ne ölçüde ilerlediğinden hiçbir haber yok. Zaten PDA'cılar da «Hindistan Devrimi»nden ümitlerini kesmiş olacaklar ki, şimdi, benzeri devrimleri Güney Amerika'nın balta girmemiş ormanlarında arıyorlar.

«15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesini kanla bastırma istedikler. O zaman boyunca eğdik mi? Hayır. Kurtuluş bayrağını daha da yükselttik... Düşmanlarımız bir avuç. AP çöküyor. Patronlara ve Amerikancı AP iktidarına korku saldık... İşçiler, köylüler, bütün halkımız... Kurtuluş için hakim sınıfların iktidarını yıkmalıyız. Amerikan emperyalistlerinin, Amerikancı patronların, toprak ağalarının, tefeci tüccarların zalim iktidarını yıkalım. Halkın devrimci iktidarını kuralım.» (İşçi Köylü, sayı 25, Zalimler, Çarınızı kıracağız).

PDA'cılar, benzeri kof «keskinlik»lerini, aynı dozda olmamakla birlikte, genel olarak ideolojik organları kabul ettikleri PD Aydınlık'ta da sürdürdüler.

Proletarya hareketinin subjektif şartlar bakımından yetersiz; sosyalist hareketin dağınık ve örgütlenme seviyesinin düşük, sosyalist hareketle, işçi sınıfı hareketinin henüz yeterince bir araya gelmemiş olduğu bir ortamda, yani, henüz devrim koşağında bulunduğu apaçık belli iken; ne kadar palavracılık yaparlar ve keskin gözükürlerse, o ölçüde parsa toplayacaklarını uman PDA'cılar, böbürlenmenin ve hava basmanın çeşitli örneklerini PD Aydınlık'ta da vererek, provokasyonu ve hedef saptırmayı, başlıca meziyetleri haline getirdiler.

«Proleter devrimci hareketin her geçen yıl daha geniş yığınları devrimci mücadele saflarına kazanması karşısında, Emperyalizmin bütün meselesi, Türkiye tarihini etkileyen ve bütün halka kurtuluş yolunu gösteren proleter devrimci hareketi tecrit etmek, etkisini kırmak, yoketmektir... İşbirlikçi iktidar, geniş yığınları devrimci mücadelede ona yön verecek önderden, proleter devrimci hareketten yoksun kılmak zorunluluğunu duymaktadır. (PDA, Nisan 1970, sayı 18, sf. 418)

Daha örgütlenme aşamasına bile gelmemiş bir «proleter devrimci hareket» Türkiye tarihini etkiliyor ve bütün halka kurtuluş yolunu gösteriyor. Buna değil devrim

mücadelesinin ne olduğunu bilenler, en bilmeyenler bile güler. Ve zaman geldiğinde, böylesi provokasyonları «iyi değerlendirmesini bilen egemen güçler, ellerine verilmiş bu imkânlardan yararlandılar.

İşte, yine, bilerek somut durumu sapırtmanın, hedef şaşırtmanın örneklerinden biri daha:

«... Proleter devrimcilerinin, bütün halkın ve işçi sınıfının içinde verdikleri mücadelenin ürünleri alınmaktadır, emekçi yığınlarda ancak devrimle kurtuluşa ulaşabilecekleri bilinci gelişmektedir. 15-16 Haziran hareketlerine de, yığınların devrimci iktidar talepleri damgasını vurmuştur.» (PD Aydınlık, sayı 21, sf. 164)

Ortalıkta işçi sınıfının örgütü yok. Ama kitleler devrim istiyor. Üstelik de bunu söyleyenler, daha 1 yıl önce işçi sınıfımızın direnişlerinde hiçbir siyasal yan bulunmadığını iddia edenler!

«Genel politikamız, ağaların ve tefecilerin köylük alanlardaki politik hakimiyetine darbeler indirmek olmalıdır... Şimdiye kadar pratiğimiz bize, oldukça değerli tecrübeler kazandırdı. Devrimci köylüler, bunların çiftliklerini basıyor, traktörlerini ve çiftlik evlerini dağıtıyorlar. Hayvanlarını, köy topraklarının içine sokmuyorlar. Ağalar daha çok direnirse, hayvanları yakalayıp köye getiriyorlar. Ekinlerine girdiği için, hayvan başına 20 liraya kadar ceza almadan bırakmıyorlar. (P.D. Aydınlık, sayı 33, Ege'de tütün...)»

İşte size «kurtarılmış bölgeler» ve iktidarın yoksul köylüler tarafından parça parça ele geçirilmesinin örnekleri!

12 Mart sonrasında da, önceki dönemin «dozaj»ında olmasa bile «devrimci gevezelik» devam etmektedir.

«Bu iktidarın sahte reformcu maskesini yırtıp atacak, AP iktidarının ipliğini pazara çıkardığı gibi bu iktidarı da çökertecek olan güç, devrimci halk kitleleridir. Hakim sınıfların, bütün iktidar formüllerini yerle bir edecek ve Türkiye'nin kaderini değiştirecek olan muazzam güç, Proletarya partisinin önderliğinde, Marksizm, Leninizm, Mao Zedung düşüncesiyle silahlanmış, devrimci kitlelerdir. (P.D. Aydınlık, sayı 39, Emperyalist hakimiyeti...)»

Türkiye halkının teşkilatsız, sosyalist

hareketin bölünmüş, dağınık ve kitlelerle bağının çok zayıf olduğu o günlerde, (zaten güçlü bir işçi sınıfı partisi olmadan başka türlü nasıl olabilirdi ki?) sıkıyönetim ilanından birgün sonraki tarihte, PD Aydınlık'ın 40. sayısında, halâ ve sadece «keskinlik» adına, «silahlı savaş» çılgınlıkları atılabiliyordu.

«... Konuşmalarımızla reformcu ve parlamentocu görüşleri yıktık. İşçi Köylü iktidarının devrimle gerçekleşeceğini anlattık. Nelendir köylüleri, işçi köylü iktidarının namunun ucundan çıkacağını, bunun için kendi örgütlerini kurmaları gerektiğini, mücadelenin uzun, sert ve çetin olacağını ve azimle ileri atılmaları gerektiğini kavıyıyorlar.» (PDA, sayı 40)

Ajitasyonla, bu denli «hızlı», «keskin» ve çoğu provokatif çalışan ve masa başı entelektüelliğiyle, yayın organları vasıtasıyla «devrim» yapmaya niyetlenen yerli «Maoocular», Türkiye halkının örgütlenmesi konusunda ne yaptılar? Değil devrim yapacak, proletaryanın sosyal muhalefetinin odağı ve merkezi haline gelebilmesi için gerekli siyasal örgütlenmesinin sağlanması için bir katkıları oldu mu?

PDA ve ÖRGÜT MESELESİ

PDA'cılar, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın örgütlenmesi için neler yaptılar?

PDA'cıların ele başları, başlangıçta, MDD hareketi içinde iken, onun politikasını oluşturan unsurların bir kısmı idiler. Bu bakımdan, MDD hareketinin genel «örgüt-süz mücadele» politikasının sorumlularının başında geldikleri şüphe götürmez.

PDA'cılar, ayrılıktan sonra da örgüt-süzlüğün şampiyonluğunu yapmaya devam ettiler. Bir yandan, en keskin devrimci lafazanlıklarını sürdürürken ve ancak çok güçlü bir işçi sınıfı örgütünün devrim anında yüklenebileceği görevlerin kurmayı edasıyla çığırkanlık yapırlarken, öte yandan da, işçi sınıfının örgütlenmesi üzerine bol gevezelik yapmaktan öteye geçemediler. Zaten, anlayışları ve biçimlenişleri, işçi sınıfının örgütlenmesine elverişli değildi. Ama, «halk savaşı» çılgınlıkları atanlar, köylülüğü temel güç yapanlar, bari bu yönde bir ör-

gütlenme uğraşına girdiler mi? Hayır. Bütün yapılanlar bir gevezelik olmaktan öteye gitmedi. Kaldı ki, devrimci bir işçi sınıfı örgütlenmesi ve bu hareketin mihraklığını yaptığı bir sosyal muhalefet olmadan, köylülerin örgütlenip hareketlenmesi de mümkün olamazdı. Ama bizim hazretler, sözle ve palavrayla devrim yapılacağını sanıyorlardı. Onlara göre, köylere dağılıp, bir iki nutuk çekildi miydi «aşka» gelen köylüler silaha sarılıp, ağaları tefecileri temizlemeye başlar, parça parça iktidarı ele geçirerek millî demokratik devrimci gerçekleştirirdi. Hiç bilmek ve düşünmek istemiyorlardı ki, kendilerinin örnek aldıkları ve aynen taklit etmeye yeltendikleri halk savaşlarını yönetenler, güçlü, uzun tecrübelerden geçmiş, kitleler içinde yıllar boyu çalışıp onların güvenini kazanmış, disipliniyle, demokratik merkezi yönetimiyle saat gibi işleyen işçi sınıfı partileridir.

Şimdi, PDA'cıların, Türkiye halkının örgütlenmesi konusundaki serüvenlerini gözden geçirelim. Önce alıntılara bakalım:

«Türk Demir Döküm İşçilerine, İşçi Köylü gazetesi olarak sesleniyoruz... Aranızdaki parti ihtilaflarını kaldırın. İşçi sınıfının birliğini ve beraberliğini bozmak isteyenlere fırsat vermeyin...» (İşçi Köylü, sayı 3)

İşçi Köylü'nün ilk sayısında, binbir «Ulusal kurtuluş Savaşı», «M. Kemal v.b. millîcilik ajitasyonu arasına şöyle bir cümle sıkıştırılması da ihmal edilmemişti:

«İşçiler ve emekçi köylüler mutlaka teşkilat kurmalıdır.» (İşçi Köylü, sayı 1 Millî Kurtuluş...)

Bir yandan, işçilerin ve köylülerin teşkilat kurmasını dileyeceksin, öte yandan işçilerin siyasetle uğraşmasını men edeceksin. İşte PDA'cıların o zamanki örgüt anlayışı. Zaten, partiler üstü «millîci cephe» anlayışı, o zamanların modasıdır.

«Bugün bütün siyasî partiler, derece derece bu gerici demokrasinin parçasıdır... İŞÇİ KÖYLÜ Gazetesi, hiçbir siyasî partiye bağlı değildir. Gazetemiz sadece, işçilerin, emekçi köylülerin, gençlerin ve bütün yurtseverlerin bağımsız bir organıdır. İşçi Köylü, hangi partiden olursa olsun, millî demokratik hedeflerimizi savunan herkesi dost görür. Toprak reformunun yapıl-

ması, tefeciliğin kökünün kurtulması, araçlığa son verilmesi, adil kredi sağlanması, işçilerin ve köylülerin insanca yaşayabilmesi için mücadele eder. Gerçek demokratik özgürlükleri savunur. Bağımsızlığımıza gölge düşüren NATO'ya ve ikili anlaşmalara karşıdır. Ordumuzun tamamen kendi araçlarımızla donatılması için, millî harp sanayiini amaçlar. Bugün, bu ilkeleri programına almış en yakın parti TİP'tir. Ancak, bu parti de emekçilerin gerçek partisi değildir...»

«İşçi Köylü gazetesi, işçilerin ve emekçi köylülerin gerçek örgütünün kurulması için mücadele eder... Başta işçi sınıfımız olmak üzere, emekçi köylülerin, küçük esnaf ve zenaatkârların, asker-siivl aydınların ve millî sanayicilerin millî demokratik cephe- de, birliği için çalışır.» (İşçi Köylü, sayı 6, Tek Kurtuluş Yolu)

TİP'i diğer partilerle aynı kefeye koymak, siyaseti hor görmek, partiler üstü siyaset gütmek, işçi sınıfı örgütlenmesini ciddiye almamak... Bütün bunlar, o sıralarda, yegâne fetiş olan «cephe» uğruna kolayca işlenen günahlardı! böylesi günahları işlemek öylesine mübahlaşmıştı ki, önce:

«İşçilerin, köylülerin, gerçek milliyetçilerin öz partilerinin olmadığı fikirlerinin basık ve zulüm altında olduğu bir ülkede, gerçek demokrasi olabilir mi?» denilerek, en acil mesele olan örgütlenme millî demokratik devrimle geleceği umulan «gerçek demokrasi» ortamına erteleniyor arkasından, işçi sınıfı çizgisiyle uzaktan yakından ilişkisi olmayan şu sözler söylenebiliyordu:

«Biz niçin menfaatlerimizi temsil etmeyen partilere bölünelim ve niçin millet olarak bölük pörçük olalım? İki köylünün veya iki işçinin aralarında hangi menfaat ayrılığı var ki ayrı ayrı partilere bölünüyorlar? Türkiye'de, topraksız, az topraklı ve orta topraklı köylülerin, işçilerin, esnaf ve zenaatkârların, aydınların memur ve subayın, yabancı sömürücülerle ortaklık etmeyen sermaye sahiplerinin menfaati birdir. Bizim partimiz MİLLÎ KURTULUŞ CEPHESİ'dir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemal'dir. Bizim partimizin üyeleri, Amerikan sömürücüleriyle ortaklık etmeyen bütün bir MİLLETTİR. (İşçi Köylü, sayı 7, Doğu

Partiçek: Millî Kurtuluş Bayrağım yüksel-
telim.)

Ama, arada bir, örgütlenme üzerine so-
mut lâf edilerek, bunca lafazanlıktan son-
ra, bunca ajitasyondan sonra, somut bir-
şeyler bekleyenlerin ağızlarına bir parmak
bal çalınıyordu.

«Halkımızın gerçek demokrasiye kavuş-
ması ve sömürüden kurtuluş yolunda güçlü
bir adım atması, işçi ve köylülerin ve bütün
millî sınıfların devrimci iktidarının gerçek-
leşmesiyle mümkündür. Bunun için, en bi-
linçli ve en yiğit işçilerin, ve işçi davasını
benimsemiş herkesin, sosyalist bir partide
teşkilatlanarak, bütün halkımızı bir cephe-
de toplaması ve yol göstermesi gerekiyor.»
(İşçi Köylü sayı 11, Demokrasi İşçilerin...)

Böylece, en genel lâflarla geçiştirilen
örgüt meselesinin keskin devrimci lafazan-
lıklara çerez edilmesi de ihmal edilmiyordu.

«Bu mücadelede, devrimci işçi sınıfı
teşkilatı önderliğinde, halkımızın devrimci
cephesiyle zafere ulaşacaktır. Bir kıvılcım
bütün bir bozkırı tutuşturur... Yurdun dört-
bir yanında, Amerikan sömürücülerine ve iş-
birlikçisi patronlara, toprak ağalarına ve
tefecilere karşı mücadeleyi teşkilatlandır-
alım. Her fabrikadaki, her köydeki, her yer-
deki halk mücadelesini birleştirelim. Halkın
devrimci cephesini kuralım! (İşçi Köylü,
sayı 14, Ağahğa ve...)

Neyle mi? «İşçi Köylü Gazetesi ve Pro-
leter Devrimci Hareketimizle!»

Örgütsüz, yayın organı ile halkı teşkilat-
layıp devrim yapmak, modası bir hayli de-
vam etti.

«Ülkemizde, işçi sınıfı devrimcileri, gö-
revlerini bilmektedirler. İşçi sınıfına ve bü-
tün halka, işçi sınıfının bilimsel düşüncesi
olan sosyalizmi ulaştıracağız. Halkı bilinç-
lendirip örgütlendireceğiz ve mücadeleye
sokacağız... Gerçekleri bıkmadan anlataca-
ğız. Bütün yurttan mücadeleyi yaygınlaştıra-
cağız ve emperyalizme ve işbirlikçilerine
karşı, millî demokratik cepheyi kurmak
yönünde çalışacağız... Nerede bir toprak
mücadelesi var, orada köylünün; nerede
bir hak alma mücadelesi var, orada halk-
kımızın, nerede bir işçi direnişi var, orada
işçinin yanında olacağız.

Yeni yeni mücadeleler örgütleyeceğiz...
Öyleyse mücadelemizin iktidar hedefine yö-

nelmesi gerekir. Öyleyse güçlerimizi birleş-
tirelim ve Ortak hedefe yönelelim.
Bütün gücümüzü topladığımız an, emper-
yalizmin en zayıf noktasına yüklenelim.»
(İşçi Köylü, sayı 18, Gün Zileli, Sosyalizm
ve Millî...)

Bir sürü süslü püslü, «gözyaşartıcı lâf».
Peki bütün bu zor ve meşakkatli çalışmalar
neyle, nasıl yürütülecek diye soruldu mu-
du, cevap hazır: Proleter Devrimci Hare-
ketimizle! Örgütün ve örgütlenmenin, bu ka-
dar lâf arasında, bu derece ciddiye alınma-
ması görülmüş şey değildi. Bütün bunlar
söylenir ve yazılırken, yeri geldiğinde TİP
içinde ahkâm kesmeden geçilmiyordu.
«TİP'in, kendi ağızlarıyla 'oportünist yöneti-
ci kliği'ne ağız dolusu sövüldükten sonra,
TİP içinde çalışmanın gereği ele almıyor ve
TİP'i devrimci bir parti haline getirmek
için yapılacak çalışmaların meziyetleri sa-
yılıp dökülüyordu. Ama TİP içinde çalış-
mak sloganı da bütün diğerleri gibi boş
laftan öteye bir değer taşıymıyordu ve kof-
tu. Çünkü, PDA'cıların bu çalışmaları,
TİP tabanına yayınlarla bol ajitasyon çek-
mek ve bir kongre süresince, iyi niyetli
fakat «yönetici klik tarafından işgal edil-
miş bilinçsiz üyeleri devrimci yapmaktan
öteye gitmiyordu. TİP üyeleri olarak, Parti
teşkilatı içinde fedakârca çalışıp TİP'i dev-
rimci bir yapıya ulaştırmak dediniz mi, or-
tada kimse kalmıyordu. «Alırsın eline kağı-
dı kalemi, oportünist, ajan, revizyonist di-
ye döşenirsin, TİP devrimci bir parti haline
geliverir. Tıpkı yazıyla devrim yapıldığı
gibi.

İşte TİP için söylenenlere bir örnek,
«Proleter devrimci tutum, TİP'in devrim-
ci mücadelenin dışında kalmasına cephe
almayı. TİP'i en kısa zamanda devrimci
mücadelenin silahlarından biri düzeyine
yükseltmeyi emreder.

Türk Solu olsun, Aydınlık (1-4 sayılar
arasında) ve Proleter Devrimci Aydınlık ol-
sun, TİP yönetimine çöreklenen Aybar-A-
ren oportünizmini yığın ve teslimiyetçi yü-
zünü birçok defa teşhir etmiştir. Gerçekte,
bu tahlillere eklenecek yeni birşey yoktur.
Öte yandan, devrimci yayın organlarımız,
TİP'in anti emperyalist mücadeleye katkısı-
nı ve örgüt olarak taşıdığı imkânları da da-
ima belirtmişlerdir... Davranışımız gerçek-

te, TİP'i oportünizmin mabedinde, kurban etme sonucunu veriyorsa, emperyalizmin ve yerli ortaklarının TİP'i hurdaya çıkarma planlarına yardımcı oluyoruz demektir... Bu nedenlerle TİP içinde, meydanı oportünizme bırakmamak, proleter devrimci mücadeleyi hızlandırmak, bir yandan ideolojik mücadeleyle kendimizin ve diğer TİP'li üyelerin politik bilinç düzeylerini yükseltirken, bir yandan da TİP'i devrimci bir yönetime kavuşturacak şartları hızla oluşturmak göreviyle karşı karşıya bulunuyoruz.» (P.D. Aydınlik, sayı 23, s. 424-425)

«TİP içinde çalışmak sloganı zamanla iflas etti. Çünkü gerçekte TİP içinde çalışmıyor, TİP dışında bol «kültür ajitasyonu» ile TİP yıkıcılığı yapıyordu. TİP'in 4. kongresinin yaklaştığı sıralarda, değil TİP'i devrimci bir yönetime kavuşturmak, TİP'ten MDD hareketinin «kapı dışarı» edileceği açıkça belli olmaya başlamıştı. Bunun üzerine ne idüğü belirsiz «Sosyalist Kurultay» Sloganı atıldı Yine, arada geçen sürede, bol bol örgütlenme üzerine ahkâm kesildi.

«... Faşist baskılar karşısında yapacağımız, mücadeleyi tatil etmek değildir. Tam tersine hareketimizin eleştiri, özeleştirisini yapıp, örgütlenmemizi sağlamaştırmalı, devrimci gücünü gerçekleştirerek toplumun bütün demokratik güçlerini harekete geçiren bir mücadeleye girmeliyiz... Proleter devrimci çalışma, tek tek kişilerden çok, kadroların disiplinli örgütlenmesine dayanır. Disiplinin garantisi ideolojik sağlamlık ve devrimci bilinçtir. Devrimci kararlılık, feragat ve sağlamlık, vakar ve yiğitlik, ideolojik sağlamlığa ve devrimci bilinçle dayanır. Bunun için, sürekli ideolojik çalışmaya öncelik vermedikçe, devamlı ve kararlı bir örgütlenmeyi de gerçekleştiremeyiz.» (P.D. Aydınlik, sayı 19, Demokratik Güçlerin...)

Bir kere, eleştiri ve özeleştirmeden bahsedebilmek için, önce işçi sınıfının siyasi örgütünün olması gerekir. Eleştiri, özeleştiri, böyle bir örgüt varsa vardır ve mutlaka örgüt içinde, organda yapılır. İkincisi, lafla örgütlenme sağlamaştırılmaz, önce işçi sınıfının öncü müfrezesi kurulur, sonra, mücadele içinde kitlelere yol göstererek, başta işçi sınıfı içine kök salarak sağlamaştır. Üçüncüsü, böylesi bir örgüt olmadan, yabut asgarisi böyle bir örgütlenme yolunda ve sü-

recinde olmadan, devrimci gücünü gerçekte gerçekleştirmek mümkün olmaz. Dördüncüsü kadrolar, disiplin, disiplinin garantisi, ideolojik sağlamlık, devrimci bilinç v.b. kavramlar, şayet bir işçi sınıfı örgütü yoksa, boş kâğıtlar olmaktan öteye gitmezler. Ve nihayet, sürekli ideolojik çalışma, yüzyıllarca sürebilir. Mekanik bir kafayla, «öncelik» kazanırsa, elbette, örgütlenme bilinmeyen bir zaman kalır. Elbette, «örgütlenmeyi de gerçekleştiremezsiniz.»

PDA'cıların, örgüt, mücadele, strateji ve taktik gibi kavramlardan ne anladığının bir başka örneği, İşçi Köylü gazetesini değerlendirmeleridir. «...Bu organın, merkezi, yurt çapında devrimci hareketi kucaklayan, bütün millî sınıflara yönelen, devrimci hareketin propagandasını yürüten, genel hedefleri gösteren ve ani taktik değişiklikleri tesbit eden ve son olarak da dağıtım ve haber alma ağı içerisinde doğal bir örgütlenici niteliklerini taşıması gerekiyordu. İşte, bu ihtiyaçlar, gazetemizi doğurdu. (P.D. Aydınlik, sayı 19, Ö. Özturgut, Kitle silahımız: İşçi-Köylü...)

İşçi sınıfının tarihindeki yüce örneklere benzemeyi istemek elbette takdir edilmesi gereken bir Meziyettir. Ama bir şartla: Zaman ve mekân unsurunu göz önünde tutup iyi değerlendirerek. Çarlık Rusya'sı şartlarında, devrimci bir partinin merkez organı Iskra, tâ baştan itibaren, «sadece bir yayın organı olarak değil, aynı zamanda bir örgütlenme çekirdeği olarak hareket etmişti» (Lenin, bir adım ileri, iki adım geri, sf: 50) denilmiştir diye, ortada örgüt yokken, amatörce çıkaracağımız bir yayına, «genel hedefler göstermek», «taktikleri tesbit etmek», ve hele hele «örgütleyicilik yapmak» gibi görevler yüklendi miydi, kaba taklitçilik bir yana, ayrıca komik olunur.

Nitekim olunmuştur da. İşte örnekler:

«Kurduğumuz bağlar sayesinde, tek başına gazeteyi yayma çabası yanında, devrimci mücadelemizin hedeflerine yönelen mahalli hareketlere giriştik. Bu hareketlerde kitle çalışmasının örneklerini verdik...

İŞÇİ KÖYLÜ'nün görevleri,

İşçilerin tek tek fabrikalarda, köylülerin kırlarda ve millî sınıfların mesleki vs. hareketlerini ortak bir hedef etrafında toplamak başlıca görevdir... İşçi Köylü gazete-

sinin aktif desteğiyle, birçok işçi ve köylü hareketleri, millî demokratik mücadelemizi güçlendirdi. (Aynı yazı)

«İşçi Köylü gazetesinde, bütün yığınların mücadelesini birleştirerek, bu mücadelelere devrimci hedefler göstererek ve kimden gelirse gelsin, her ileri hareketi bütün gücümüzle destekleyerek proletaryanın önderliği için çalışıyoruz. (P.D. Aydınlık, sayı 19, Demokratik Güçlerin...)»

Ve bütün bu işler, işçi sınıfı örgütü olmadan, kendi tabirleriyle, «bağımsız bir organ olan» İşçi Köylü gazetesi vasıtasıyla gerçekleştiriliyor.

PDA'cılar, 1970 sonbaharında alelacele önerdikleri «Sosyalist Kurultay»ın ne olduğunu da kendi kalemlerinden anlamaya çalıştım.

PDA'cılar, bir yandan bütün sosyalist çevreleri kucaklayacak siyasî bir teşkilattan söz ederken, bir yandan da, ne kadar grup, ve çevre varsa hepsine sövmeyi ihmal etmiyorlar. Orta yerde, tek bir somut öneri yok. Anlaşıldığı kadarıyla, bütün grup ve çevreler «Sosyalist Kurultay'a temsilci gönderecekler. Orada bütün meseleler tartışılıp, doğrusu, (Nasıl olcaksa, yani kim karar verecekse) tesbit edilecek. Sonra?..»

Aslında «Sosyalist Kurultay» o günlerde her çevrenin nefretini kazandığı için iyiden iyiye tecrit olmakta olan «Maocular»ın iyi niyet havariliği içinde ortaya attıkları iki yüzlülükten başka birşey değildi. Onlar, «Sosyalist Kurultay» çağrısı yapmakla şunu kazanacaklarını umuyorlardı: «Bakın, biz ayrıktan, dağınıklıktan yana değil, birlikten yanayız. Ama karşımızdakiler bu birliğe yanaşmıyorlar. Sosyalist hareketin bölücüleri biz değil, onlardır.»

Bu arada, Sosyalist Kurultay sloganıyla birlikte, İşçi-Köylü komitesi de devreye girdi.

«İşçi-Köylü çalışma Komiteleri'nin amacı, hareketimizin organlarıyla kadrolar arasında canlı bağlar kurmak, kadroların devrimci teorii kavramalarını ve uygulamalarını sağlamaktır. Bu komitelere halkın devrimci mücadelesine yol gösteren bir örgüt anlamı vermek gibi bir hataya da asla düşmemeliyiz. (P.D. Aydınlık, sayı 23, İşçi Köylü çalışma...)»

O hataya düşülmedi mi? «İşçi Köylü Büroların devrimci karargâh yapalım.» (İşçi

Köylü, sayı 25)

«Suda balık nasılsa, İşçi Köylü Çalışma komiteleri de halk içinde öyle olmalıdır... Bütün çabamız, düşüncelerimizin devrimci mücadelemizin pratiğine uygulanması noktasında yoğunlaştırılmalıdır. (P.D. Aydınlık, sayı 23, aynı yazı.)»

İşçi Köylü çalışma komiteleri, örgütlenme yolunda acemice atılmış adımlar olabilir miydi? Başlangıçta, o izlenimi veriyor. Ama zaman geçtikçe, «Halk savaşı» provokasyonu öylesine dil pelsengil haline geldi ki artık işçi sınıfımızı ve emekçi halkımızı örgütlemeye bile lüzum kalmadı. Ama bu arada, yine de bol bol örgüt üzerine ahkâm kesildi.

Artık «Halk savaşı» sloganı dönemi başlamıştır. Halksavaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Millî Demokratik Devrimde bir top rak devrimidir. Böyle bir mücadelenin örgütlenmesi de şüphesiz gerektirdiği şartlara uygun olur.

«Önümüzdeki görevleri doğru tesbit etmeliyiz:

1 — Maksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesiyle silahlanmış, eleştiri özeleştirici yön temini uygulayan, halkla kaynaşmış devrimci bir parti.

2 — Bu partinin önderliğinde bir halk ordusu.

3 — Bu partinin önderliğinde, İşçi köylü ittifakı temelinde, bütün halkın devrimci cephesi

Halkın devrimci iktidarını kurmak için bu üç silah gereklidir.» (P.D. Aydınlık sayı 35, PD. Aydınlık'ın açıklaması...)»

Peki bunca laf arasında işçi sınıfı nerede? Cevap: Halkın içinde. Hem PDA'cılara göre işçi sınıfına lüzum yok ki. Bu bir köylü savaşı ve köylü devrimi...

Buraya kadar PDA'cılarının temel yanlışlarından kaynaklanan, teorik-ideolojik, «politik» ve örgütsel sapmalarını inceledik. Gördük ki provokasyona kadar varan bütün bu sapmaların oluşmasında, PDA elebaşlarının kariyer azgınlıkları, şablonculukları, masa başı entellektüellikleri, halktan ve işçi sınıfımızdan tamamiyle kopuk burjuva-küçük burjuva yapıları v.b. başlıca etkenler olmak tadır.

Artık yerli «Maocular»ın işçi sınıfı enternasyonalizmine karşı tutumlarını gözden geçirmeye başlayabiliriz.

II ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE PDA

PDA'nın uluslararası işçi sınıfı hareketini değerlendirirken düşmüş olduğu yanlışlığı, en başta, bütün yanlışlarının temeli olan «bir mihraka körü körüne bağlılık» tan ileri gelmektedir. Bu bağlılık o kerteye gelmiştir ki, Çin Komünist Partisi 9 uncu Kongresince kabul edilen tüzükte, Lin Piao'nun Mao Tse Tung'un halefi olarak tesvil edilmesi üzerine, Lin Piao'yu da Mao'nun arkasına takarak Marx'la başlayan işçi sınıfı biliminin kurucu ve geliştiricilerinin zincirini «zenginleştirmişlerdir»

«Ülkemizin sınıf yapısını ve gelişmelerini incelediğimizde görüyoruz ki: Mao Zedung'un ve Lin Biao'nun geliştirdiği, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla milli demokratik devrim teorisi, ülkemiz için geçerlidir.»

(Emperyalizm, Üretim tarzı, Sınıflar ve Başgelişme, PD Aydınlik sayı 26 sf. 119)

Bu yazının yazıldığı tarihten bir kaç yıl sonra Çin'de olanları hatırlayalım! Daha «Başkan Mao» ile aynı düzeyde teorisyen ilân edilşinin mürekkebi kurumadan, bu sefer de «Lin Biao'nun hainliği» üzerine döşenmek gerekmiştir. İşte kendi ülkenin somut şartlarının somut tahlilinden değil de, hazır reçetelerden şablonculuk, taklitçilik yoluyla devrim yolu göstermeye çahşmanın, kişilik siz, kraldan fazla kralcı, kafanın vardığı nokta!...

PDA'cılarının şablonculukta ne denli «başarılı» olduklarını, taklitçiliğinin nasıl şahikasına, vardıklarının, sosyalist hareketimiz içinde, hemen herkesin şahit olduğu, hayret ve şaşkınlıkla karşılanan pek çok örnekleri vardır.

Burada, böyle mizahi örneklerle, yazıyı ayrıca uzatmaya gerek görmüyoruz.

PDA'nın uluslararası işçi sınıfı hareketi içindeki tavrı ve yanlışları yazının bu ikinci bölümünün esas konusudur.

Bu yanlışların başta geleni, şüphesiz PDA'cılarının ağızlarından düşürmedikleri «Sovyet Sosyal Emperyalizmi», Sovyetler Birliği'nin kapitalist bir ülke olduğu iddiasıdır. Gene bu yanlışla yakından ilgili olarak,

Sovyetler Birliği'nin «Sosyal - Emperyalist» olduğu önyargısı ve «Mao Zedung düşüncesi»nin «çağımızın Leninizmi» ve «Mao Zedung'un «Yaşayan Lenin» olduğu, dünyamız da bu gün esas mücadelenin «ABD ile SSCB'nin başını çektiği süper devletler» ile yoksul ülkeler arasında geçtiği vb. gibi önemli ve temel yanlışları vardı.

Bunları sırasıyla görelim:

SOVYETLER BİRLİĞİ EMPERYALİST KAPİTALİST BİR ÜLKE MİDİR?

PDA'cılar Sovyetler Birliği'ne çatmaya önce «Modern Revizyonizm» suçlaması ile başlamışlardır.

«... Sovyetler Birliği Sosyalizm'in zafere ulaştığı ilk ülkedir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin (SBKP) kurucusu Lenin'dir. SBKP, 1956 da yapılan XX. Kongresi'ne kadar Bilimsel Sosyalizm'in ilkelerine bağlı kalmış ve bu ilkelerin baş savunucusu, Dün ya Devrimi'nin merkezi olmuştur. Ancak XX. Kongre'den itibaren SBKP'nin liderliğini eline geçirenler, Bilimsel Sosyalizm'in en temel ilkelerinin revizyonu çağırını açmışlardır» (İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim, Ş. Alpay, PD, Aydınlik Sayı 3-17 sf. 358-359)

bir süre modern revizyonizm suçlamasıyla yetinilmiş, ancak PD Aydınlik'ın 22. sayısından başlayarak, Sovyetler Birliği'nde burjuvazinin yeniden iktidara geldiği Sovyetler Birliğinin Sosyal Emperyalist olduğu açıkça söylenmiş, daha sonra Sovyetler Birliği'ne ve Sosyalist Blok'a çatma kampanyası adeta bir «sövme sporu» haline getirilerek sürdürülmüştür.

«SBKP'nin kurucusu Lenin'dir. SSCB dünyanın ilk sosyalist devletidir. Lenin ve Stalin'in önderliğinde SBKP, SSCB'de sosyalizmin kuruluşunda büyük başarılar kazanmış, uzun süre dünya devriminin merkezi olmuştur. Ancak, Rusya'da burjuvazinin devrilmesi, onun ve iktidara dönüş mücadelesinin kendiliğinden ortadan kalkması demek olma

muştur. İşçi sınıfı iktidarı aldıktan sonra, burjuvazi ve diğer sömürücü sınıflar varlıklarını ve karşı devrimci mücadelelerini sürdürmüşlerdir. Gerek şehirde gerekse köylerde küçük üretim, kendiliğinden gelişen kapitalist unsurlara kaynak olmuştur. Devrimden sonra da yaşamaya devam eden burjuva ideolojisi, işçi sınıfı ve devlet görevlileri arasından yoz, yeni tip burjuva unsurların doğmasına yol açmıştır. Bütün bunlar dünya emperyalizminin ilk sosyalist ülkede geri dönüşü gerçekleştirmek için harcadığı gayretlerle birleşmiştir. Bütün bunların yanı sıra, ilk sosyalist devrimi gerçekleştiren SBKP, işçi sınıfı diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin yürütülmesi konusunda ilk tecrübeyi vermektedir. Ayrıca, 1930'lardan itibaren SSCB'de, sosyalist toplumda sınıf mücadelesinin yürütülmesinde bazı hatalar yapıldı. Bu hataların teorik temelleri de vardı: Sosyalizmin, ekonomi alanında kuruluşu yolunda ilerlendikçe sınıfların ve sınıf mücadelelerinin kendiliğinden ortadan kalkacağı yolunda mekanik materyalist görüşler partiye hakim oldu. (Stalin son zamanlarında, bu hatayı kendisi de görmüştür). Burjuvaziye ve yoz, yeni tip burjuva unsurlara karşı mücadele kişisel plânda kaldı. Sosyalist devrim politik ve ideolojik alanlarda sonuna kadar götürülmedi. SSCB'de ayrıcalıklı bir tabaka olmuştur. Stalin'in ölümünden sonra yeni tip bir tekeli bürokrat burjuvazi haline gelip, Sovyet partisini ve devletini ele geçiren modern revizyonist kliğin sınıfsal temeli, işte bu ayrıcalıklı tabakadır.

Lenin der ki: «REVİZYONİZMİN İKTİDARA GELMESİ, BURJUVAZİNİN İKTİDARA GELMESİ DEMEKTİR». Nitekim bu revizyonist klik SSCB'de işçi sınıfının iktidarı yerine burjuva iktidarı geçirmiştir. Bütün alanlarda kapitalizmi geri getirmektedir. Kabul edilen «yeni sistem»e göre, ekonomi merkezi plânlamaya değil, kâr kanununa dayanmaktadır. Sanayi ve tarım işletmelerinin işleyiş merkezî plan tarafından değil, bu işletmelerin yöneticileri tarafından kâr esasına göre tayin edilmektedir. İdeoloji alanında çağımızın Marksizm-Leninizmi olan MAO Zedung Düşüncesi ve devrim ya saklanmış, karşı-devrimci burjuva ideolojisine kapılar açılmıştır. Tekeli bürokrat burjuvazi ülkenin iktisadî, siyasî, kültürel bü-

tün alanlarında hakim olmuştur. Kapitalizmin kanunu Sovyetler Birliği için geçerlidir. Sovyet burjuvazisi sadece kendi halkını değil, başka halkları da sömürmektedir. Yine Lenin'in dediği gibi, «REVİZYONİZM, SOSYAL EMPERYALİZME» dönüşmüştür; SBKP yöneticilerinin sosyalizmi, «Lafta sosyalizm, fiiliyatta emperyalizm»dir.

SBKP'ne hakim olan revizyonist klik «bütün halkın partisi», «bütün halkın devleti», «barış içinde bir arada yaşama», «barış içinde yarış» ve «barış içinde geçiş» tezleriyle özetlenebilecek, revizyonist ve Sovyet burjuvazisinin çıkarlarına hizmet eden görüşler savunmakta ve dünya çapında bu görüşlere uygun bir politikayı sürdürmektedir. Dünya halklarının mücadelelerine karşı emperyalizmle işbirliğini ve dünya hegemonyası için Amerikan emperyalizmiyle yarışını esas alan bir politika izlemektedir.

Hiç şüphesiz SSCB'de sosyalist devrimin iktisadî, kültürel bütün alanlardaki 40 yıllık kazançları Sovyet burjuvazisinin kapitalizmi geri getirme çabalarına direnmemektedir. Devrimci işçi sınıfı hareketiyle Sovyet burjuvazisi arasındaki mücadele devam etmektedir.» (PDA, sayı: 22 sf. 265-266)

Daha sonra, PDA'cıların «alameti farîka»sı (ayırıcı özelliği) haline gelen, ve bütün kötülüklerin anası olarak görüldüğü için dile dolanan «Sovyet Sosyal emperyalizmi» sövgüsü, kendilerinin herhangi bir teorik ve bilimsel açıklamasına dayanmadan, rasgele kullanılmıştır.

Sovyetler Birliği'nde iktidar kimdedir?

Bilindiği gibi, Rusya halkları işçi sınıfı, Büyük Ekim devrimiyle, Lenin'in kurucusu olduğu Bolşevik partisi öncülüğünde iktidara gelerek, iktidardaki hegemonyasını kurmuştur. İktidarı ve hegemonyasını, Sovyetler Birliği Komünist Partisi eliyle sağlamlaştırmış ve sürdürmüştür.

Devrimin hemen ertesinde, Sovyetler Birliği genel olarak geri bir tarım ülkesidir. Devrimle birlikte, Çarlık rejiminin devamını sağlayan mülkiyet ilişkileri kaldırılmıştır. Ancak ülke, büyük bir tarım ülkesi olduğu için, sosyalist mülkiyet ilişkileri, başlangıçta, büyük birimler dışında, ekonomi-

nin tümünü zorunlu olarak kapsamamış, hat ta «Yeni Ekonomi Politikası» (NEP) ile, belirli ölçüde ve alanlarda, özel girişimcilik için yeniden organizasyonuna bile gidilmiştir.

Öte yandan, üretici güçleri tamamen tahrip edilmiş ekonominin çıkmazdan kurtarılması için, yabancı sermaye kullanılmıştır. Bütün bu gelişmeleri «kapitalizme dönüş» olarak niteleyen o günlük muhalefete karşı, işçi sınıfı biliminin cevabı şu olmuştur: İktidar proletaryanın ve onun partisinin sağlam ellerinde oldukça, bir geri dönüşten, bir restorasyondan bahsetmek saçmadır. Esas hedef olan sosyalist kuruluşa giden yolda, maddi şartların yaratılabilmesi için işçi sınıfı ve partisi, proletarya diktatörlüğünü sunana kadar uygulayarak gerekli olan imkânları yaratır. Bir toplumun nasıl bir toplum olduğunun tayininde esas kıstas, iktidarın hangi sınıfın elinde olduğudur.

PDA'cılar, Sovyetler Birliğinde Parti'nin iktidarda olduğu gerçeğini reddedemiyorlar. Onlara göre, 20. kongreye kadar Parti doğru yolda yürümüş, fakat 20. kongrede «modern revizyonist bir klik» Parti yönetimini ve dolayısıyla devleti ele geçirmişler! Bu yöneticilerin dayandığı sınıf ise, Sovyetler Birliğinde oluşan ayrıcalıklı bir tabakanın, Stalin'in ölümünden sonra meydana getirdiği «tekelci bürokrat burjuvazi»...

Burada yürütülen PDA'cı mantık, herhalde şu olsa gerek: Sovyetler Birliğinde kapitalizme geri dönüş var. Bu geri dönüşün toplumsal tabanını oluşturan bir burjuvazi de yetişiyor. Bu burjuvazi ülke içinde iktidar mücadelesine giriyor. Bir ayrı bağımsız parti olarak örgütlenmiyorlar. Bunun yerine SBK Partisi içinde örgütleniyorlar. Zaten Zaten daha önce de ekonomiye el koymuş oldukları için Parti yönetimini ele geçiriyorlar. 40 yılda, sosyalizm doğrultusunda çok önemli adımlar atılmışken (bu hususu kendileri de kabul ediyorlar) Sovyetler Birliğinde kapitalizme geri dönüş başlıyor.

Devrimci partilerin başından buna benzer olaylar geçmez mi? Geçmemiş midir? Bir zamanların, «ünlü» II. Enternasyonal'inin önde gelen sosyal demokrat işçi partileri, zamanla devrimciliklerini yitirip ülkelerindeki burjuvazinin iktidar alternatifi haline gelmemişler midir? Evet, sosyal demokratlar proletarya davasına ihanet etmişler-

dir. Ama onlar ihanet ettiler diye sosyal muhalefet ortadan mı kalkmıştır? Asla! «Kirli gömlekler» çıkarılmış ve işçi sınıfının devrimci muhalefetini sürdürecektir olan Komintern partileri yeni bir güçle fıskırmıştır.

Peki, bir Kongre'de, akşamdan sabaha, «Sovyet burjuvazisi»nin temsilcisi Kruşçov revizyonist kliği Parti yönetimini ele geçirmiş de, 17 Devrimini yapan partinin asıl sahipleri, Sovyet işçi sınıfı ve emekçi halkı, bunca yıllık partilerinin el değiştirmesine hiç mi ses çıkarmamışlar, burjuvazinin restorasyonunu memnurlukla mı karşılamışlar? 20. Kongreden bu yana, 20 yıldır, burjuvazi restorasyonunu iyice pekiştirmiş ve Sovyet emekçileri hâlâ, hallerinden memnun susuyorlar.

Aşağıdaki alıntıda SBKP'nin neden bir «burjuva «partisi» olduğu anlatılmaktadır:

«Hâlâ komünist adını taşıması ve saflarında işçilerin bulunması, bu partinin burjuva sınıf niteliğini, proleter olmayan niteliğini asla değiştirmez. Hiç bir zaman ve hiç bir yerde, bir partinin politikasını ve çizgisini taşıdığı ad ve yapısı tayin etmemiştir. Bugünkü sözde Sovyetler Birliği Komünist Partisinde, kararlar, işçi sınıfı ve temsilcileri tarafından değil, Lenin ve Stalin'in partisinin şanlı adından ve geleneklerinden yararlanan ve bütün partiye anti-Marksist ihanet çizgilerini kabul ettiren bir grup dönektar tarafından alınmaktadır. Partinin bütün yönetici organları bürokrat -teknokrat kastının temsilcilerinin eline geçmiştir. En genel politikadan en küçük işlere kadar, her şey, bürokratlar tarafından tasarlanmakta ve kararlaştırılmaktadır. Parti adına, parti tabanındaki üyeleri ezen ve baskı altına alan, Parti hayatının inşasını yöneten Leninist kuralları devrimci muhtevastan soyutlayan ve bu kuralları Partiyi kendi peşlerinden sürüklemeye, bilinçli proleter disiplinin yerine revizyonist otoritelere körü körüne itaatini geçirilmesine hizmet eden kurallar haline sokan, bürokratlardır. Sovyetler Birliğinde Parti, işçi sınıfı suurunun bir ifadesi ve işçi sınıfının komünizm davası uğruna mücadelede öncüsü olmaktan çıkmış, işçi sınıfı ve ideolojisine karşı mücadelede Kremlin yöneticilerinin elinde bir alet haline gelmiştir. Partiyi işçi sınıfını ve halkı büyük bir uçurum

birbirinden ayırmaktadır.» (P.D.A. sayı 39, sf. 6)

En genel lâflarla, somut olaylara ve belirtilere dayanmadan, keyfi bir şekilde yöneltilen bu saldırıların gerçek olabilmesi için, yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi, işçi sınıfı muhalefetine belirtilerine rastlamamız gerekir.

Şayet Sovyet halkı, hiçbir tepki göstermeden, Sovyet burjuvazisinin Partiyi ve o yoldan iktidarı ele geçirdiği ileri sürülüyor ve bu durumun yıllar boyu devam edip pekiştiği iddia ediliyorsa, bu tutum uzun bir mücadele tarihi olan Sovyet halkına ve işçilerine, en azından inancsızlığın ve güvensizliğin açık bir belirtisidir. Hele hele, Parti ile işçi sınıfı ve halk arasında uçurum bulunduğu «iddiaları», emperyalistlerin Sovyetler Birliği yoluyla sosyalizmi karalama ve kötüleme propagandalarıyla özdeşleşiyorsa, böyle iddiaları ileri sürenler, niyetleri o olmasa bile, neye hizmet ettiklerini farketmek zorundadırlar.

Sovyet halkı, kendisinin yeniden «ücret kölesi» haline getirilmesine hiç tepki göstermeyecek ve hatta çeşitli vesilelerle bu durumu onayladığını gösterecek! Böylesine iddiaları ciddiye almak mümkün değildir. Hele PDA'cıların iddia ettikleri gibi, «işçi sınıfı hareketiyle Sovyet burjuvazisi arasındaki mücadelenin devam ettiği» ni kale almak imkânsızdır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin nitelik değiştirdiğine dair «sayısal deliller»de verilmektedir.

«Revizyonist Sovyet kliği önce Partiyi yozlaştırmıştır. Proletarya diktatörlüğünün artık gereksiz olduğu ve «bütün halkın partisi» görüşü savunulmuştur. Aslında amaç Partinin proleter özüne son vermek ve onu modern revizyonizmin partisi haline getirmektir. Bu değişikliği gösteren rakamlar şöyledir: 1952'de 19. Kongrede seçilen Merkez Komitesi üyelerinin yüzde yetmiş 1961'de seçilen Merkez Komitesinde yer almadı, 1956'da, 20. Kongrede seçilen Merkez Komitesi üyelerinin yüzde altmış 1966'da 23. Kongrede seçilen Merkez Komitesi Listesinde yer almadı.»

«Partinin alt organlarında daha da büyük değişiklikler oldu. Yalnız 1963 yılında, Sovyetler Birliğinin çeşitli Cumhuriyetlerin

deki ve yerlerindeki Merkez Komiteleri üyelerinin yüzde ellisi değiştirildi; öte yandan, taşra ve mahalli komite üyelerinin dörtte üçü atıldı ve yerlerine yenileri alındı!»

«Partinin Yönetici organlarında, işçilerin ve kolhozlardan gelenlerin sayısında önemli bir azalma görüyoruz. Bunların yerini teknisyenler ve uzmanlar almaktadır. Bu organlar aslında bürokratların ve teknokratların eline, başka bir deyimle bugün SSCB'ni yöneten imtiyazlı tabakanın eline geçmiştir. Sovyetlerin kendi basınına göre, bu tabakadan kişiler, Partinin bütün yönetici organlarının yüzde altmış altısını ve SSCB'deki bütün Parti Komiteleri Sekreterliklerinin yüzde 91.1 ile 97.6 sını teşkil etmektedir.»

«... 20. Kongre ile 23. Kongre arasında Partiye 5.864.000 üye alındı. Bunların hemen hemen yarısı, yani iki buçuk milyondan fazlası, çeşitli sanayi kollarında çalışan aydınlar ve uzmanlardır. Bu istatistikler, çok açık bir şekilde, komünistlerin ve eski bolşeviklerin azınlıkta bırakılmaları için revizyonistlerin, Partinin kapılarını ardına kadar açtıklarını ve öte yandan aydınları ve uzmanları mümkün olduğu kadar partiye alarak, Partinin sınıfsal karakterini değiştirmeye çalıştıklarını göstermektedir.» (PDA, s. 26, sf. 153-154)

Bu sayılar hakkında, yazıda herhangi bir kaynağa rastlanmıyor. Ancak, doğru bile olsa, bu sayılardan partinin niteliğinin değiştiğini çıkarmak nasıl mümkün olmaktadır?

Geçerken bilgi vermek için, 1974 rakamlarına göre, SBK Partisinin 15 milyonluk üye toplamının yüzde 40.7'sinin işçi, yüzde 14.7'sinin köylü olduğunu söyleyelim. (La Nouvelle Revue Internationale, Ocak 1975, sf. 125).

SBKP, tarihi boyunca, kadroları bakımından pek çok yenilenmeler geçirmiş, pek çok köklü değişikliklere maruz kalmıştır. Öte yandan, parti yönetici kadrolarının, işçilerin ve kolhozlardan gelenlerin yerine, bürokratların ve teknokratların eline geçtiğini belgelemek için verilen rakamlar birşey ifade etmemektedir. Birincisi, karşılaştırmaya imkân verecek eski rakamlar yoktur, ikincisi de «teknokratlar ve bürokratlar diye vasıflandırılan kafa emekçilerinin oranının artması, hızlı bir teknolojik ilerleme içindeki sosyalist bir toplumda tabii kabul edilmeli-

dir. Sosyalizm yerleştiği ve kökleştiği ölçüde kafa ve kol emeği arasındaki çelişki azalmakta, kol işçisi kökenli kafa işçileri ve entellektüel emekçiler artmakta, teknolojinin gelişmesiyle kol emeğine olan ihtiyaç azalmaktadır. Partinin geniş kitlelere açılması ise, Parti yönetimi işçi sınıfının politikasını doğru olarak yürüttüğü sürece mahzur getirmaz. Tersine geniş yığınların politize olmaları, siyasî bilinç seviyelerinin gelişmesi yönünden yararlıdır. Bütün bunları göz önünde tutarsak, yukarıda verilen sayısal bilgileri SBKP'sinin «Sovyet burjuvazisinin» eline geçtiği konusunda ciddi deliller olarak görmemize imkân yoktur. Bu iddialar ancak bir şekilde ciddiye alınabilir: Şayet Sovyetler Birliğinde kapitalizmin geriye döndüğü, kapitalist ekonominin hakim olduğu, bu ekonominin üretim ilişkilerini yönlendiren bir burjuvazinin meydana geldiği ve sermayeyi denetleyen bu tekelci burjuvazinin emperyalist bir politika güttüğü maddî delillere dayanılarak ispat edilebilirse...

Sovyetler Birliği'nde bir burjuva sınıfı meydana gelmiş midir?

Sovyetler birliğinde, yeniden bir burjuva sınıfının oluştuğu iddia edilebilir mi? Meseleyi işçi sınıfı biliminin yöntem ve ölçüleriyile ele alacak olursak, bu sorunun cevabı «Hayır»dır.

Sovyetler birliğinde «burjuva sınıfından» söz ederken, bir sınıf ve o sınıfın toplumdaki yerinin tayininde esas faktörler sessizce değiştirilip, bilim dışı çözümler getirilmektedir.

«Kosigin'in ekonomik reformu, kapitalist siyasî iktidarla sosyalist iktisadî temel arasındaki gelişmeyi ortadan kaldırmayı; Sovyet ekonomisinde kapitalist ilişkileri yeniden yerleştirmeyi amaçlıyordu. Reformların getirdiği bütün değişmelerin özü, üretimin amacının değiştirilmesidir. Yeni Sovyet burjuvazisi reform yoluyla öyle bir örgütlenme ve önderlik sistemi kurmuştur ki, üretimin esas amacı kâr'ın güven altına alınmasıdır. Kâr üretimin ve bütün ekonominin şiarı ve esas itici kuvveti haline gelmiştir. Ortak sosyalist mülkiyet, bir çeşit devlet kapitalizmi haline

dönüşmüştür. Mevcut devleti bir kolektif kapitalist olarak, yeni Sovyet burjuvazisi adına ve çıkarına üretim araçlarını yönetmektedir. Klasik burjuva toplumunda emekçi halkın sömürülmesi, artı değer her kapitalistin yatırdığı sermaye miktarına göre gaspedilmesi esasına dayanırken; revizyonist toplumda, artı değer revizyonist burjuvazinin devlet bürokrasisi sistemi içinde, ekonominin yönetim cihazları içinde, ya da bilim, kültür, sanat vs. alanlarındaki seçkinler arasındaki sıralanma içinde tuttuğu hiyerarşik mevkie göre gaspedilmektedir.

Sovyetler Birliğinde, başka burjuva ülkelerin aksine, büyük mülkiyetin satılması yada miras bırakılması mümkün olmadığı halde, Sovyet işçisinin durumu batı işçisinin durumundan daha iyi değildir. Proletarya bakımından, yarattığı artı-değerin tek kapitalistler ya da bunu kendi arasında bölüşen büyük bir burjuva tabakası tarafından gaspedilmesi arasında hiç bir fark yoktur. Her iki durumda da sömürü aynı derecede kapitalist ve aynı derecede barbarcadır. Devletin ve ekonominin dizginlerini eline almış olan yeni bürokratik kast, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sırtından imtiyazlar sağlamak için işgal ettiği mevkilerden yararlanmaktadır. Bürokratların, teknokratların ve burjuva aydınlarının gelirleri Sovyet işçilerinden ve kolektif çiftçilerin gelirinden onlarca defa daha fazladır... Sovyet imtiyazlı tabakasına, bütün faaliyetlerinde şahsî çıkar hırsı rehberlik etmektedir. Bu tabaka iktisadî durumunu ve siyasî hakimiyetini güçlendirmeye çalışmaktadır. Bu imtiyazlı tabakayla Sovyet halkı arasında derin ve uzlaşmaz bir çelişki vardır. Bu düşmanca sınıf çelişmesi, bugünkü Sovyet toplumundaki baş çelişmedir.» (PDA. s. 39, sf. 6)

Keyfi değerlendirmeleri bilime sığdırmak için yapılan zorlama ve çarpıtmalar açıkça görülmektedir. Tarif edilmekte olan «Sovyet burjuvazisi»ni, işçi sınıfı biliminin öğrettiği sınıf kavramı içine sokmak imkânsızdır. Bir toplumdaki sınıfların tesbit edilmesinde, başlıca kıstas olan üretim araçlarının mülkiyeti meselesi bir takım yuvarlak laflarla örtbas edilmeye çalışılmaktadır. Öyle ki, ileri sürülenleri, «bir geriye dönüş olsun, olmasın» her sosyalist ülke için, bu a-

rada 1956 dan önceki Sovyetler Birliği için de, aynı «mantık» la ileri sürmek mümkündür. Ve bu «mantık»la sosyalist mülkiyet ilişkilerinin kapitalist mülkiyetin bir başka şekli olduğu rahatça iddia edilebilir ve zaten yapılan da temelinde budur.

Aşağıda da aynı genel sözler ve keyfi değerlendirmeler tekrarlanmaktadır:

«Bu geri dönüşü özetleyelim: Bu gün Sovyetler Birliğinde, işletmeler, geniş ölçüde merkezi plânlamadan bağımsız olarak ve kâr esasına göre çalışmaktadır. İşletme müdürleri üretimin miktarını, işçi ücretlerini, ve işçi sayısını serbestçe tesbit etmek ve kârdan pay almaktadır. İşletmeler üretim araçlarını alıp satmakta ve kiralamakta serbesttir. Bütün bu şartlar altında kârdan pay alan işletme müdürleri Lenin'in belirttiği «ye ni burjuvazi»yi meydana getirmektedir. Çünkü bunlar bir sınıf olarak üretim araçlarını tasarruf ve kontrol etmektedirler. Bu bürokrat-kapitalistlerin çocukları gene bu sınıfa katılmaktadır. İşçi ücretlerini merkezi plânlamadan bağımsız tesbit eden bu bürokrat-kapitalist sınıfla işçi sınıfı arasındaki çelişme, kapitalist toplumdaki proletarya - burjuvazi çelişmesinden başka birşey değildir. Bürokrat -kapitalistler kârdan daha fazla pay alabilmek için işçi ücretlerini daha düşük seviyede tesbit edebilmekte ve işçileri serbestçe işten çıkarabilmektedir.» (PDA, s. 24, sf. 483)

Ekonomiyi yönlendiren temel sosyalist prensipler yok sayılmış ve bu esaslar dahilinde, ünitelere tanınan inisiyatifler ve yetkiler, kapitalist ekonominin geri gelmesi olarak gösterilmiştir. Sosyalist ekonomide, paranın henüz bir mübadele aracı olarak varlığını korumasının meydana getirdiği ve merkezi plânlama ile tesbit edilen fiyatlar ile maliyetler arasındaki fark, «kapitalist kâr» olarak bilinçli bir şekilde tahrif edilmektedir. Ve bu arada, şu temel noktalar «es» ge çilmektedir:

— 1956 öncesine kıyaslandığında merkezi plânın emrediciliğinde bir değişiklik olmuş mudur?

— Fiyatlar ve ücretler serbest piyasada mı oluşmaktadır, yoksa merkezi plân tarafından mı tesbit edilmektedir?

SOVYETLER BİRLİĞİ KAPİTALİZME GERİ Mİ DÖNMÜŞTÜR?

İşçi sınıfının bilimi, bir ülkenin kapitalist ve emperyalist olup olmadığını belirlenebilmesi için iktidarın kimin elinde olduğunun temel kıstası yanında başka kıstaslar da vermektedir. Bunların başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

— Sömürgelere sahip midir?

— Sermaye ihraç etmekte ve bunun sonucunda ekonomik bağımlılık sağlamakta mıdır?

— Emperyalizmin sömürüsü ve baskısı altındaki ülkelerde, Sovyetlerle işbirliği yapan, buna bağlı olarak siyasi plânda Sovyet nüfuzundan yana olan sermaye mihrakları var mıdır?

— Diğer emperyalist mihraklara bağlı sermaye gruplarıyla, karteller ve tröstler şeklinde işbirliği yapmakta mıdır?

— Devri buhranlara maruz kalmakta mıdır?

— Yedek işsizler ordusu var mıdır?

— Üst yapı kurumları, kapitalist sömürünün devamını ve pekişmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş midir?

— Ve en önemlisi, 40 yıllık bir sosyalist uygulamadan sonra, kapitalizmin restorasyonu bilimsel ve maddi olarak mümkün müdür?

Yukarıdaki soruları daha fazla artırmayı gereksiz buluyoruz. Sovyetler Birliğinin kapitalizme geri döndüğü ve Sosyal emperyalist olduğu iddiaları, aslında, değil sosyalistler için, burjuva iktisatçıları ve siyasetçileri için bile ciddiye alınacak bir iddia değildir. Böyle birşeyi kanıtlamak için çok şey feda edebilecekleri halde, Sovyetler Birliğinin kapitalist bir ülke haline geldiğini iddia etmeye cesaret edebilen bir tek burjuva iktisatçısı bile çıkmamıştır. Bu bakımdan, uzun uzun, Sovyetler Birliğinin kapitalist ve emperyalist bir ülke olmadığını savunmaya gerek görmüyoruz. Ancak, PDA'cılarının bilim dışı iddialarına karşılık, yukarıdaki soruların sorulup, kısa ve net cevaplar getirilmesi, meseleyi safсата plânında olmasa bile, teorik plânda kesip atacaktır.

Yukarıdaki soruları sırasıyla ele alalım:

Sovyetler Birliği'nin Sömürgeleri var mıdır?

Bütün emperyalist kapitalist ülkeler, gelişme süreçlerinin belirli bir aşamasından sonra kapitalist sömürü düzeninin sürmesi için sömürgelere ihtiyaç duymuşlar ve dünyayı paylaşmışlardır. Çarlığın tasfiyesinden sonra, Çarlık toprakları üzerinde, herbiri eşit statüde, ve birlikten ayrılma hakkına sahip Sosyalist Cumhuriyetlerden meydana gelen Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği kurulmuştur. PDA'cılarının iddialarına göre, 1956'daki 20. kongreden sonra, Sovyetler'de kapitalizme geri dönüşün başladığı kabul edilirse, kapitalizmin eşitsiz gelişme kanunu evrenselliğini koruduğuna göre, SSCB'nin de, bir noktadan sonra sömürgelere ihtiyaç duyması kaçınılmaz olur.

«Çekoslovakya'ya karşı girişilen saldırı, revizyonistlerin hakim olduğu Doğu Avrupa ülkelerinin özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını kaybettiklerini ve bir çeşit sömürge haline geldiklerini ortaya koydu. Çekoslovakya'nın işgalinden sonra ortaya çıkan Brejnev'in sınırlı egemenlik teorisi, bir raslantı olarak değil, bu temel üzerinde başka ülkelerin özgürlüğünün ve bağımsızlığının gaspedilmesi, Sovyet revizyonist emperyalizminin hâkimiyeti temeli üzerinde doğdu. Bu teori, Çarlığın eski emperyalist yayılma ve hegemonya politikasının yeni kılığa bürünmüş bir ifadesidir. Sovyet ordusunun işgali altındayken ve Husak kliniğinin yönetimi yabancıların süngüsüyle ülkeye zorla kabul ettirilmişken, Çekoslovakya bağımsız ve egemen bir ülke sayılabilir mi? Kaderlerine Moskova'da karar verilen ve hem iç hem de dış işlerinde Kremlin'den gelen talimatları uygulamak zorunda bırakılırken, Sovyetler Birliğine bağlı olan revizyonist ülkelere özgür ülkeler denebilir mi?

Sömürücü kapitalist sistemin bir parçası olan bu şoven ve sömürgeci politika, sadece revizyonist ülkeleri ezen ve sadece diğer ülkeleri tehdit eden bir politika değildir. Bu politika, özgürlüğünü kaybeden ve millî baskılara uğrayan Sovyetler Birliği halklarına daha da ağır bir şekilde saldırmaktadır.

Sovyet revizyonistleri uydu ülkelere karşı, siyasi baskı ve askerî tahakküm yanı sıra, bir iktisadî sömürü politikası uygulamis-

lardır ve uygulamaktadırlar. İşbirliği ve uluslararası işbölümü kisvesi altında, Sovyet ekonomisinin ihtiyaçlarına cevap veren tek yanlı bir gelişme, bu ülkelere zorla kabul ettirilmiştir. Bu ülkeler her bakımdan, makinalar ve ham maddeler, krediler ve pazarlar, teknik ilerleme ve yeni teknoloji bakımından Moskova'ya bağımlıdırlar. Bu ülkelerin şimdi yaşamakta oldukları güçlükler ve vahim iktisadî şartlar, Sovyetler Birliğinin izlediği sömürgeci politikanın neticeleridir» (PDA, s. 39, sf. 6-7)

Başka yazılardaki, Sovyetler Birliğinin Sosyal Emperyalizmin merkezi olduğu iddiası ile, Sosyalist bloku tümüyle emperyalist gösterme çabalarının yerini, burada, Sovyetler Birliğinin emperyalist, diğer sosyalist ülkelerin de sömürge olduğu iddiaları alıyor. emperyalist mihrakların artık rağbet etmez kitlelerin bilinçlenmesi karşısında, kurnaz olduğu, sadece en azgın şoven ağızların bol bol kullandıkları bu safsatayı ileri sürenlerin, bu yazılarıyla, kimlerin yanında saf tutmak durumunda kaldıklarını bir kenara bırakalım; İşçi sınıfı bilimine sığmayan, gerçeklerin tahrifine bakalım:

Nasıl olmaktadır da «sömürülen sosyalist ülkeler.» «güçlükler ve vahim iktisadî şartlar» altında, ekonomik bakımdan süratle kalkınmakta ve hattâ ekonomik büyüme hızları kendilerini sömüren Sovyetleri bile geçmektedir? 1953 yılı temel alınacak olursa 1973 yılında endüstri üretimi Sovyetlerde 8.5 defa, buna karşılık, Bulgaristan'da 15, Moğolistan'da 9.5, Polonya'da 9.4 defa artmıştır. (Revue Internationale, Ocak 1975, sf. 120) Nasıl olmaktadır da, sömürülen sosyalist ülkeler hızla sanayileşmekte, hem de makine yapımı, ağır sanayi, kimya sanayii gibi gerçek bağımsızlığı sağlayacak biçimde sömürülen sosyalist ülkelerde, bu ülkelerin sanayileşmekte midir? Nasıl olmaktadır da, faşist işgale karşı amansız bir mücadele vermiş olan halkları, yeni «sömürü ve baskı»ya karşı kitle halinde ayaklanmamaktadırlar?

İş o kadar ileri götürülmüştür ki, Türkçe ağzıyla, Sovyetler Birliği Halklarının üzerindeki millî baskıdan bile bahsedilebilmiştir.

Öte yandan, bütün bunları ileri sürenler, Çerkez Sovyetler Birliğinin Sosyalist ülkelerle ilişkilerinde gerekse Sovyet Cumhuriyet-

leri arasındaki ilişkilerde, 1956'dan sonra değişen durumun ne olduğunu somut olarak söylememektedirler.

Denecektir ki, «sömürgeciliğin modası geçmiştir. Sömürgeler «tasfiye» edilmektedir. Mesele «nüfuz sahası» elde etmektir! Bugün artık, görünüşte, siyasi bağımsızlık korunmakta, ekonomik bağımlılık öne geçmektedir. Peki Sovyetlerin böyle emperyalist maksatlı bir dış ilişkiler politikası var mıdır? Olmadığını bundan sonraki bölümde göreceğiz.

Sovyetler Birliği'nin geri veya gelişmekte olan ülkelerle ilişkileri

Sovyetler Birliğinin, geri veya gelişmekte olan ülkelerle siyasi ilişkileri «barış içinde bir arada yaşama» ilkesine uygun olarak, karşılıklı eşitlik, içişlerine karışmamak ve hükümlerine haklarına saygı esasları üzerine kurulmuştur. Bu bilinen bir noktadır. Ancak ekonomik ilişkiler hangi temeller üzerine oturuyor?

PDA'cıların bu konudaki düşünceleri şöyle:

«... SSCB yöneticileri, sömürülen ülkelerin hakim sınıflarıyla ve iktidarlarıyla yakınlık kurmaya son derece dikkat etmekte, iktisadî yardımlarla gerici sınıfları ve gerici iktidarları desteklemektedir. Artık Türkiye'deki gerici iktidarlar iktisadî işbirliğini Büyükelçilikteki iktisadî memurlarla yürütmeyen Sovyetler Birliği, Ankara'da Amerikan «Yardım» Teşkilâtı (AID) gibi büyük bir Sovyet «Yardım» Teşkilâtı binası inşa ettirmektedir. Sovyetlerin Türkiye'de giriştiği ve girişmekte olduğu yatırımlar, işbirlikçi burjuvazinin yararına değildir. Bu yatırımlar, iktidarı ellerinde bulunduran ve Türkiye ekonomisini kendi sınıf ihtiyaçları, yani sömürücü yönünde düzenleyen işbirlikçi burjuvaziye yapılmaktadır. Bu konuda Süleyman Demirel hükümetine Sovyet Hükümetinin anlaşmasını ve işbirliğini hızla geliştirmelerini başka türlü izah edemeyiz. Herhalde işbirlikçi burjuvaziden, sömürülen emekçi sınıflar yararına bir iktisadî politika bekleyemeyiz. İşbirlikçi iktidarlar Sovyetler Birliği arasındaki hızla gelişen iktisadî işbirliğinin politik alanındaki etkilerini izlemeliyiz. Türkiye'de işbir-

likçi burjuvazinin temsilcileri uzun bir süreden beri, Sovyet Amerikan yakınlaşmasından aşırı bir memnuniyet duymakta ve Sovyetler Birliği'ne karşı çok dikkatli bir dil kullanmaktadır. (PDA, s: 24, sf. 489)

İleri sürülen iddiaların Sovyetlerin kapitalist ve emperyalist olduklarını gösteren bir tarafı yok. Sovyetler Birliği, bu çesitten ilişkilere yeni (Demirel döneminde) başlamış değil. İkincisi, yapılan yardımlar, gerçek yardım niteliğinde; çünkü SSCB, işletmeye katılmıyor, sermaye ve kâr transferi yapmıyor. Üçüncüsü, yardımlar doğrudan tüketim alanlarına olmuyor. Sanayiinin gelişmesi için gerekli, özellikle yan mamul mallar alanına oluyor. Elektrifikasyon tesislerine ve benzerlerine oluyor. Dördüncüsü, sanayi yatırımlarının sanayi işçisi yetiştireceği böylece demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin etkinliğinin artacağı düşünülüyor. Ve beşincisi, Türkiye'de v.b. bir ülkede açılacak bir işletmenini eskilerin deyimiyle, «emperyalist kapitalist ülkelerde bir başka fabrikanın kapanmasını» sağlayacağı hesap ediliyor. Amaç, emperyalizmin ekonomik olarak geriletilmesi ve dünyadaki demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ekonomik temelden güçlendirilmesidir.

PDA'cılar, bu konuda sonraları daha da azıtarak, «Sovyet burjuvazisinin» Türkiye'li işçilerin emeğini sömürdüğünü bile ileri sürmüşlerdir.

«Tekelci gruplar arasındaki çatışmada bir çözüme bağlanmış değildir. Türkiye'deki tekelci sermaye grupları arasındaki çatışmayı emperyalistlerarası çelişmelerden soyutlayamayız. Bugün için iktidar, ABD emperyalizminin kontrolü altındadır. Bununla beraber, diğer emperyalist ülkelerin Türkiye'de kendilerine bağlı sermaye grupları meydana getirdiğini görüyoruz. Özellikle Türkiye'deki Sovyet yatırımları üstünde durmalıyız. Sovyetler Birliği Türkiye'ye yatırdıkları sermayenin, yakında ABD yatırımlarını geçeceğini ummaktadır. Sovyetler, Aliağa Rafinerisi ve İskenderun Demir-Çelik tesisleri gibi büyük yatırımdan sonra, muhtemelen Sivas'ta kurulacak olan dev demir-çelik tesislerinin ihalesini de almayı plânlamaktadırlar. Bütün bu yatırımlarda Türkiye'li işçilerin emeği sömürülmekte ve Türkiye'deki büyük burjuvaziyle birlikte Sovyetler Bir-

liğinde teşekkül etmiş olan yeni burjuvazi de bu sömürden pay almaktadır. Önümüzdeki dönemde Türkiye'de Sovyet sermayesine bağımlı bir yerli tekelci sermaye grubu ve bürokrat kadrolar da ortaya çıkacaktır. Türkiye'de önümüzdeki gelişmeleri, Orta Doğu'da çok önemli menfaatleri ve çeşitli plânları olan Sovyet sosyal-emperyalizmi de hiç şüphesiz önemli ölçüde etkileyecektir.»

(PDA, s. 36, sf. 3)

Sovyetlerin Türkiye'ye, yaptıkları yatırımların, diğer emperyalist ülkelerin sermaye hatırımlarına benzemediği bilinen bir gerçektir. Sovyetler, bazı önemli tesislerin kuruluş finansmanını kredilerle karşılamaktadırlar. Ayrıca bu tesislerin kuruluş safhasında teknik katkıda bulunmakta, uzman ve gözlemci olarak hizmet görmektedirler. Tesislerin işletilmesiyle ilgili olmadığı gibi, işletme sermayesi ve kâr ile de ilgileri yoktur. Ayrıca, bu tesislerin kurulması için sağlanan imkânların niteliği gözden geçirilirse ABD ve diğer emperyalist mihraklar tarafından finanse edilen yatırımlardan -ki bunlar kamu oyuna «yardım» diye yutturulmaktadır- ne kadar farklı oldukları kolayca görülür.

Sovyetlerin finansmanını yaptığı başlıca tesisleri şöyle sıralayabiliriz:

- Çayırova Cam Fabrikası
- Bandırma Sülfürik Asit fabrikası
- İzmir Alağa rafinerisi
- Artvin Lif levha fabrikası
- Seydişehir Alüminyum tesisleri
- İskenderun III. Demir Çelik tesisleri

Kuruluş finansmanı Sovyetler Birliği tarafından yapılan bir tesisle yabancı sermaye yatırımları arasındaki nitel farklılık kısaca şöyle özetlenebilir:

● Sovyetler, genel olarak ekonomiyi bağımlılaştıracak değil, emperyalizmden bağımsızlaştıracak ve doğrudan tüketim malları dışındaki alanlara kredi vermektedirler. Oysa yabancı sermaye yatırımları, istisnasız doğrudan tüketim malları alanındadır.

● Sovyetler sadece tesisin kurulmasına kredi vermektedirler. İşletme sermayesi ve kâra karışmamaktadırlar. Oysa yabancı sermayenin başlıca amacı, sermayeyi kısa süre içinde amortise edip sermaye ve kâr transferi yapmaktır.

● Sovyet kredileri elverişli şartlar taşımaktadır. Oysa emperyalist mihrakların verdiği krediler tamamen ticarî niteliktedir ve «yardım» adı altında kamuoyu yanıltılmaktadır.

«Devletten devlete» ilkesi çerçevesinde verilen gerçek yardım niteliğindeki bu kredilerle, «Sovyet burjuvazisinin ülkemiz emekçilerini sömürdüğü» iddiası bir yalandan öteye gidememektedir.

Şayet bir Sovyet burjuva sınıfı varsa ve bu burjuvazi ülkemizde veya benzeri ülkelerle emperyalist amaçlar için ilişki kuruyorsa, bu ülkede, Sovyet yanlısı bir burjuvazi kesimi olması zorunludur. Çünkü, emperyalist ilişkilerin zorunlu kanunu böyle bir işleyişi getirir. Dünyanın bir tek ülkesinde bile, işbirlikçi burjuvazinin veya yerli finans kapitalin Sovyet yanlısı bir siyasi hareketinin ortaya çıktığı görülmüş duyulmuş şey değildir. Sovyet düşmanı olmayan bir tek işbirlikçi burjuva gösterilebilir mi?

Çağımızda, emperyalizmin ulaştığı seviyede, sermayenin temel karakteri uluslararası olmasıdır. Gerçekten, tröstler, karteller, holdingler şeklinde devleşip tekelleşen finans kapital mihraklarında, sermayenin bileşimi incelendiğinde, genellikle millî niteliğinin kalmadığı, bunun yerine, çoğu zaman metropol ülke temel olmak üzere değişik ülkelerden kaynaklandığını görüyoruz. Bu, bilimin de belirttiği gibi, emperyalizmin kaçınılmaz olarak vardığı bir nokta, üstelik de hepimizin bildiği gibi, işçi sınıfı hareketinin uluslararası niteliğinin temel nedenlerinden biridir.

Bütün bunları gözönünde tutarsak, Sovyetler birliğinin emperyalist olduğunu iddia ettiğimizde, Sovyet sermayesinin katıldığı uluslararası sermaye mihraklarını da göstermemiz gerekir. Son zamanlardaki moda deyimiyse, bu gün dünyada içinde Sovyet sermayesinin de bulunduğu «çokuluslu» şirketler var mıdır? Eğer bir Sovyet emperyalizminden bahsedilecekse, onun maddî temelleri ve nasıl işlediği somut olarak gösterilebilmeli yukardaki soruya cevap verilmelidir. Yok bu soruya cevap veremeyip -Çünkü böyle bir durumun varit olmadığını ilk okul öğrencileri bile bilmektedir- Sovyet sermayesinin «millî» olduğu vb. iddia edilecekse, «biraz bilim» demekten başka çaremiz yoktur.

Aşağıda, PDA'cıların Sovyetler'le emperyalist ülkeler sermayesi arasındaki ilişkileri nasıl değerlendirdiklerini görelim:

«Bu şekilde ortaya çıkan tekeli bürokrat burjuvaziyle emperyalist ülkelerin tekeli burjuvazileri arasındaki çelişme dünyadaki temel çelişmelerden biridir.

Bununla birlikte, bütün dünyadaki tekeller aynı zamanda birbirleriyle iççe geçmekte ve karmaşık bağlar kurmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, bugün uluslararası sermaye Sovyetler Birliğinde ve Doğu Avrupa ülkelerinde yatırımlara girişmekte ve yeni fabrikalar açmaktadır. Bu ülkelere gidenler, Coca Cola v.s. gibi emperyalist sermayenin ne kadar geniş yatırımlara giriştiğini görebilirler. Sovyetler Birliğindeki yabancı sermaye yatırımlarını tekeli sermayenin kontrol ettiği Milliyet gazetesinin ekönomi sayfasından dahi izleyebiliriz. En son olarak Sovyetler Birliğinde İtalyan sermayesinin kurduğu Fiat otomobil fabrikasına meşhur İtalyan oportünisti Togliatti'nin adı verilmiş tir.» (PDA, s. 24, sf. 484)

«Bir zamanlar Kruşçev «şeytandan bile kredi almak istediğini», yani «komünizm inşa» etmek için Amerika Birleşik Devletleri kapitalistlerine «el açmak» istediğini söylemişti. Bugün onun müritleri, bu isteği gerçekleştirmiş bulunmaktadırlar. Son birkaç yıl içinde, Sovyet revizyonizmi yönetici kligi Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, İtalya ve Japonya'daki tekeli kapitalist gruplara karşı, «açık kapı» siyaseti izlemiş; onlarla, doğal kaynaklarını yağma etmeleri, milli çıkarlara zarar vermeleri ve çalışan halkı sömürmeleri için, Sovyetler Birliğine iktisaden sızmaları mümkün kılan anlaşmalar imzalamışlardır. Ekim devriminden önce Çarlık Rusyası, birçok Batılı kapitalist ülkenin sermaye ihrac ettiği, dev kârlar elde ettiği, ham maddeleri yağma edilen bir «cennet»ti. Bugün elli yıl sonra, Sovyet revizyonist yöneticileri, bir defa daha bu ülkelerin tekeli kapitalist gruplarının pençelerini Sovyet topraklarına atmalarına izin vermektedir.» (PDA, s: 24, sf. 500)

«Ve kendi yöntemlerine, ideolojilerine yaraşan yol, onları çeşitli emperyalistlerle, uluslararası burjuvazi ile daha yakın işbirliğine ve böylece komünizm düşmanlarına ruhlarını satmaya götürmektedir. Bunun örneği-

ni, Tito kligini saymazsak Brejnev-Kosigin kligi vermiştir; ABD, Japon, İtalya, Fransa, İngiltere, Belçika, Batı Almanya ve başka kapitalist ülkelerle anlaşmalar imzalamışlardır. (Sovyetler Birliğinde otomobil fabrikaları vb kurmak için Fiat, Renault, Rolls-Royce ile yapılan anlaşmalar, Doğu Sibirya'daki tabii kaynakları kullanmak için, Japon kapitalistleri ile yapılan anlaşmalar v.b.) Kruşçev'in eskiden vaad etmiş olduğu gibi, emperyalist ülkeler ve büyük kapitalist tekeller şimdi, sermayelerini isabetli yere yatırmayı, tatlı kârlar ve avantajlar edinmeyi sağlama bağlamaktadırlar... Revizyonistlerin tuttuğu ihanet yolu, yönettikleri ülkelerin, uluslararası burjuvazi ile ister istemez yakın bağlar kurmasını gerekli kullmaktadır. Bu yol, bu ülkeleri dünya kapitalist ekonomisine ve dünya kapitalizminin dalgalanmalarına ve buhranlarına tabii kılacaktır.»

(PDA, sayı 26, sf. 155)

Görüldüğü gibi, bilim dışı gevezelikler, keyfi değerlendirmeler, «çocuk kandırma»ları kol gezmektedir. Önce, Sovyet sermayesi ile emperyalist sermaye arasındaki ilişkileri gösteren tek bir somut delil yoktur. İkinci, Sovyetlerin yaptıkları yabancı sermaye yatırımları aynen çarlık Rusya'sına yapılan emperyalist yatırımlara benzetilerek Sovyetler Birliği'nin tatlı kâr ülkesi haline geldiği ve emperyalistler tarafından sömürüldüğü öne sürülmekte, böylece, Sovyet yönetici kligi'nı suçlamak niyetiyle başlayan saldırı, Sovyetlerin, emperyalist sömürü altında olan, ken diside emperyalist bir ülke olduğu aykırılıklarına varmaktadır. Üçüncüsü, Sovyetler yabancı sermayeye kapılarını ilk kez açmaktadır. Zaten, «Ne şart altında olursa olsun yabancı sermayeye HAYIR» kriteri, çok zamanlar önce, Lenin tarafından da mahkûm edilmiştir.

**Sovyetler Birliği'nde devri buhranlar olmaktadır mı?
Veya SSCB, kapitalizmin genel buhranlarından etkilenmektedir mi?**

Bilindiği gibi, kapitalist ekonominin en önemli özelliklerinden biri, 7-10 yılda bir gelen devri buhranlara maruz kalmasıdır. Bu

özellik, kapitalist üretimin bünyesine sıkı sıkıya bağlı olan, üretimdeki anarşiden gelmektedir. 1929 dünya buhranının getirdiği ölümcül yasalardan sonra, emperyalist kamp, çeşitli tedbirlerle, buhranların bu ölçüde derin tahribat yapmasını geçici olarak önleyebilmiştir. Ama, ikinci dünya savaşından sonra gelen buhranlar emperyalist kapitalist ülkelerin ekonomilerini dar boğazlara götürmüştür. Bu ekonomik buhranlar da, sosyal dalgalanmalara yol açmıştır. Burjuva çevrelerin bile endişeyle belirttikleri son dünya buhranı ise, hepsinden, hatta 1929 buhranından bile «beter» sonuçlar vereceğe benzetilmektedir. Emperyalizm ve bağımlı ekonomilerdeki tahribatın bir kısmı, daha şimdiden günyüzüne çıkmıştır.

Sovyetler Birliği ve Sosyalist ülkeler, kapitalist dünyanın geçirdiği buhranlara maruz kalmakta mıdır? Bu buhranların en belli başlı belirtileri olarak, süratli enflasyon, kitlelerin satın alma gücünün düşmesi, fabrikaların kapanması veya kapasitelerinin düşürülmesi, işsizliğin hızla yükselmesi, üretimin azalması vb. noktalarına rastlanmaktadır.

Kapitalizmin devri bunalmalarının bu belli başlı belirtilerinin, Sovyetler Birliğinde de görüldüğünü ileri sürmek mümkün değildir. Son buhrandan Sovyetler Birliğinin de etkilendiği ve bazı malların fiyatlarının arttığı yolunda, burjuva basınında çıkan haberlerin gerçekte ilişkisi yoktur. Bir kere, tek başına tüketim maddelerinin fiyatlarının artması, bir buhran belirtisi olmadığı gibi, Sovyetler Birliğinde tüketim maddelerinin fiyatları, değil artmak, teknolojinin gelişmesiyle birlikte azalmaktadır ve son dört yıldır bu azalma belirgin bir noktaya varmıştır. Fiyatlardaki düşüş özellikle, temel ihtiyaç maddelerindedir. (L'Humanité, 5 Şubat, 1975)

Öte yandan, ücretlerde artış süreklidir. Gelirlerdeki artış, son dört yılda (1970-1974) yüzde 19.9 oranındadır.

Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde, ekonominin en dengeli olduğu dönemlerde bile tedrici bir enflasyon görülürken, sosyalist ekonomilerde ve SSCB'de, enflasyonun izine rastlanmamaktadır. Sovyetler Birliğinde ekonominin merkezi plana bağlı olması, ürünlerin fiyatlarının ve ücretlerin bu plân hedefleri doğrultusunda tesbit edilmesi bu durumun

başlıca nedenidir. Bu bakımdan, «... Revizyonistlerin tuttuğu ihanet yolu, yönettikleri ülkelerin uluslararası burjuvazisi ile ister istemez yakın bağlar kurmasını gerekli kılmaktadır. Bu yol, bu ülkeleri dünya kapitalist ekonomisine ve dünya kapitalizminin dalgalanmasına ve buhranlarına tabi kılacaktır.» (PDA Aydınlik, s. 24, sf. 155) kehaneti bir safsatadan başka birşey olmadığı gibi, söylendiği 1969 yılından bu yana geçen 6 yıl içinde asla doğrulanmamış, tersi doğrulanmıştır.

Sovyetler Birliği'nde yedek işsizler ordusu var mıdır?

Büyük bir işsizler ordusu, bilindiği gibi kapitalist ekonominin ve toplumun ayrılmaz parçasıdır. Kapitalizm böyle bir işsizler ordusu olmadan yaşayamaz. İşçi ücretlerinin en düşük seviyede muhafaza edilmesi, işçiler arasında iş bulma rekabetinin «diri» tutulması için kapitalizm yedek işsizler ordusuna, dolayısıyla işsizliğe muhtaçtır. Bu nedenle, işsizlik, ancak kapitalizmin ortadan kalkmasıyla yok olacak bir toplum hastalığıdır.

Sovyetler Birliği, çağımız toplumlarında, dünyada ilk defa işsizliğe son vermiş ve 1930 yılı sonunda, Sovyetler Birliği'nde işsizlik sorunu halledilerek, işsizlik hak ettiği yere, «taş balta»nın yanına gönderilmiştir.

Sovyet Anayasasının temel haklar ve görevlerle ilgili 10. bölümünün ilk maddesi «çalışma hakkı»nı kapsamaktadır ve her Sovyet vatandaşının bu hakkının teminat altında olduğu bir Anayasa hükmü haline getirilmiştir.

Bir de şu ajantıyı görelim:

«Yetkilerini kötüye kullanan işletme yöneticileri, işçileri amansızca sömürmekte ve ezmektedirler. Bu yöneticiler, işçileri diledikleri gibi işten çıkarır, ücretlerinden kesinti yapar, öte yanda, kendileri, hakları olandan daha fazla «mükafat» alırlar ve işçilerin emeğinin ürünlerine el koyarlar.

Moskova ve Leningrad'daki beş otomobil şirketi, «kâr oranını» artırmak amacıyla, beş ay içinde 39 işçiyi işten çıkardı. Bu sayı tüm işçi ve personel sayısının yüzde dör-

düneye eşitti Kızıl Ekim, Demir Çelik fabrikası «yeni sistem» i uygulamaya başladıktan sonra, daha çok kâr etmek amacıyla, atelyelerinden ikisini kapatmayı kararlaştırdı ve 730 işçiyi işten attı. Bazı işletmeler, üretim düzeyi yüksek olduğunda büyük sayıda işçi almakta, üretim düşünce de işçileri süresiz olarak çıkarmaktadırlar. Bu durum kit le işsizliğine ve işçilerin kitle halinde göç etmelerine yol açmaktadır.

Büyük sayıda işçinin işten çıkarılması, çocuk emeğinin merhametsizce sömürülmesi Sovyet işletmelerinde olağan bir uygulama haline gelmiştir. İşletme yöneticileri, çocukları yetişkinler kadar, hatta daha fazla çalışmaya zorlamaktadır. Sverdlovsk'daki «Maden İşletme» fabrikası Ve Aurora Devlet Çiftliği ucuz emek sağlamak amacıyla, çocuk çalıştırmış ve çalışma sürelerini arttırmış genellikle yetişkinler kadar ağır işlere koşturmuştur. Bu çocuk işçilerin ücretleri çok düşük olup, bunlar her an işten atılabilirler. (PDA, s: 24, sf: 502-503)

Sovyetler Birliğinde ve sosyalist ülkelerde işsizlik diye bir sorunun mevcut olmadığı, burjuva sözcülerinin bile kabullendikleri ve dil uzatamadıkları konulardan biridir. Sosyalist ekonomiler «tam istihdam» kaynak ve belgelerin de gösterdiği biçimde gerçekleştirmişlerdir.

Sovyetler Birliği'nde, üretici güçlerin gelişmesi engellenmekte midir?

SSCB'de Üretici Güçler Gelişmektedir: Sosyal emperyalist olarak ilân edilen ve kapitalizme dönüşün söz konusu olduğu iddia edilen Sovyetler Birliği'nde, bu mantıkla üretici güçlerin hızla gelişmediğini, gelişmelerinin engellendiğini kabul etmek gerekir. Birkaç rakamla böyle bir iddia hakkında karara varmak mümkündür.

VII ci Beş Yıllık Plânda Millî gelir artışı % 32, VIII Beş Yıllık Plânda ise % 41 olmuştur. (1965-70 devresi) Bu Plân devresinde, millî gelir 1 trilyon 166 milyar rubleye ulaşmış. Bu miktarın 518 milyarı emekçilerin tüketim ihtiyaçlarına, 199 milyarı eğitime, 80 milyarı çalışma yeteneğini yitirmiş olan emekçilere, 41 milyarı bilimsel araştırmalara, 186 milyarı sabit yeni fabrika fon

ve yedek mallar için, 62 milyarı okul, hastahane ve kültürel kurumlar 80 milyarı ise savunma masraflarına ayrılmıştır.

VIII. Beş Yıllık plân, işçi ve memur ücretlerinde % 20 oranında bir artış öngördüğü halde, bu artış % 26'yı bulmuştur. Kolhozcuların gelirlerinde öngörülen artış %35-40 arasında olduğu halde bu artış % 42'ye varmıştır. VII. Beş Yıllık plân devresinde fert başına düşen milli gelir artışı % 19 iken, VIII ci plânda, bu artış % 33 olmuştur.

VIII ci Beş Yıllık plân döneminde, üretimin sabit fonları % 50 artmış, ekonomide yatırımların hacmi 352 milyar rubleye çıkmıştır. Beş yıl içinde sağlanan bu yatırım hacmi, 1965'den önceki sekiz yıllık toplam yatırım miktarına eşittir.

Gene VIII ci plân döneminde Makine sanayiinde % 74, kimya ve petrokimyada % 78, elektrik enerjisinde ise % 54 artış kaydedilmiştir. Bu miktar, VII ci Beş Yıllık Plâna nazaran % 50 bir artış göstermiştir. Yatırım hacmi, 1971-75 döneminde 500 milyar ruble olarak hesaplanmıştır.

Henüz sona ermemiş bulunan IX cu Beş Yıllık Plân devresinde milli gelirden % 80-85'lik bir artış öngörülmüştür.

Sosyal iş verimliliği VII ci plân döneminde % 29 iken, VIII Plânda % 37'ye yükselmiştir.. VII plân döneminde artan işverimliliği sanayi alanındaki artış % 62 iken, VIII ci dönemde % 73, 1970 yılında ise %84'e yükselmiştir. Tarımsal alanda, Kolhoz ve Sovhozlardaki VIII ci plân dönemindeki işverimliliği artışı % 32 olmuş, IX cu plânda bu oran % 36-40 olarak hesaplanmıştır.

IX cu plân döneminde işçi ve memur aylıklarının % 20-22 oranında kolhozcularının gelirlerinin ise % 30-35 oranında artırılması öngörülmüştür.

Bu rakamların dikkatli incelenmesinden de görüldüğü gibi, SSCB'de üretici güçler hızla gelişmektedir. Üretici güçlerin gelişmesi önündeki engeller büyük ölçüde kaldırılmıştır.

Sovyet üstyapı kurumlarında 20. Kongreden bu yana değişiklik olmuş mudur?

Her üretim tarzı, başlangıçta, üretici güçlerin gelişmesine yol açan üstyapı ku-

rumlarını kaldırarak kendine uygun yeni bir üstyapı oluşturur. Özellikle, **sömürünün ortadan kaldırıldığı** sosyalist devrimler sonucu, sosyalist toplumun temelleri atılırken, toplumun, daha önceki, sömürüye dayanan düzenlerin üstyapı kurumlarından arındırılıp temizlenmesi, çözümlenmesi gereken ilk sorundur.

Büyük Ekim devrimiyle, dünyada ilk kez sosyalist bir toplumun kapılarını açan Sovyetler Birliği'nde, Çarlık Rusya'sının zulüm ve sömürü temelini sürmesini sağlayan üstyapı kuramlarını baştan aşağı temizlenmiş ve yerine Anayasa'sından «beşikteki bebeğin» yetiştirilmesine kadar sosyalist bir toplumun temel üstyapı kurumlarını getirmiştir. Bu üstyapı kurumları, 1917'den bu yana gelişen toplumsal şartlar doğrultusunda, sınıfsız topluma yaklaşıldığı ölçüde sosyalist toplumun gelişmesini sağlayacak ve pekiştirecek doğrultuda gelişmeler göstermiştir.

Oysa PDA'cılar, 1956'daki 20. kongreden bu yana, Sovyetler Birliği'nde bir karşı devrim olduğunu ve kapitalizmin geri geldiğini iddia etmektedirler. Herkesin gayet iyi bildiği, ve yukarıda da açıklamaya çalıştığımız gibi, farklı iki üretim tarzının üstyapıları birbirlerinden farklıdır ve sonra gelen, öncekinin inkârıdır. Üstelik, sosyalist bir toplumda, daha önceki sınıflı toplum biçimlerinin temelini oluşturan sömürü ortadan kalktığı için, sosyalist üstyapı daha önceki üstyapıların kesin bir inkârıdır. Bu bakımdan, sosyalist bir üstyapı ile birlikte kapitalizmin geri geldiği, hem de 20 yıldan beri geri geldiği iddia ediliyorsa, toplumda, bu yeni üretim tarzına uygun olan üstyapı değişikliklerini de göstermek gerekir. Oysa, bildiğimiz kadarıyla, Sovyetler Birliğinde 1956'dan bu yana, üstyapı kuruluşları olarak kapitalist üretime yardımcı olacak veya sosyalist ekonomiyi ters düşecek hiçbir değişiklik olmamıştır.

PDA kadrosu, Sovyetler Birliği'nde üstyapı kurumlarının burjuvalaştığını şöyle ileri sürmektedir.

«Burjuvalaşma hareketi, kültür, sanat ve ahlâk alanlarında da hızlanmaktadır. Sovyetler Birliğinin ve revizyonistlerin hakim olduğu diğer ülkelerin kültür hayatı ve hayat tarzıyla, Batılı kapitalist ülkeler arasındaki fark, her geçen gün ayırılmaz bir hal al-

maktadır. Rahat ve tembel bir yaşantının aranması, burjuva tipi yoz filmlerin, müziğin ve edebiyatın yayılması, Batı tipi yoz hayatın taklidi, bu ülkelerin günlük hayatının özelliği olmuştur.» (PDA, sayı 26, sf. 156)

«Revizyonistlerin Hüküm sürdüğü ülkelerde, ahlâksızlık ve fahişelik artmıştır. Vesikalı veya vesikasız kadınlar, tren ve otobüs duraklarını, parkları, tiyatro ve sinema girişlerini doldurmuştur. Konsomolskaya Pravda gazetesinin ele aldığı örnek tipiktir: Yüzcüncü defa polis tarafından yakalanan 19 yaşında bir kadın, fütursuz bir şekilde, mesleği olmadığını ama bir gecede 100 amerikan doları kazanabileceğini söylemiştir. Kadın, polisi şu şekilde tehdit etmiştir: «Benim dostum kimdir biliyor musunuz? Bir Amerikan gazetesi muhabiridir ve yarın Dışişleri Bakanlığına sert bir protestoda bulunacaktır.» (Aynı kaynaktan, PDA, s. 26, sf. 157)

İşte Sovyetler'deki üstyapı değişiklikleri için getirilen somut deliller. Bu çeşitten dedikodu yazlarına, emperyalist burjuvazinin magazin dergilerinde yayınlarında her an rastlamak mümkün. Ama bizim «Maocular» bu gönüllü burjuva çığırkanlığını Marksizm Leninizm adına yaptıklarını söylüyorlar. Üstelik yukarıdaki yazıdan Sovyetler Birliği'nde «vesikalı» kadınların da olduğunu öğreniyoruz!

Ve sorularımızın sonucusu:

Çağımızda 40 yıllık bir sosyalist uygulamadan sonra, kapitalizme geri dönüşün madde şartları halâ var olabilir mi?

Şayet işçi sınıfı biliminin gözlemleriyle bakıyorsak, meselelere, bu ülke neresi olur sa olsun, cevabımız HAYIR olmak gerekir.

Aksi halde, idealizmin ve menşevizmin batağında, ona buna çamur atmaya bilimsellik sayıyoruz demektir.

Eğer Ekim devrimini izleyen 40 yıllık süre içinde, Sovyetler Birliği'nde Sosyalist bir toplumun kapitalizmin restorasyonuna yol açacak bir şekilde sağlamca kurulmadığı, bunca zaman içinde sosyalist bir toplumun insan malzemesinin yetiştirilmediği ekonomik temelini atılmadığı iddia ediliyorsa, aşağıdaki sorulara cevap bulmak gerekir.

— Rusya'nın, daha sosyalizme hazır ol-

madığımız ileri süren menşevikler ve sosyal demokratların haklı olduklarını kabul etmek gerekmez mi? Üretici güçlerin, 1917 lerle kıyaslandığında onlarca defa daha gelişkin olduğu 1956 Sovyetler Birliği'nde o gelişme seviyesi sosyalist mülkiyet ilişkilerini ve üst yapılarını kaldırmıyor ve kapitalizme geri dönüyor! Yok, PDA cıların konuştuğu ağız la, bir avuç Kruşçov kliğinin koca Sovyet ülkesini kapitalizme geri döndürdüğü iddia ediliyorsa, bu görüş, toplumsal gelişmeleri önemli mevkiilerdeki insanlara yaptırılan idealist tarih anlayışının olsa olsa bir karikatürünü yansıtır. Ama bir üretim tarzını, hem de «geriye» doğru «çaktırmadan» değiştirmek, kimselerin harcı değildir.

— Yok, menşevikliğe düşülmek istenmiyor ve Sovyet topraklarında, sosyalist bir toplumun kurulması için gerekli objektif ve sübjektif şartların var ve yeterli olduğu kabul ediliyor, buna karşılık 40 yıllık uygulamadan sonra kapitalizme geri döndüğünden söz ediliyorsa, karşılaşılabilecek soru, bu iddiayı öne sürenleri Menşeviklikten daha da vahim durumlara sokar. O zaman: Objektif ve sübjektif şartlar da hazır olduğu ve 40 yıl başarıyla uygulandığı halde kapitalizme dönülüyorsa, sosyalizm yürümüyor. tutmuyor mu demek istiyorsunuz? diye sorarlar adama.

Ashnda burjuva sözcülerinin sosyalizmi karalamak ve kötölemek için devamlı ileri sürdükleri iddialarla, PDA'cılarının iddialarının vardığı mantıki noktanın hemen hemen aynılığı göze çarpmaktadır. Tabii PDA'cılar sosyalizmi savunup, günahı üç beş kişiye, SBKP yöneticilerine yükleyip işin içinden sıyrılmak isteyeceklerdir. Ama bu durumda da düşecekleri yer, yukarıda belirttiğimiz gibi, idealizmin batağından başka bir yer olmayacaktır.

— PDA'cılarının cevabını vermek zorunda oldukları bir önemli soru daha vardır: Ama bu sorular, onların anlamadıkları bir dille, işçi sınıfının biliminin diliyle soruldukları için, cevabını da yine aynı «safсата» ile geçiştireceklerinden şüphe etmememiz gerekir.

«Nasıl olmaktadır da, sosyalizm yolunda 40 yıl yol alabildikten sonra kapitalizme geri dönülebilmektedir? Yani tarihin tekerleği, 40 yıl ileri gittikten sonra, nasıl geri dönme-ye başlamaktadır?»

İnsan topluluklarının tarih içinde gelişlerini incelediğimizde, çeşitli karşı devrimci girişimlere rastlıyoruz. Fakat, bu karşı devrim girişimlerine rağmen; birincisi, incelediğimiz toplumun kendisi tek başına, özellikle üretim tarzının ekonomi temelinin, bir öncekine geri götürülmesi biçiminde yapısal bir değişikliğe uzunca bir süre dayanamıyor. İkincisi, genel olarak dünyanın kendisi bir bütün olarak devamlı ileriye doğru evrimleşiyor.

Şimdi PDA'cılarının mantığıyla hareket edilirse, bir ülkede, bir üretim tarzının ille de ileriye doğru değil, geriye doğru da değişebileceği gibi, bilim dışı, daha doğrusu idealist bir yoruma varmamız, bilinemezciğin (agnostisizmin) batağına düşmemiz kaçınılmazdır. Kaldı ki PDA'cılar, tek tek ülkelerde durum geriye doğru gitse bile, dünyanın genel olarak ileri gittiğini iddia edemezler. Çünkü Sovyetler Birliği ve Sosyalist ülkeler Sosyalist kamptan çıkarılıp emperyalist kampa katıldı mıydı, ortaya çıkan manzara hiç de «hoş» (!) olmaz ve tarihin tekerleği günümüz için çok uzun bir süre sayılması gereken 12—40 geriye gider. Böyle bir sonuç ise, dünyanın ve toplumların sürekli ilerlediğini gösteren, işçi sınıfı bilimine taban tabana zıt düşer.

Sovyetler Birliği'ni emperyalist ve kapitalist olarak nitelenmenin bir yerden sonra, bu kelimeleri «sövgü» gibi tekrarlamamın, işçi sınıfının bilimiyle bağdaşmadığını göstermeye çalıştık. PDA şablonculuğundan «İllallah» demiş, kendini yetiştirmekte olan genç devrimci kadrolar, gerçek dışı tahrifatlara karşı somut bilgilerle silâhlanmış olmalıdırlar. Yazımızın ana amacı bu olmadığı için yukarıdaki bilgiler ve sorular yeterli olmakla birlikte, ipucu verecek niteliktedir kamımızdayız.

PDA eleştirisinin bu bölümüne son verirken, bir noktaya daha değinmek yerinde olacaktır. Henüz sosyalizm aşamasında olan ve emperyalizme karşı mücadelede başı çeken Sovyetler'de, bu dönemin şartlarının gereği olan bazı olumsuz olaylara rastlanmaktadır. Ve Sovyetler'de de bir muhalefet sesi çıkmaktadır. Ama ilginç olan, bu muhalefetin sosyal mülkiyet olmaması ve sağdan Soljenitsin vb. işçi sınıfı düşmanlarından, henüz dünyada varlığını sürdüren burjuva ideoloji-

sinden kaynaklanan liberal tavır, aydınlar-
dan gelmesidir. Ve bunların eleştirdikleri
başlıca nokta Parti ve Devlet yönetiminin
proleter niteliğidir. Bunlar bile, PDA ağzıyla,
Parti ve Devlet yönetiminin burjuvalaş-
tığını iddia etmemektedirler. Şayet durum
bizim PDA'cıların dediği gibi olsaydı, bu
burjuva kafalı aydınların Parti'ye ve Dev-
let'e, kendi Parti ve Devlet'leri olarak dört
elle sarılmaları gerektirdi.

MAO-ZEDUNG DÜŞÜNCESİ ÇAĞIMIZIN LENİNİZ Mİ MİDİR?

PDA'cıların, uluslararası işçi sınıfı ha-
reketi içindeki, ikinci önemli olumsuzlukları
da Çin devriminin lideri Mao'yu «yaşayan
Lenin», «Mao Zedung düşüncesi» ni de «ça-
ğımızın Marksizm-Leninizmi olarak görme-
leri ve göstermeleridir.

«... Çünkü Mao Zedung, yaşayan Lenin'
dir. Mao Zedung, Marks, Engels, Lenin'in
öğrettilerini revizyonizme karşı savunmuş ve
yepyeni bir aşamaya yükseltmiştir. Dünya
devriminin önderidir.» (Proleter Enternasyo-
nalizmi ve Burjuva Milliyetçiliği, P.D. Aydın
lık, sayı 22, sf. 268)

«Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşün-
cesi bütün insanlığın malıdır. Proletarya, ta-
rihin en ileri sınıfı olarak bütün insanlık dü-
şüncesinin mirasçısıdır. Proletaryanın dev-
rimci düşüncesi olan Diyalektik Materyalizm
ve Tarihi materyalizm, insanlığın hayatı
kavramak ve açıklamakta ulaştığı en ileri
düşünce düzeyidir ve gerçeğe her geçen gün
daha fazla yaklaşmaktadır. Marx ve En-
gels, bilimsel sosyalizmin kurucularıdır.
Lenin, Bilimsel Sosyalizmi, «emperyalizm ve
proletarya devrimi çağının Marksizmi olan
Leninizm aşamasına yükseltti. Büyük Ekim
Devriminin insanlık tarihinde açtığı yeni çağ
dan sonra, Stalin, Marksizm-Leninizm dava-
sını devralarak geliştirdi ve ilerletti. Başkan
Mao, Marksizm Leninizm'i, 'Moskova ağzı'
olarak görmediği için ve Marksizm-Leninizm
e karşı 'bizi Pravda Gazetesinin Yazı Ku-
rulu yönetemez' gibi bir iddiayla ortaya çık-
madığı için, Çin devrimini ve halkın zafere
ulaştırdı. Mao Zedung demiştir ki, 'Çin halkı
her zaman için Çin devrimini, Büyük Ekim
Sosyalist Devriminin bir devamı saymıştır'

(Mao Zedung'un 17 Nisan 1957 konuşması)
Lenin'den sonra bütün dünyayı sarsan de-
ğişmeleri, Çin devriminin ve bütün dünya halk
larının devrimci tecrübelerini değerlendiren
ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni yöne-
ten Mao Zedung, Marksizm Leninizmi yeni
ve daha ileri bir aşamaya yükseltmiştir.
Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesi,
emperyalizmin bütün dünyada toptan çöküş
ve sosyalizmin bütün dünyada zafere iler
lediği, yaşadığımız çağın Marksizm-Leniniz-
midir.

Edison'un icad ettiği elektrik ampülü bu
gün nasıl bütün dünyada kullanılıyorsa ve
Edison'un milliyetine bakılmaksızın bütün
insanlığın malı haline gelmişse, insan düşün-
cesindeki gelişmenin doruğu olan ve durma-
dan yükselen Marksizm-Leninizm-Mao Ze-
dung düşüncesi de, bütün dünya halklarını
kurtuluşa ve sosyalizme doğru ilerletmekte-
dir. Mao-Zedung düşüncesi, Çin ve Japon
işleri değildir, bütün dünya halklarının ortak
malıdır. Hiç kimse, dünya halklarının ve
halkımızın bu devrimci düşünceyle cihazlan-
masını engelleyemez. Hiçbir güç, milliyetçi-
lik adına yada sosyalizm kisvesi altında, hal
kımızın insanlığın bu ortak düşünce mirasın-
dan yararlanmasına ve zafere ilerlemesine
karşı duramaz. Hiçbir güç, halkımızın kendi
sınıf mücadelesi tarihini, geçmişteki dev-
rimci tecrübeleri, toplumumuzun sınıf tahli-
lini, dostları, düşmanları ve devrimci müca-
dele yolunu öğrenmesini önleyemez. Bütün
baskılara rağmen, proletaryanın devrimci dü-
şüncesi bütün dünya halklarına ulaşmakta
ve halklar bu bayrak altında devrim için
savaşmaktadırlar. Halkımız da, bütün dünya
halkları gibi Mao Zedung düşüncesini kavra-
makta ve onu maddi bir güç haline getire-
rek, devrim yolunda ilerlemektedir.» (PDA,
s. 24, sf. 481)

PDA'cılar, yukarıda örneklerini vermiş
olduğumuz gibi, bütün yazılarında ve konu-
malarında, «salavat» getirilmesine Mao Ze-
dung düşüncesiz ağızlarını açmaz olmuşlar,
fakat hemen hiç bir yerde de, bu Mao Ze-
dung düşüncesinin ne menem bir şey oldu-
ğunu belirtmemişlerdir.

İşte yine, Mao Zedung düşüncesi etrafın-
da dolaşıp duran, fakat merakını anlatmak
yerine laf salatası yapan örneklerden biri:

«Aynı şey, Marksiz mi, Leniniz mi büyük

Çin devriminin pratiğiyle birleştiren çağımızda Marksizm - Leninizm mi devralan, savunan ve yaratıcı bir şekilde geliştirerek yepyeni bir aşamaya, Mao Zedung Düşüncesi aşamasına ulaştıran Başkan Mao için de doğrudur. **Pratik Üzerine ve Çelişme Üzerine** gibi felsefi yazılar, ÇKP içinde dogmatik ve sektter eğilimleri düzeltmek amacını güdüyorlardı. Halk İçindeki Çelişmenin Doğru ele alınması Üzerine yazısı, proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmin nasıl kurulacağı meselesini açıkladı.» (PDA, s. 34, sf. 8)

Yine aynı yazının içinde «Mao Zedung düşüncesi» için bazı ipuçları bulabiliyoruz.

«Biz hangi ideolojinin, hangi tarihi çizginin takipçisiyiz? **Büyük proleter devrimlerinin** izindeyiz; Büyük Ekim Devrimi, Büyük Çin Devrimi ve Büyük Proleter Kültür Devrimi.

dünya proletaryasının, ve ezilen halkların en geniş ve yüce tecrübeleri, zafetleridir. Öncelikle bu tecrübeleri incelemeliyiz; Marx'ın, Engels'in, Lenin'in, Stalin'in ve Mao Zedung'un öğretileri, bu tecrübeler içinde maddi bir güç haline geldi. Proletarya mücadelesi dünya halklarına bu tecrübeleri inceleyen ve özümseyen bir temel eser kazandırmıştır. Bunların başında, SBKP tarihi, Başkan Mao'nun Seçme eserleri, Büyük Proleter Kültür Devrimine ilişkin temel belgeler gelir.» (PDA, s. 34, sf. 8)

«Böyle bir eğitim programının bir ikinci önemi de şudur: Marksizm-Leninizm Mao Zedung Düşüncesini bir bütün olarak kavramamızı sağlar. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesi nedir? Mao Zedung'un Marksizm-Leninizmi yaratıcı bir şekilde geliştirmiş olmasından neyi kasdediyoruz? Çağımızı 'emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağ' olarak tarif ederken neyi kastediyoruz? Bu ifadeleri soyut olarak ezberliyor muyuz, yoksa somuta indirgeyerek kavrayabiliyor muyuz? Bazıları Mao Zedung'un katkılarını yok sayabilirler; bazı arkadaşlar ise Mao Zedung'un katkılarını Marx'dan ve Lenin'den tamamen kopuk olarak ele alabilirler. Bazı arkadaşlar, Mao Zedung'un Düşüncesini yalnızca şu veya bu öneriden ibaret sanabilirler; bazıları ise, Leninizmin temel ilkelerini 'artık eskimiş' farzedebilirler. Eski bir hikâyeye vardır; Üç kör, önlerine getirilen bir fili tarif etmeye girişmişler.

Körlerden biri elini uzatmış filin bacağına tutmuş: 'fil ağaç, gibi' demiş. Biri, kulağını tutmuş, 'yelken gibi' demiş, biri kuyruğunu tutmuş, 'halat gibi' demiş. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesini bu sözler gibi değil, bir bütün olarak kavramak için, onu tarih içinde, pratik içinde, özünü kavrayarak ve kollektif bir şekilde incelemeliyiz.» (PDA, s. 34, sf. 8)

Bir başka yerde ise şöyle denilmekte:

«Mao Zedung'un ve Lin Biao'nun geliştirdiği, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla milli demokratik devrim teorisi...» (P.D. Aydınlık, sayı 26, sf. 119)

Yukardaki alıntılardan «Mao Zedung düşüncesi»nin nelerden oluştuğu hakkında açık bir fikir edinmek mümkün olmuyor. Ancak, milli demokratik devrim teorisinin, bazı «felsefi» yazıların ve «Büyük Proleter Kültür Devrimi» adı verilen olayın Mao Zedung düşüncesini oluşturan çeşitli unsurlar olduğunu çıkarabiliyoruz. Öte yandan, PDA'cılar, tekkelerini tam konsolide edemedikleri ilk dönemlerinde, henüz Mao Zedung düşüncesi» diyecek ölçüde mürtliklerini açıkça göstermediklerinden, meseleyi Mao'nun katkılarını biçiminde koyuyorlar ve henüz «Mao Zedung düşüncesi» büyüğüne fetişizmi olmadığı için, ilahî bir vecd içinde olmaktan çok «katkı» gibisinden, daha mütevazî yaklaşabiliyorlardı.

«Burada, bir parantez açarak belirteyim: Bazı çevreler, Mao Zedung'un Marx'ın ve Lenin'in fikirlerini tekrarlamaktan başka birşey yapmadığını ileri sürmekte, milli demokratik devrim teorisinin Mao Zedung'un bilimsel sosyalizme bir katkısı olduğunu inkâr etmektedirler. 'Yeni demokratik Devrim' teorisi Mao Zedung'un olduğu gibi, bu teori Mao Zedung'un bilimsel sosyalizme tek katkısı da değildir. Sosyalist devrimin, işçi sınıfının devrimci iktidarı altında da devam ettirilmesi ve devrimin sadece iktisadi alanda değil, siyasi ve ideolojik alanlarda da sonuna kadar götürülmesi, aksi takdirde kapitalizme geri dönüşün mümkün olduğu tezi ve modern revizyonizmin tam olarak eleştirilmesi Mao Zedung'un bilimsel sosyalizme esas katkısıdır.» (PDA, s. 17, sf. 357)

Burada şu noktaya işaret etmek gerekir. Marksizm Leninizm, bilimin kurucusu

ve zenginleştirici ustaların da belirttikleri gibi, asla bir doğma, değil, tersine gelişen şartlar ve durumlar karşısında, boyuna zenginleşen insanlığın geleceğine dönük bir sentez ve yaratma kılavuzudur. Bu bakımdan, hayat geliştikçe Marksizm-Leninizm'in ardına, Marksizm nasıl Leninizmle tamamlandıysa, benzer şekilde başka «izm»ler takılabilir. Ama bu, yaratıcı bilimin şimdi açıklamaya yetmediği toplumsal durumlar ve yeni çözümler getiren şartlarda olacaktır. Marks'ın da dediği gibi. «... insanlık kendi önüne, ancak çözüme bağlayabileceği meseleleri koyar...» (K. Marks, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'ya Önsöz) Emperyalizmin çöküşe gittiği günümüzün şartlarında, Lenin döneminin şartlarından, Lenin'in çözümlerinin yetmeyeceği ölçüde farklılıklar olmadığını göz önünde tutarsak, Marksizm-Leninizm'e bir başka «izm» daha eklenemeyeceği hemen görülür. Kaldı ki, çoğu zaman Marksizm-Leninizm'den kopartılarak, buram buram idealizm kokan bir «Mao Zedung düşüncesi» yaratmak, Marksizm Leninizm'i, yaratıcılık, geliştiricilik adına yaratıcı özünden soyutlayıp bir din kitabı haline getirmekten öteye geçmemiştir.

Bir «izm»le zenginleşmeye toplumsal olarak ihtiyaç olmasa bile, Marksizm-Leninizm'e katkılar olmaz mı? Elbette olur, olmaktadır da. Özellikle, her ülkenin devrim yolunda, kendi orijinal biçimlenişinde, somut şartların somut tahlili, bu tahlillerin pratiğe uygulanıp başarı kazanması, Marksizm Leninizm hazinesini zenginleştiren katkılar olurlar. Ama, bu çeşitten katkılar, hiç bir zaman çağımızın temel çözümlerine rehberlik etmezler ve bu yüzden de evrensellik kazanmazlar, yerel kalırlar ve sadece katkı olmak durumundadırlar.

İşte PDA'cıların «Mao Zedung Düşüncesi» diye «besmele» niyetine kullandıkları ibarenin yukarıdaki alıntılardan çıkardığımız muhtevası incelendiğinde, Çin devrimi ile zenginleşen Marksizm-Leninizm hazinesine getirilmiş katkılardan ileri geçmediği görülür.

«Yeni demokratik devrim» veya «Milli Demokratik Devrim» tezleri, emperyalizmin işgali altındaki feodal ve yarı feodal ülkelerde, özellikle Çin şartlarında «emperyaliz-

min kovulması ve toprak devriminin yapılması bütünü kapsayan tahlil ve çözümlerini getirmektedir.

Ama, en karmaşık uygulamasını «Büyük Proleter Kültür Devrimi» adı verilen olayda bulan «Sosyalist devrimin proleterya iktidarında da devam ettirilmesi» tezinin bir katkı olduğunu kabul etmek, uygulamasının getirdiği sonuçlara bakarsak pek mümkün olmaz. İşçi sınıfının pek gelişkin olmadığı bir ülkede, geniş köylü yığınlarıyla sosyalizmi kurmak meselesinin güçlüğü ve maddi şartların (mevcut teknoloji ve insan malzemesinin) kapitalizmin yeşermesine elverişli bir ortam oluşturması tehlikesi, «Sosyalizmden kapitalizme geri dönüşün mümkün olabileceği» gibi, belki Çin için düşünülebilecek bir tezin «evrenselleştirilmesine» yol açmıştır. Bu bakımdan, «evrensellik ileri sürülen bu tezin bir katkı olması bile söz konusu olamaz.

Bizim «Maocu»larımızın, «Mao Zedung Düşüncesi»nden kast ettikleri bunlar. Bunların dışında, Mao'nun o yıllarda pek meşhur olan «Kırmızı Kitap»ı yayınlandı. Bazı ünlü makaleleri yayınlandı. Hem de öyle bir tartışma ve hava basma ile yayınlandı ki, pek çok genç kafa, Mao-Zedung Düşüncesi'nden ileri kastedilenlerin bu kitap ve makaleler olduğu zehabına kapıldı. İşte broşür halinde yayınlanan «Başkan Mao'nun sürekli okunan üç yazısı» sonucusu olan «Dağları taşıyan Budala İhtiyar» yazısından alınan bir kısım.

«... Bütün halkı, Çin'in, gericiilere değil Çin halkına ait olduğu inancıyla tutuşturmalıyız. «Dağları Taşıyan Budala İhtiyar» adlı eski bir Çin masala vardır. Bu masala, çok önceleri Çin'in kuzeyinde yaşayan ve Kuzey Dağının Budala İhtiyarı adıyla bilinen yaşlı bir adam anlatılır. Bu adamın evi güneye bakarmış ve kapısının önünde duran Tayhang ve Wangwu adlı iki büyük dağ yolu kapatırmış. Adam bir gün oğullarını çağırmış ve hep birlikte kazma küreğe sarılmışlar dağları büyük bir kararlılıkla kazmaya başlamışlar. Akıllı ihtiyar adıyla bilinen bir başka aksakal onları görmüş ve alayla bir ifadeyle, «Sizinki aptallıktan başka birşey değil! Bu iki koca dağ kendi başınıza kazmamıza imkan yok!» demiş. Budala İhtiyar da, «Ben ölünce, oğullarım devam

eder; onlar ölünce, torunlarını devam eder; torunlarını da ölünce, onların oğulları ve torunları devam eder ve bu durmadan son- suza kadar sürüp gider. Dağlar ne kadar büyük olurlarsa olsunlar daha fazla büyü- mezler. Ama bizim kazdığımız her bir par- çayla biraz daha küçülürler. Niçin ortadan kaldıramaz mışız bakalım?» diye cevap ver- miş. Akıllı İhtiyar'ın yanlış görüşünü çü- rüttükten sonra, inancından hiçbirşey kay- betmeden her gün kazmaya devam etmiş. Tanrı bütün bu olan bitenden çok etkilenmiş ve yeryüzüne iki melek yollamış; bu melek- ler de dağları sırtlayarak taşımışlar. Bu- gün, Çin halkının omuzlarında iki büyük dağ vardır. Biri emperyalizm, diğeri ise toprak

ağahğı. Çin Komünist Partisi çoktandır bun- ların kökünü kazımaya karar vermiş bu- lunmaktadır. Bıkmadan, usanmadan çalış- malıyız; böyle yaparsak, Tanrıyı biz de et- kileriz. Bizim Tanrımız Çin halk kitlelerin- den başkası değildir. Çin halk kitleleri a- yaklanıp bizimle birlikte kazarlarsa, bu iki dağ niçin ortadan kaldırılmasın?» (Broşür, sf. 12-13)

Çin halkının devrimci mücadelesinin bir parçası olan bu yazının bizim işçi sınıfı mü- cadelemize nasıl bir elbise olacağını bileme- diğimiz gibi, «Marksizm-Leninizm'in günü- müzdeki şekli olan Mao-Zedung düşüncesi» böyle şeylerden oluşuyorsa, Marksizm-Le- ninizm adına bir hayli düşünmek gerekir.

(1) O günleri bilenler hemen hatırlayacaklardır. Bu karşılıklı suçlamalara «bilimsel» temeller de oluşturulmaya çalışıldı. Bunlardan önde geleni şüphesiz iş- çii sınıfının «objektif ve subjektif şartları» meselesiydi. Bilimsellikte uzaktan ya- kından ilişkisi olmayan bu tartışmalardan uzun uzun bahsetmeyi gerekli görmü- yoruz. Ancak, her ağzlarını açtıklarında işçi sınıfsız laf etmeyen PDA'cuların na- sıl açığı çıktıklarının çarpıcı bir örneği hatırlatmayı yararlı görüyoruz.

Aydınlık'ın bölünmesinden sonra PDA'nın «Kampus Maoculuğu'na kapılan, masının önde gelen şampiyonlarından biri olan Şahin Alpay, Aydınlık SD'nin 12. sayısında yayınlanan ve sonradan üzerinde bir hayli gürültü koparılan «Türkiye'- nin Düzeni Üzerine» başlıklı yazısının bir yerinde şöyle diyordu: «Türkiye'de proletarya bugün devrime öncülük edecek objektif ve subjektif şartlara tam ola- rak sahip değildir.» (Sf - 464).

Ayrılaşa ideolojik kılıf giydirilmek istenince, Şahin Alpay'm bu kesinlikle yan- lış cümlesi dillere dolandı. Zaten işçi sınıfımız ile en ufak bir bağı olmamış olan PDA'nın entellektüel elebaşları da kendilerini savunmak bahanesiyle işçi sınıfı- mıza olan inaçsızlıklarını ve bütün keskin kalemsözlüklerine rağmen işçi sınıfı bi- limine olan uzalıklarını isbatladılar. PDA Aydınlık'ın 2-16. sayısında şöyle yazı- yorlardı:

«Bu şartlar altında, işçi sınıfının henüz bilinçlenmediği, öncü müfrezesi, partisi vasıtasıyla, çeşitli deneyimlerden geçerek bütün millî cepheye bütün halk sınıflarına yolgöstericilik yapma durumuna ulaşmadığı bir dönemde, işçi sınıfının ülkemizde- ki millî demokratik mücadelenin öncüsü durumuna yükselmesi daha önümüzde duran, başarılması zorunlu bir görevdir. Her kim, bugünkü şartlar altında, işçi sınıfının öncü olduğunu savunuyorsa, her kim proleter devrimcilerinin çeşitli mü- cadelelerinde en ön safta dövüşmesine bakarak işçi sınıfının bugün devrimde öncü olduğunu iddia ediyorsa, o, gerçekte tıpkı Aybar-Aren oportünizmin yaptığı gibi, işçi sınıfının öncülüğünün gerçekleştirilmesi için verilmesi gerekli mücadeleyi ha- sıraltı etmeye çalışan küçük burjuva sosyalistidir. İlkesiz birlik cephesi saflarında- ki bazı unsurların ve Aybar - Aren oportünizminin paylaştığı görüş, işçi sınıfının bugün öncü olduğudur.

İşçi sınıfımızın bugünkü bilinç ve örgütlenme düzeyi (subjektif şartlar) ile, ülkemizin iktisadi gelişme seviyesi (objektif şartlar) arasında diyalektik bir bağ, Lenin'in sözleriyle «kopmaz bağlar» vardır. (Lenin, İki Taktik, sf. 20). Diyalektik materyalist görüş açısı, subjektif şartları değerlendirirken, onun üzerine dayalı olduğu objektif şartları ihmal etmez.

Ancak objektif şartların, sübjektif şartlardan önce geldiği doğrudur. Bu açıdan, bilinçlenmeyi ve örgütlenmeyi geciktiren objektif şartların geçmişi izahla önem taşıdığı, ama bugün artık öncülüğün objektif şartlarının mevcut olduğu ileri sürülebilir. Bunu, pratik gösterecektir. Bugün proleter devrimcilerinin işçi sınıfının öncülüğününün sübjektif şartlarını sağlamak için mücadele etmeleri için gerekli şartlar vardır. Tek ölçü pratiktir. Proleter devrimcileri, işçi sınıfı öncülüğününün, sübjektif şartları için mücadele verip, bunu gerçekleştirdikleri anda, öncülüğün objektif şartlarının da bir noktada gerçekleşmiş olduğunu bileceklerdir. Öncülüğün sübjektif şartlarının gerçekleştirilmesi mücadelesine girişilmesi için gerekli şartlar varolduğu sürece, ki kimse bunun varlığını tartışmamıştır, öncülüğün objektif şartlarının tam olarak gerçekleşip gerçekleşmemiş olduğu bizim çizgimizin tayininde esas faktör değildir.

Tartışılması mümkün olmayan, işçi sınıfının bugün öncülük için zorunlu sübjektif şartlara, bilinç ve örgütlenme düzeyine sahip olmadığıdır. Politik çizgiyi tayin eden esas faktör de budur. İşçi sınıfı bugün öncülük şartlarına sahip midir, değil midir? «Evet sahiptir» demek; bu konuda şu veya bu şekilde kesin bir cevap vermekten kaçınmak oportünizmdir.»

Açıkça görüldüğü gibi işçi sınıfımızın sosyal muhalefet içindeki öncülük şartları ve durumu pazarlık konusu edilmekte, toplumsal bir meseleye, toplumsal olayların bilinmezliğini öne süren metafizik anlayışla yaklaşılmakta ve «işçi sınıfı öncülük şartlarına sahiptir» diyenler oportünistlikle suçlanacak ölçüde şirazedan çıkmaktadır. Daha doğrusu PDA, işçi sınıfı düşmanı çizgisine oturmaktadır.

O dönemde PDA'cılar için henüz öncülük asker-sivil aydın tabakasındadır. Ama kısa zamanda bu tabakanın devrimci hareket içindeki en etkin kesimi öğrenci gençlikten tecrit olan PDA'cılar, bu sefer öncülüğe «geniş köylü yığınlarının» getireceklerdir.

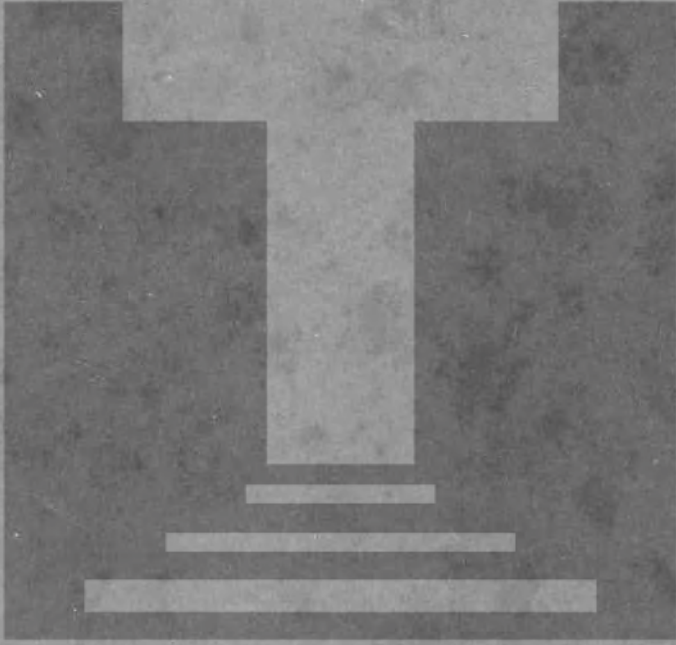
Evet, PDA'cılar işçi sınıfımıza olan inancsızlıkları nedeniyle, onca bilimsel tekerlemelerine rağmen, çağımızda, bizim gibi ülkelerde işçi sınıfının toplumdaki sosyal muhalefetin odağı olduğunu bunun hem bilimsel, hem de pratikte doğrulanmış, doğrulanmakta olan bir gerçek olduğunu asla kabul etmediler. Hiç bir zaman görmek istemediler ki, toplumumuzda sosyal muhalefet adına yapılan ne varsa, işçi sınıfımızdan,—Dünya'da sosyalizmin yaşayan bir gerçek olduğu çağımızda—işçi sınıfının biliminden ve ideolojisinden kaynaklanmaktadır.

(2) Burada, «müritlik»ten, körü körüne bağımlılık'tan söz ederken, bu bağımlılığın «emir alma» ile oluştuğunu asla söylemek istemiyoruz. Bu çeşitten yorum ve çarpıtmalar hakim güçlerin ve onların usaklarının yıllardır eskitemedikleri köhne metotlar içindedir. Söz konusu müritlik ve bağımlılık bir yandan elebaşlarının kariyer sevdalarından kaynaklanırken, öteyandan Türkiye şartlarından kopuk entellektüel idealizmi ve taklitçilikten beslenmektedir.

(3) Bu alıntının yazarı olan Korkut Boratav, P.D. Aydınlik ideolojilerinden değildir. Fakat Aydınlik bölünmesi sırasında, PDA'cılar, Boratav'ın Türkiye'de feodalite konusundaki görüşlerini savunmaktaydılar. Nitekim, o sırada, Türkiye'de feodalitenin varlığını ispat etmeğe çalışan Aydınlik S.D.'nin yazarlarından Muzaffer Erdost'un görüşlerine karşı, Korkut Boratav'ın bilimsel polemâği P.D.A'nın 6/20 nci sayısında da yayımlanmıştır. Boratav'ın P.D. Aydınlik'ta yayımlanmış başkaca yazısı yoktur, ve Boratav, devamlı olarak, feodal kalıntıların abartılması karşı çıkmıştır. Yazının PDA'da yayımlanması, PDA'cıların, bir süre için, Türkiye'de feodalitenin ve feodal kalıntıların önemi konusunda ilk ve son görüşlerinden farklı görüşlere katıldıklarını göstermektedir. Aydınlik S.D. ile beraberken feodaliteyi abartan P.D. Aydınlik'çular, daha sonra Boratav'ın yazılarını yayımlayarak bu görüşe karşı çıkmışlar, fakat aşağıda göreceğimiz gibi bir süre sonra, görüşlerini tekrar değiştirerek, Türkiye'nin yarıfeodal, yarı sömürge bir ülke olduğunu ileri sürmüşlerdir.

ilke 10 LİRA

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

TÜSTAV